B203/c/19/4

National Library
Bibliothèque Nationale
NEW
DIVISIO

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief A. **Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor V. **Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor V. **Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 30/31. **SESTDIENA, 1984. GADA 28. JŪLIJS/4. AUGUSTS** **34. GADS** **SATURDAY, JULY 28/AUGUST 4, 1984**

SECOND CLASS MAIL **REGISTRATION NUMBER 2249** **CENA 1 DOLARS**

Lai mūsu balsis dzird visa pasaule!

Andreja Eglīša Dziesmu svētku dialogs pie dzelzs priekškara Rietumvācijā, Düderštatē, 1984. gada 5. augustā

Balss šajā pusē *Tava seja nav jaužama, tavs vārds nav mirstīgo grāmatās rakstīts, bet tu esi mums tik tuvu kā rokām glāstāma, bet tuvāk nepieglāstāma. Kā elpa elpojama, bet tuvāk nepieelpojama. Mūsu dvēsele ir no tavas dvēseles, un mūsu mēle dzimusi no tavas mēles.*
Vai tu esi no mūsu dilstošās cilts?

Balss otrā pusē *Es esmu no tautas dzīvības šūpuļa un tautas pīšļu smilts. Es nāku no mūsu dzimuma dilstošās cilts:*
— Ai, mūsu bēdu māsas un brāļi —
Es esmu no mūsu zemes padzītiem pakaiņiem un grūtsirdīgām ielejām. No varā mirušo nebeidzamā negala ejām. No tikko pasaulē nākušā pavērtā acu plaksta. No sentēvu gariem, kur tie ceļu mums ar aizgājušo ēnām raksta. Murgi augstu akačos briesmu asinis šļaksta.
— Ai, mūsu bēdu māsas un brāļi —

Balss šajā pusē *Tava seja nav jaužama, tavs vārds nav mirstīgo grāmatās rakstīts — cik ilgi vēl mūsu tautu nāvēs?*

Balss otrā pusē *Gaļi gaļumā, bet nenonāvēs.*
Par redzamiem un neredzamiem žogiem, par tautu cietumiem, par nāves logiem — par visu briesmīgāk just tautu vienaldzības gāli. To kausējiet — tad dzirdēs gavilējot māsu, brāli.
Grieze griež, grieze griež,
seno rudzu lauku griež —
grieze jauno maizi griež.
Bīstaities svešas maizes.
Griez, griezīte, pagalvī,
griez likteņa nomodam;
lai esam visu mūžu
tēvu maizes izsalkuši.
— Ai, mūsu bēdu māsas un brāļi.

Balss šajā pusē *Žogs, kam tu mani turi, dzelons, kam tu akli dzel?*
Enģeļu un cilvēku drānas redz saplosītas tavās spailēs. Kam tavs tumšais spēks un tumšā vara?
Žogs, tu esi dzimis un mirsi brīvības bailēs. Žogs, mēmais, sauc slepkavas, kas aiz tevis, lai tevī ieliek
nomocīto vārdus. Tev bailes? Tu sastindzis drebi?
Tu dzirdi jau piedzimušās pastardienas dārdus.

Andrejs Eglītis

Aleksandrs Vilks.

Lasītāju ievērībai!

Mēs pateicamies labiem cilvēkiem par ierosinājumu redakcijas un spiestuves darbiniekiem doties gadskārtējās atpūtas nedēļās.

Atvaļinājuma laikā lasītāji saņems divus dubultnumurus 31/32 un 33/34 — pēdējo dubultnumuru nodosim pāstā 15. augustā.

Laikraksta birojs arī no 29. jūlija līdz 11. augustam būs atvērts darbdienās parastā laikā.

REDAKCIJA.

Skaniet, viļņu gali

Arī svešumā vasara iesmaržo ar ziediem. Gan tiem skops aroms, taču skaistums līdzīgs mūsu zemē izplaukušām puķēm, kas greznā togā apņem kalnus un lejas. Bet vasara svešumā arī ieskan ar dziesmām. Nu jau kuŗais tās viļņojums, kopš dziesmās tinies saulgriežu laiks. Bez tā mēs nespējam dzīvot, bez tā mūsu cerības labākai, kaut vēl nezināmai nākotnei, izplēnētu, sirdī atstājot tukšumu.

Daudzi pasaules novadi skanējuši latviskā dziesmā, tā mirdzinot mūsu tautas talismanu un pierādot, ka mēs vēl spējam kopt un sargāt no dzimtenes līdzņemtos dārgakmeņus, tos saglabājot un spodrinot, lai arī svešajās mājās pulsētu latviskās dvēseles radošais skaistums.

Kur gan tas nebūtu starojis? Un nekur un nekad tas nav liecinājis apsikumu vai mazināšanos spēkā. Kā dziedātāji, tā latviskās mākslas darinātāji gan iegājuši maiņu posmā; jaunās audzes pakāpeniski pārņem pienākumus ne tikai darbā par neatkarīgās Latvijas atjaunotni, bet arī tanī morāliski rosinātājā jomā, kur jāsaglabā mūsu dziesma un visi citi daiļumi, ar kuŗiem paaudžu mūžos saistīts un lepni turējies latviskās mākslas skaistums un tā nemirstība.

Tur, viņā pusē, no kurienes palaikam nodārd lāsti un nievas tiem, kas, brīvību un civilizētu dzīvi meklēdami, atstājuši dzimteni, netrūkst paredzētāju un melīgu pesteļu, ka ātri saplaksim svešuma vidē, straujā gaitā zaudējot daudz no tautas īpatnībām un garīgiem dotumiem. Dievs šiem pareģiem licis rūgti vilties: kaut jau ilgi mītam svešumā, tālu no savas zemes un tautas kodola, mēs joprojām iespaidīgi paužam un demonstrējam savas tautas „es", kas gan aug un veidojas svešumā, bet — brīvībā. Nevaram noliegt: svešā vide uzglūn ar kārībām un nonivelēšanas tieksmi. Bet mūsu sirdsspēka un pretestības bruņas pietiekami spēcīgas, lai izturētu dzīves gadus svešajā vidē.

Kad priekš dažiem gadiem mūsu dziesma skanēja un citas latviskās dvēseles radītās un saglabātās rotas atmirdzēja Gotlandes salā, šo neizteicami skaisto brīdi un pārdzīvojumu vēl šodien dziļi dvēselē saglabājuši šī notikuma aculiecinieki. Varbūt tas tik liels un aptveŗošs tādēļ, ka toreiz viss risinājās sajūtā un saldsērā priekā, ka esi tuvu dzimtenes krastam.

Bet tai pašā brīdī arī iedomājām un zinājām, ka dzimtenē dziedātai dziesmai piemīt noskaņa, diktēta ar mūsu tautas verdzinātāja norādījumiem. Nav taču noslēpums, ka tur svētkos vienai trešdaļai dziesmu jāizskan svešā, mūsu tautas noniecinātāju un apspiedēju mēlē un ka tas vājina latvisko svētku jēgu.

Gotlandes salā tai bija brīvi izraudzīts un uzturēts lidojums, īstenojot latviskās dziesmas nozīmi un tautas vēlmes. Šovasar to pašu sola un nodrošina dziesmu dienas vācu zemē — Minsterē. Tā ir vieta un tur mīt tauta, kas respektē tiesības, mīl un sarga savu

(Turpinājums 5. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1984. GADA 28. JŪLIJS/4. AUGUSTS

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdes priekšsēdis — Gundars Brikmanis. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 40 dol., 6 mēnešiem — 21 dol., 3 mēnešiem — 12 dol. Atsevišķa numura cena 1 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $5.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1.50 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466—1514

MEMBER ETHNIC PRESS ASSOCIATION ONTARIO

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

Vectēvs ar vecmāmiņu atvaļinājumā. Dadža zīm. LA.

Viktors Kalniņš

Kā Padomijā dzīvo akadēmiķi

Liekas, ka Padomijā nav privilēģētāku cilvēku par akadēmiķiem, īpaši fizikas speciālistiem, vienīgi izņemot pašus galvenos partijas funkcionārus. Protams, arī starp tiem rodas cilvēki, kas nevar apklusināt savas sirdsapziņas balsi un beidzot nonāk konfliktā ar pastāvošo iekārtu. Padomju ūdeņraža bumbas veidotāja akadēmiķa Andreja Sacharova dzīves ceļš tam ir liecība. Bet Sacharovs, kaut arī pats pazīstamākais starp padomju cilvēku tiesību cīnītājiem, nebūt nav vienīgais zinātnieks, kas nonācis opozicijā tagadējam Kremļa režīmam.

Pagājušajā gadā izdevniecībā ,,Posev'' Rietumvācijā nāca klajā Sergeja Poļikanova grāmata Plaisa. Sergejs Poļikanovs ir īsts zinātnieks, kodolfiziķis, Padomju savienības Zinātņu akadēmijas loceklis, Ļeņina prēmijas laureāts. Un, lūk, arī šis privilēģētais zinātnieks nonāca opozicijā, pievienojās Helsinku grupai, un, beidzot, tam lika vākties prom no Padomju savienības. Dzimis 1926. gadā, mācījies speciālajā Maskavas militāri mēchaniskajā institūtā, kas gatavoja speciālistus kodolfizikā. Jāpiezīmē, ka šajos pēckara pirmajos gados nevienu Baltijas tautību pārstāvi šādās augstskolās nepieņēma.

Pēc augstskolas beigšanas Poļikanovs palika strādāt Kurčatova grupā, kas nodarbojās ar atombumbas veidošanu. Kad notika padomju bumbas izmēģinājums, autors priecājās kopā ar pārējiem līdzstrādniekiem: ,,Nevienam nenāca prātā runāt par kodolkaŗa briesmām. Viss notiekošais tika uzņemts vienīgi kā sacensība ar amerikāņiem.''

Strauju pārvērtēšanu un pasaules uzskata maiņu veicināja Poļikanova komandējums uz Dāniju. Pusotrs gads, pavadīts šajā zemē (jāpiezīmē, ka padomju zinātnieks tur dzīvoja kopā ar sievu un meitu — visaugstākās uzticības apliecinājums), lika viņam saprast padomju attieksmju netikumību.

Pirmais solis bija daudzu partijas pienākumu ignorēšana, ko tūlīt ievēroja vadība. Kāda partijas ,,tante'' teica viņam: ,,Kad tu atbrauci no Kopenhāgenas, tu nevienam neteici, ka esi noilgojies pēc padomju dzimtenes.'' Arī tādi absurdu apliecinājumi ir obligāts padomju rituāls, īpaši Krievijā. Tad vēlāk konflikts ar laboratorijas vadītāju, kas beidzās ar to, ka Poļikanovs bija spiests aiziet uz citu laboratoriju. Viņa sieva arī bija pārāk atklāta savā valodā, par ko bija saniknoti čekisti. Un beidzot konflikta kulminācija: kad ārzemju kollēgas uzaicināja viņu uz izmēģinājumiem Ženēvā, bet viņa sievu un meitu nelaida līdz, Poļikanovs uzdrošinājās spert soli, kas ir tikpat kā nedzirdēts Padomijā — viņš pats demonstrātīvi atteicās no ārzemju komandējuma.

Tālāk sekoja intervija rietumu žurnālistam, partijas biedru naudas tīša nemaksāšana, izslēgšana no partijas, piedalīšanās cilvēku tiesību kustībā un izsūtīšana uz ārzemēm.

Autora pasaule, protams, ir diezgan ierobežota. Viņš pieder tai privilēģētai zinātnieku grupai, kuŗai padomju vara radīja iespējas gan strādāt, gan dzīvot. Padomijai ir vajadzīgi kodolieroči. Poļikanovs maz pazīst tos, kuŗiem ceļi uz privilēģēto zinātnieku grupu ir slēgti, tai skaitā arī citu nozaŗu, ne tik derīgu padomju agresīvajiem mērķiem, zinātnieku pasauli. Bet galvenais tomēr ir tas, ka šī grāmata līdzīgi vēl dažiem memuāriem, kļuva par dokumentu pret padomju iekārtu. Man tā atsauca vēl cita rakstura pārdomas. Kaut arī Latvijā nenodarbojas ar tādām problēmām, kā to darīja autors, bet arī Latvijā ir privilēģēto zinātnieku — akadēmiķu grupa. Atšķirībā, teiksim, no kaimiņu Igaunijas, faktiski neviens no kaut cik redzamiem Latvijas zinātniekiem neuzdrošinājas izteikt publiski kaut mērenu padomju režīma kritiku, neskatoties uz to, ka stāvoklis Latvijā, īpaši nacionāli demografiskajā un nacionāli kultūrālajā plāksnē ir katastrofālas. Mugurkaula locīšanā Latvijas akadēmiķiem pieder vadošā vieta Padomijā.

Un beidzot vēl viena piebilde laikraksta lasītājiem. Šeit, brīvajā pasaulē, starp latviešiem ir parasts par akadēmiķiem dēvēt visus, kas beiguši augstskolu. Šajā rakstā par akadēmiķiem tiek saukti, kā jau mūsu dzimtenē tagad to lieto, Zinātņu akadēmijas īstenie vai korespondentāji locekļi, tas ir samērā neliela nopelniem bagātu zinātnieku grupa — zinātnieki, kas izpelnījās to ar sevišķu kalpošanu komūnistu varai.

Lasītāju vēstules

DAŽAS PIEZĪMES

Izlasot LA 1984.g. 30. jūnija Trimdinieka piezīmju pirmo nodaļu, varen smagi jānopūšas. Par ko gan Vanagu Kārlis nejūtas aicināts rakstīt!? Gandrīz vai jāraud. Par mūsu tēvu valodu raksta cilvēks, nemaz neapjēgdams, ko raksta. Piemēram: ,,...pēc Kronvalda (Kādā sakarā šeit jātraucē Kronvalds?), vienosimies par vienādību (Kādu?), par to, kas iegājies tautā un rakstos...''. Jājautā: kas tad ir ,,iegājies'' rakstos? Dažādi kļūdaini vārdi, ko skolā mums neviens nav mācījis, piemēram ,,Trimdas *Vēstu*'' (pareizi: Vēšķu), alģēm (pareizi: aļģēm) Trimdinieka piezīmēs, citur — *pie*lietot (pareizi: lietot, izlietot), negadījums (pareizi: nelaime) un daudzi citi, kur rakstu laukos ganās tādi ,,gudrinieki'' kā V.K. Vai tas, kas nepareizi ,,iegājies'' rakstos, ir kāds rakstu valodas likums? Būtu vajadzīga gaŗa gaŗa lekcija, lai apskaidrotu V., bet — vai būtu kādi panākumi? Cerību nav. Viņš taču ,,visu zina''..., jo *prot latviski runāt*.

Vai cienījamais Vanaga kungs maz zina, ka ,,valšķīgs'' nozīmē: nepatiess, liekulīgs, viltīgs cilvēks, kas ir arī krāpnieks un blēdis. Tā V.K. uzrunā savās piezīmēs mūsu tēvu valodas sargus un kopējus.

A. Burtnieks
Kalamazū.

LEŠINSKA LIECĪBAS TICAMAS

Lai samazinātu pārbēdzēju skaitu, čeka sekmīgi lieto psiholoģisku metodi — dezinformāciju. ,,Drošu informāciju'', ka pārbēdzējs ir dubultaģents, kuŗš izlējis daudz asiņu, daudzus nodevis un tagad meklē kaŗa noziedzniekus — izplata apzinīgi, arī neapzinīgi — naīvi pakalpiņi, un tā daudzus atbaida apmeklēt pārbēdzēja referātus.

Sevišķi nikni ir tie ,,kulturņiki'', kuŗi savā laikā Rīgā tukšoja šampanieša glāzes uz Padomju Latvijas spožo nākotni sarkanarmijas apsardzībā. Ka sabiedrībā ir lētticīgie, sevišķi jaunajā paaudzē, izrādījās aptaujā par referātu, kuŗā nesen runājis Lešinskis Bostonā.

Latviešu vecajai paaudzei ir pazīstami daudzi komūnisma nīdēji, kuŗi jaunībā ,,slimoja'' ar tās utopiju.

Imanta Lešinska rakstiska atzīšanās, ka viņš jaunībā ticējis komūnistu idejai, līdz studijās Maskavā iepazinies ar īstenību, ir loģiski ticama.

Visos L. rakstos es neatrodu teikuma, kuŗā būtu tiešs vai apslēpts pakalpojums okupantu varai, pretēji — kāda vēla, legāla emigranta daļēji apšaubāmai informācijai.

Es ticu Pāvila Brūvera rakstiem, kuŗš pats cietis no čekas un neapšauba Lešinska teikto kultūras sakaru izpratnē. Ir neloģiski un netaisni, ja latvieši cieņu un viesmīlību gan izrāda okupantu uzticamiem čekistiem — māksliniekiem, bet ne tam, kuŗš pārtraucis nelietīgo kalpošanu un atklāj čekas rafinētās metodes.

Kārlis Purkalītis.

Kristus ciešanu spēļu jubilejas uzvedums

Bavārijas ciems Oberamergavas Alpu kalnu piekājē kļuva visā pasaulē pazīstams ar Kristus ciešanu spēlēm, kas balstās uz kristīgās ticības strāvojumiem un stingrām reliģiskām tradicijām. Šo tradiciju sākums ir cēlies posta, izmisuma un nāves bailēs no melnā mēra 30 gadu kara laikā, kad zem tā nāves izkapts krita gandrīz tikpat daudz kā ilgajā ticības karā. Nāvīgais melnais mēris 1633.g. piemeklēja arī Oberamergavas ciemu. Ciema iedzīvotāji, raugoties nāvei acīs, izmisumā lūdza Dieva žēlastību un zvērēja, ka ja šis ciems tiks pasargāts no mēra iznīcības, tad pateicībai ik pa desmit gadiem viņi apņemas rādīt ciešanu traģēdiju: Kristus ciešanu, nāves un augšāmcelšanās piemiņai un godam. Dievs uzklausīja viņu lūgšanas, un mēra nāves spēks iznīka. Dotā zvēresta izpildei 1634.g. Oberamergavas ciema iedzīvotāji izdarīja pirmo Kristus ciešanu uzvedumu, kas kļuva par pateicības un kristīgās ticības stiprinājuma rituālu. Kopš 1680.g. uzvedumi notika pilnās dekadās un noritēja tikai ciema mērogā, bet 18.g.s. vidū uzvedumi sāka piesaistīt interesi arī apkārtējo ciemu un pilsētu iedzīvotājos un Vācijas un ārzemju presē. Pašreiz lielo laikrakstu publikācijās Kristus ciešanu uzvedumi Oberamergavā tiek novērtēti par izcilākiem visā pasaulē, jo tā ir vienīgā vieta pasaulē, kur nepārtraukti jau kopš 350 gadiem nosacītā laikā notiek Kristus ciešanu uzvedumi plašai publikai. Vecākais uzveduma teksts no 1662. g. pergamenta iesaiņojuma grāmatā uzglabājas ciema mūzejā. Teksts 1860.g. tika papildināts ar izvilkumiem no visiem četriem evaņģelijiem. 1815.g. skolotājs R. Dedlers komponēja mūziku orķestrim un korim, kas pēdējo reizi tika pārstrādāta 1950.g. Kristus ciešanu uzvedums, kas līdz 1870. gadam notika kapsētā, atrada ceļu uz moderno skatuvi ar aktieru telpām un skatītāju zāli ar 4.800 sēdvietām. Pēc Otrā pasaules kara, meklējot antisemitisma dīgļu avotus, Oberamergavas Kristus ciešanu uzvedumu asi kritizēja, un to boikotēja tūristi no aizjūras zemēm. Iejaucās arī Vācijas katoļu augstākā garīdzniecība un CSU partija, pieprasot uzveduma reformas. Tika izstrādāti arī jauni varianti, kur žīdu līdzdalība Jēzus ciešanās bija stipri reducēta. Bet ciema ļaudis Kristus ciešanu uzvedumu uzskata par katoļticības apliecinājumu un Dieva godināšanu, kādēļ arī nekas nevar un nedrīkst būt pārveidots, kas nesaskan ar Svētiem rakstiem. Nemainīgs palika arī nosacījums, ka visiem Kristus ciešanu uzveduma dalībniekiem jābūt Oberamergavas ciema iedzīvotājiem. Aktieri nedrīkst lietot grimus un parūkas. Tādēļ jau 7 mēnešus pirms uzveduma sākuma visi tēlotāji nedrīkst skūt bārdas un griezt matus. Sieviešu lomu tēlotājam nedrīkst matos likt ilgviļņus, viņām jābēt neprecētām un ne vecākām par 35 gadiem. Visi lomu tēlotāji, koris un statisti, kopskaitā apm. 1.500 personas, ir ciema iedzīvotāji. Neskatoties uz to, ka starp tiem nav neviena profesionāla aktiera, visi galveno lomu tēlotāji lieliski sniedz bīblisko notikumu dziļo pārdzīvojumu izteiksmi. Visiem galveno lomu tēlotājiem ir divkāršs sastāvs, kas mainās uzvedumā 4 reizes nedēļā. Otrdienās, ceturtdienās un sestdienās uzvedums nenotiek. Uzvedums sākas pl. 9.00 un beidzas 17.30. Pusdienas pārtraukums ilgst 3 stundas. Oberamergavas ciems ir vēl ievērojams ar sakrālām freskām uz namu ārsienām un kokgriezumu mākslu, ko eksportē uz visām zemēm.

Kristus ciešanu uzveduma norise

Tieši pl. 9 atskan fanfares, kas vēstī uzveduma sākumu un rada svinīgu noskaņojumu publikā. Katru uzveduma ainu ievada no abām plašās skatuves pusēm, gaŗos balti zilos tērpos (vīr. un siev. vienādi) rindā uznākušie 50 koristi, kas nostājas vienā rindā skatuves priekšplānā. Katru ainu iesāk ar prologu, pēc tam seko koŗa un solistu dziedājumi simfoniskā orķestŗa pavadījumā. Dziedājumu teksti ir par ticības dzīvi, Jēzus ciešanām un cilvēciskiem pārdzīvojumiem. Mūzika un koŗa brīnišķīgs dziedājums publikā rada svinīga dievkalpojuma svētizjūtu. Pirms sākas tēlojums, koristi, orķestrim atskanot, atiet uz abām skatuves pusēm. Koŗa uznākšana uz skatuves un aiziešana, kas notiek pirms un pēc katras ainas, norit ļoti precīzi un ritmiskā saskaņotībā, veidojot rindas un kolonnas. Koŗa dziedāšanas laikā uz centrālās skatuves, kuŗu atdala priekškars, tiek uz īsu laiku rādīti dzīvie nekustīgie skati: Ādama smagie darbi dienišķai maizei, Ābeļa un Kaina traģēdija, Izaka upurēšana, Mozus—žīdu tautas novešana apsolītā zemē, Jāzepa pārdošana u.c.

Pirmā uzveduma daļa, kas ilgst divarpus stundas, sākas ar Jēzus triumfālo gājienu Jeruzālemē, gavilējošas ļaužu masas sagaidīts un pavadīts, to starpā daudz bērnu. Visi Jēzum izrāda cieņu un godu ar palmu zaru vēdināšanu. Tā ir uzskatāma par vienu no skaistākajām uzveduma pasāžām. Šeit Jēzus arī izrāda savu stingro stāju pret dievnama apgānītājiem. Viņš iztriec žīdu tirgotājus no templa, izsvaida viņu preces un izkaisa ieņemto naudu, sacīdams: „Dieva nams ir lūgšanas nams, bet jūs to esat pārvērtuši par laupītāju bedri." Žīdi par to vēlāk atriebjas, un Jēzus kļūst viņu upuris. Aina seko ainai evaņģēlija secībā. Sevišķi iespaidīga ir Pēdējā vakarēdiena aina uz centrālās skatuves, kad Jēzus mazgā mācekļiem kājas. Pēc tam svētī maizi un, ejot galdam apkārt, pasniedz maizi katram māceklim. To pašu dara arī ar vīna biķeri pēc svētīšanas. Judass, kuŗš jau bija ar žīdiem vienojies par Jūzus nodošanu, aizsteidzas projām. Seko skats žīdu augsto priesteŗu un rātes sēde ar Kaifas un Annas līdzdalību. Jūdasam par sava Kunga nodošanu tiek izmaksāti 30 sudraba gabali. Žīdu augstā sanāksme nolemj, ka Jēzum ir jāmirst. Judass, apjēdzis savas rīcības sekas, izmisīgi cīnās pats ar sevi un, neatradis mieru, lielās dusmās nomet saņemtos sudraba gabalus žīdu priekšā un pakaŗas.

Uzveduma pirmā daļa beidzas ar Jēzus apcietināšanu Ģetzemanes dārzā. Pēc pusdienas pārtraukuma, pl. 14.30, atkal atskan fanfaras, kas vēstī beigu daļas sākumu, ko ievada ar ainu, kur Jēzus ar sasietām rokām, melu apvainots, tiek novests pie Annas. Jēzus divas reizes romiešu kareivju un žīdu pavadībā tiek vests pie Pilāta un Heroda. Pilāts neatrod Jēzu vainīgu nāves sodam. Ļoti izteiksmīgi ir attēlota augstās rātes vīru, it sevišķi Kaifa un Annas, pūles ar nosodīšanu un apmelošanu pārliecināt Pilātu, ka Jēzus sacēlies pret Dievu — pārkāpis Dieva baušļus, kaitējis tautai un tādēļ pelnī nāves sodu. Seko lielākie masu skati, kur rātes un augstāko priesteŗu sakūdīts un sadzīts pie Pilāta, žīdu pūlis ļoti skaļi un draudoši kliedzot, pieprasa nāvi Jēzum. Romiešu kareivji ar bruņām un šķēpiem aiztur žīdu pūļa tiekšanos pie Pilāta. Visādi Pilāts mēģina žīdus pārliecināt, ka Jēzus ir nevainīgs. Viņš pat mēģina „spēlēt uz žīdu jūtām" un jautā, ko viņi vēlētos atbrīvot uz svētkiem — laupītāju Barabu vai Jēzu.

Mārpuķītes uzvedumā piedalās arī jaunietes Amanda Ruņģe un Māra Ruņģe un Irma Siksna.

Pilāts arī rāda žīdiem izmocīto un asiņaino Jēzu, sacīdams: „Redziet, jūsu ķēniņš. Vai lai es jūsu ķēniņu sistu krustā?" Kad arī tas nelīdzēja un, juzdams žīdu draudu kāpinājumu, Pilāts, lai pierādītu savu nevainību Jēzus nāvē, mazgā savas rokas. Viņš padodas žīdu neatlaidīgam spiedienam un beidzot atļauj Jēzu sist krustā. Pēc šīs traģisma pilnās ainas koris, tērpies melni baltās drānās, orķestŗa pavadījumā izpilda dziedājumu par ciešanām, netaisnību un iznīcību. Iespaidīga un traģisma pilna ir masu skatu aina, kur ļaudis raugās uz Jēzu sāpju ceļā, kad Jēzus vairākas reizes pakrīt zem krusta nastas un viņa mātes sāpju un izmisuma sauciens: „Ak Dievs! Tas ir mans dēls, mans Jēzus!" Tālāk seko krustā sišana, Jēzus pēdējie vārdi mātei Marijai, mācekļiem un Jēzus nāve pie krusta, kas izskatījās gandrīz reāli. Reāli izskatījās arī Kristus miesas noņemšana no krusta. Pēdējā ainā sievas dodas uz kapa vietu, kur sastop augšāmcēlušos Pestītāju, kuŗš saka, lai viņas iet un par redzēto stāsta mācekļiem. Koristi, tērpušies gaišās drānās, nostājušies pakaŗastajā kārtībā, orķestŗa pavadījumā dzied augšāmcelšanās oratoriju. Tad paveŗas centrālās skatuves priekškars, kur redzama pēdējā dzīvā nekustīgā aina — Jēzus dievišķā gaismā un starojošā spožumā — Debesu Ķēniņš eņģeļu vidū. Koris ar spēcīgo dziedājumu „Aleluja, slava Tev, Kungs..." nobeidz uzvedumu.

Sekojot uzveduma norisei, skatītājs iejūtas pagātnes lielā traģisma gaitā — Kristus ciešanās un nāvē pie krusta, bet arī uzvarā — augšāmcelšanā, kas ir visas cilvēces atpestīšana.

Oberamergavas Kristus ciešanu uzvedumā tiek sniegts ticības stiprinājums, izejot no evaņģeliju inscenējumu patiesības, kas arī pilnīgi atbilst Oberamergavas ciema iedzīvotāju 1633. gadā dotajam zvērestam.

I. Blaževics.

Raiņa un Aspazijas piemineklis un mūzejs gaida viesus Kastaņolā

Ja būsit PBL dziesmu dienās Minsterē, tad apciemojiet pa ceļam vai atceļā Raiņa un Aspazijas piemineklī un mūzeju Šveices Tičīnā, Lugānā (Kastaņolā).

Kastaņola (Castagnola) ir Lugānas pilsētas daļa dienvidaustrumos — Gandrijas un St. Moricas virzienā.

Mūzejs iekārtots C. Cattaneo mājas archīvā, kas atvērts darbdienās no 10—12/14—18; sestdienās un svētdienās slēgts. Piemineklis ir turpat Gandrijas ceļa (Strada di Gandria) pusē — iepretim mūzejam.

Iespējams, ka ieraudzīsit mazās stūŗa viesnīcas „Locanda Castagnola" balkonā Latvijas karodziņu.

No Lugānas centra Kastaņolā var nokļūt ar 2. autobusu.

Mūzeja adrese:

Archivio storico
Centro studi C. Cattaneo
Sala Rainis — Aspazija
Strada di Gandria 4
6976 Castagnola
Lugano.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Pateicība

Latviešu gaidu un skautu kustība Kanadā sirsnīgi pateicas ar gaidu un skautu paldies LNAK par ziedotajiem 300.00 dol., DV Kanadas valdei par 1.000.00 dol. gaidu un skautu darba atbalstam.

Minētos līdzekļus izlietosim gaidu un skautu latviskās audzināšanas darbā.

Jānis Širmanis

Alberta Cilpas piedzīvojumi

Copyright by Jānis Širmanis

(47. turpinājums) Nieka pieskāriena dēļ gandrīz sadalījās atomos. Neredzīgais... Kur es tādu vecukiņu jau agrāk būtu redzējis? Velns un septiņi dvīņi! Tas taču ļoti līdzīgs Gara Gaismas Veicinātāju runas vīram Praulam!« manas aizdomas sabiezēja tumšas kā tinte.

Ceļvede šo sabiezēšanu vēl pastiprināja. Viņa lika man griezties gan pa labi, gan pa kreisi. Beidzot es vairs neorientējos, kur atrodos. To gan jutu, ka mēs braucam no pilsētas laukā. Labi, ka Klāvs pazemes gaitās bija mani radinājis rūpēties par vēsu prātu.

»Albert, rādi nu, ka tev nervi kā ainažnieku virvju rituļi — iedarvoti un stipri,« pūlējos mierīgi apsvērt situāciju. »Skaistule laikam tevi ved tieši uz elli... Aizmugurē droši vien redzīgs neredzīgais aiz tumšajām acenēm paslēpies. Varbūt arī pistoli kabatā noslēpis.«

Pavisam īsā brītiņā man vajadzēja izšķirties, ko darīt. Ja tuvumā būtu kāda benzīna pārdotava, varētu tur pēkšņi piestāt. Tādas vietas neredzēju. Apkārt retas, klusas mājas. Svešiniece patiešām bija izvēlējusies vispiemērotāko ceļu jaunā privātdetektīva pazudināšanai.

»Labi. Raudzīšu vēl ķepuroties,« ātri izšķīros. Apmēram pusjūdzi priekšā gar ceļmalas kokiem spraucās kāda automobiļa gaismas ragi. Izvēlējos šo braucēju par lielās spēles liecinieku. Apmēram simts soļu pirms satikšanās pēkšņi pagriezu stūri pa labi, un mans Kadilaks ripoja tieši virsū ceļmalas kokam. Lai samazinātu risku, laidu darbā bremzes. Jāatzīstas — drusku par agru, jo mani nervi neizrādījās vis ainažnieku virvju stiprumā.

»Lempi, turies uz ceļa!« svešiniece, pirms auto saskārās ar koku, paspēja iekliegties, pacelt roku un zvelt man pa degunu. Tā nebija dāmas dūrīte vien. Dūrē atradās kāds smags, ciets priekšmets. Zvaigznītes novirmoja man gar acīm un, Bambuka vārdiem runājot — es nolaidu karogu.

Dienas gaismu ieraudzīju slimnīcā. Ar vienu aci. Otra acs, deguns un viss pārējais cepures uzliekamais bija pamatīgi iesaiņots zālēm sasmaržotos apsējos. Ar taustīšanu pārliecinājos, ka mana galva daudz vis neatšķiras no mūmijas augšējā gala.

»Jau iebalzamēts...« skumīgi nopūtos.

»Vēl ne!« blakus gultai parādījās meitene baltā tērpā. »Kā jūtaties?« viņa maigi apjautājās.

»Jūtos kā mūmija.«

»Pasaukšu ārstu,« meitene nozuda.

Ārsts pataustīja man pulsu.

»Būs labi,« viņš paļāvīgi teica. »Pēc pusstundas atnāks ciemiņš un pakavēs jums laiku.«

»Vai tā nelietīgā sieviete nāks grēkus nožēlot?«

»Ar grēku nožēlošanu sievietes nemēdz steigties,« ārsts pasmaidīja. »Ieteicu jums nosnausties.«

Aizvēru savu brīvo aci, jo jutos miegains kā mūmija, bet iemigt nevarēju. Pūlējos uzminēt, kas varētu mani apciemot. Nezinu kāpēc, bet es cerēju, ka tā būs niknā Ērce. Liels bija pārsteigums, kad dāmas vietā ieraudzīju kārtībnieku.

Pirmajā mirklī man gribējās sīki izstāstīt pagājušās nakts notikumus, bet tad es atcerējos Valridu.

»Valsirdība neatmaksājas. Labāk iemet mēlē mezglu,« teicu sev un gaidīju, ko kārtībnieks gribēs zināt.

Kārtībnieks tēloja ciemiņu.

»Vai jums stipras galvas sāpes,« viņš draudzīgi apjautājās.

»Varu paciest.«

»Kas jūs sadauzīja?«

»Kauns atzīties — sieviete.«

»Jūsu sieva?«

»Velna sieva, ne manējā. Neesmu vēl paspējis brunčiem piesieties.«

»Jūs taču to sievieti pazināt?«

»Nē! Bet gribētu gan iepazīties. Es jums pastāstīšu, kāpēc.«

»To vēlāk,« kārtībnieks pasmīnēja. Viņš laikam domāja, ka esmu dedzīgs meitu medinieks. »Vispirms iepazīsimies. Kā jūs sauc?«

»Alberts Cilpa.«

»Dzīves vieta?«

»Džeka Kūļa viesnīca.«

»Nodarbošanās?«

»Mēģinu atklāt Gara Gaismas Veicinātāju grēkus.«

»Tātad — mācītājs?«

»Nekā tamlīdzīga! Es vienkārši jaucu nelietīgu cilvēku plānus.«

»Kur?«

»Gara Gaismas Veicinātāju Biedrībā.«

»Vai daudz tur grēcinieku?«

»Daudz. Brīnos, kāpēc uzraudzības iestādes tos vēl nav pamanījušas.«

»Kā jūs pamanījāt?«

»Kūļa kundzei ar Biedrības vīriem bija sarežģījumi, un viņa aicināja mani palīgā. Tikko biju iznācis no pazemes, saņēmu telegrammu...«

»Lūdzu piedošanu,« kārtībnieks mani pārtrauca, »nesapratu, ko nozīmē pazeme?«

Sasodītā vaļsirdība! Privātdetektīvam pilnīgi lieka, pat kaitīga. Kam man vajadzēja pazemi pieminēt? Kārtības sargam tā likās aizdomīga lieta. Viņš vērīgi paskatījās uz mani. Laikam pūlējās uzminēt: dēkainis vai cilvēks ar satricinātām smadzenēm? Ņemot vērā manu mūmijas izskatu, viņš izšķīrās par pēdējo varbūtību.

»Vai jums palicis atmiņā viss, kas pagājušā vakarā notika?« viņš ievadīja gara spēju pārbaudi.

»Pilnīgi! Kā ar kaltu iegravēts,« droši apliecināju. Bez komentāriem. Gribējās nogaidīt, kāds būs nākamais jautājums. Tā pārliecinājos, ka gara spēju pārbaude tiešām notiek. Nākamais kārtībnieka jautājums bija:

»Vai jūs esat pilnīgi pārliecināts, ka svētdienai arvien seko pirmdiena?«

Ar to man pietika. Pasmaidīju:

»No ārpuses gan man mūmijas izskats, bet maldāties, ja domājat, ka sitiena dēļ pakausī dažām skrūvītēm vairs nav vītņu. Iekšpusē viss kārtībā. Pierādīšu!« nosaucu pusduci ievērojamāko Amerikas prezidentu vārdu un paskaidroju, ka ceturtais jūlijs vienmēr ir ceturtā jūlijā, bet ceturtā jūlija svinēšana grozīga kā jaunas meitas prāts. To tā — izpratnes piemēra dēļ.

Mani piemēri kārtībnieku nepārliecināja. Dažiem cilvēkiem tāds raksturs. Ja ko iedomājas, nepierādīsi pretējo.

»Miniet kādu personu, kas varētu jūsu vārdus apliecināt par pareiziem,« kārtībnieks turpināja aizdomas.

»Attiecībā uz ceturto jūliju?«

»To nu nē, bet par jūsu vārdu, uzvārdu, par jūsu gaitām virszemē un pazemē arī.«

»Tādu netrūkst,« jutu nogurumu un tāpēc vairs nesmīnēju. »Kūļa kundze visu apliecinās. Ja ar to nepietiks, saukšu Klāvu no Čikāgas. Patiesībā labākais kandidāts būtu Valridas policijas šefs. Tas labi pazīst ne vien mani, bet arī manu pēdu nospiedumus, tik žēl, ka Valrida atrodas Amerikas otrā pusē. Sāksim ar Luizi. Viņa dzīvo tepat Filadelfijā, savā viesnīcā. Lūdzu tūliņ piezvaniet!«

(Turpinājums sekos)

LATVIEŠU NACIONĀLAIS FONDS

mums raksta:

„Starp lielajiem politiskajiem dzirnakmeņiem maļas arī mazie dzirnakmeņi un gadu plūdumā nav nedz samalti, nedz sašķaidīti — tā varētu sacīt par Maskavas apspiesto mazo tautu politisko cīņu par savu brīvību un cilvēku tiesībām. Dažāda veida politiskā globālā informācijas darba pasākumi, skaļot arī okupēto Latviju, savā noteiktā darba ritmā turpinās Latviešu Nacionālā Fondā Zviedrijā un LNF pārstāvībās. Kas būtu atzīmējams pirms vasaras un vasaras laikā? Informācijas materiāli, kādus no LNF pieprasa Skandinavijas tautas augstskolas un arī citas institūcijas Eiropā, rāda, ka nepārtraukti aug interese par okupēto Baltijas valstu—tautu šodienu un neatkarības laiku. Galvenā tema: vēsture un cilvēku tiesības. Informācijas materiālus par mūsu tautas likteņiem prasa arī universitātes, bibliotēkas, ziņu aģentūras, u.c. No pēdējā laika prasītājiem jāatzīmē Tilbury university Holandē. Arī Zviedrijas politiskās partijas pieminamas ar dzīvu interesi par dažādiem tematiem, kas šodien notiek otrpus Baltijas jūrai. Pieprasītāji nestāv augstu rangu amatos, bet arī viņu interese mums nozīmīga, jo šodienas politiskā situācijā dažādiem Baltijas tautu pārstāvju memorandiem velti cerēt uz kādu reālu izdarību Zviedrijas valdībā. Plašs darba lauks atveras Uzticības un Drošības konferencē Stokholmā, dažādās delegācijās izvietojot informācijas materiālus par okupētajām Baltijas valstīm. Par „politisko gaisu", kāds manāms ap konferences aizmuguri, uztraucies oficiozs Padomju Latvijas Komūnists Rīgā. Var sacīt, ka baltiešu likteņus plašās reportāžās, ziņojumos parāda arī lielie Zviedrijas laikraksti, kā Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet, Expressen u.c. Pirmie divi nepagāja garām mūsu tautas upuru dienai — 14. jūnijam. Par 14. jūniju, izejot no LNF un citiem materiāliem, rakstīja arī provinces prese. Sacīsim īsi — Baltijas tautu brīvības prasības dzīvo arī citās tautās, kaut daļēji, arī vienā otrā parlamentā tām pieskaņas, kaut arī vēl līdz reālai rīcībai tāls ceļš ejams. Mūsu pašu vidē ar materiāliem devumiem LNF jo plaši atbalstījis jaunatnes latviskās izglītības centienus Dziesmu svētku laikā un citur, arī viens otrs mākslas sarīkojums Stokholmā noticis LNF atbalstā.

LNF

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

V. Valdis Zēbauers

Vai karļiem tiešām jānotiek?

Plaši reklamētā grāmata Kaŗa Vēji (Winds of War) pagājušā gadā tika sniegta publikai arī pārstrādāta tāda paša virsraksta filmas uzvedumā vairākos turpinājumos televīzijā.

Šīs grāmatas autors Hermans Vouks (Herman Wouk) kādā no saviem rakstiem žurnālā Parade uzsveŗ, ka viņš guvis pasaules ievērību un atzinību kā kaŗa literatūras sacerētājs un iztirzā jautājumu ,,Vai kaŗiem jānotiek?''.

Tas tiešām ir mulsinošs jautājums, kuŗa nozīmība reflektējas nevien atsevišķu cilvēku miņā, bet arī skaŗ cilvēces pagātnes, tagadnes un nākotnes likteņus.

Ir kaŗš — vai nu tas būtu uzbrukuma vai aizsardzības, apspiešanas un ekspansijas vai atbrīvošanas un aizstāvēšanās — vienmēr ir un bijis drausmu pilns notikums ikvienam kaŗā iejauktam militāram vai arī civiliedzīvotājam.

Kaŗa antitēze ir miers.

Tomēr taisni pēdējo dekāžu laikā pasaule daudzkārt piedzīvojusi dīvainu fenomenu : cerētais un galu galā sasniegtais miers jo bieži nesis sev līdz un sagādājis garīgu un fizisku postažu tautām un valstīm, kuŗu dzīves apstākļi un vērtības kā piem. cilvēktiesības padarītas nevērtīgākas vēl gadiem ilgi pēc tam, kad tos skārusī kaŗa darbība bija sen jau izbeigusies.

Tā visā pasaulē ilgotais un pēc asiņainām cīņām gūtais miers dienvidaustrumu Āzijā vēl ilgi pēc tam, kad Vietnamas kaŗa apokalipse bija gaisusi, izpaudās dzīvajos palikušiem tādā veidā, kas atgādina drīzāk nedzīvo kapsētas mieru. Šī sasniegtā miera posma norisēs kaŗā cietušajām tautām Dienvidvietnamā, Kambodijā un Laosā jāpārdzīvo vēl arvien nebeidzamas ciešanas, nedienas un pat nāves draudi gan pašu zemē, gan, mēģinot glābties no šī jaungūtā miera sekām, arī uz jūŗas. Šo postu miljoniem ļaužu uzspieduši uzvarētāji, ko pasaule savā laikā daudzināja kā atbrīvotājus un brīvības un miera nesējus.

* * *

Savā rakstā ,,Must wars occur?'' autors Vouks piemin, ka II pasaules kaŗš bija *taisns* kaŗš, ko vajadzēja izcīnīt, lai pasauli atbrīvotu no nacisma lepras sērgas. Tas arī piemirsis piemetināt, ka šis pats kaŗš reizē tika apzīmēts arī kā kaŗš ,,lai izbeigtu visus kaŗus'' . Diemžēl tam tā nebija lemts būt!

Šī kaŗa sekmīga nobeigšana ar sabiedroto uzvaru šādu ieceri it nemaz nav attaisnojusi, ja arī līdzīgā aspirācijā 1945. gadā tika radīta jauna internacionāla organizācija Apvienotās Nācijas. Viens no tās darbošanās stūrakmeņa principiem paredzēja starptautisku domstarpību gadījumos tos kārtot tādā veidā, lai nevienai nacijai nevajadzētu ķerties pie kaŗa darbības konfliktus atrisinot.

Apvienotās Nācijas (AN) bija radītas, lai būtu kāds vērīgs pārraudzības organs miera ceļu procesa veicināšanai šādu sadursmju gadījumos suverēnu valšķu starpā.

Nelaimīgā kārtā AN izrādijās par vāju un nevarīgu rīku, nespējīgu novērst vai apturēt asins izliešanas konfliktus un kaŗus, kas iespaido ar to skārtās tautas un valstis. Šādu asiņainu sadursmju un kaŗu kopš 1945. gada ir ap simtu.

Uzsūcot sevī AN kanonos proklamēto miera uzturēšanas ideju, ASV — tolaik vienīgā valsts pasaulē, kuŗas rīcībā atradās atomieroču arsenāls — sāka brīvprātīgi un vienpusīgi samazināt savu militāro kapacitāti.

Tanī pat laikā Padomju Savienība, pie katras izdevības gan skandinot savus miermīlības nodomus, patiesībā nemaz nepierādīja īstu vēlēšanos iedzīvoties miera kopšanas garā, iemiesotā šīs tautu brālības pamatjēgā. Neuzticoties nevienam, tā sāka palielināt savu militāro varu visās bruņoto spēku nozarēs un turpina to neierobežoti arī vēl tagad — gandrīz 40 gadu pēc AN tapšanas. Protams, to veicina Padomju Savienības vienpartijas totalitārā iekārta, kuŗu neiegrožo nekādi kavējumi, kādiem padotas valdības parlamentāri — demokrātiskās valstīs pastāvīgas kontroles (t.s. ,,checks & balances'') sistēmās.

* * *

Vouks uzrunā lasītājus vaicādams ,,Vai kaŗiem jānotiek?''. Nupat minēto ideoloģisko un praktisko pretstatu zīmē atbile uz to kļūst vēl nozīmīgāka, apsveŗot vēl vairāku ietekmīgu papildaspektu mežģus par kodolieroču lietošanas iespējamību, atbruņošanos, nukleāro un konvencionālo ieroču iesaldēšanu vai skaita samazināšanu (,,freeze'', ,,zero-option'' un tml.).

Skaidrs ir vienīgi tas, ka abas pasaules militāri stiprākās lielvalstis — ASV un PSRS — tur savās rokās atslēgas atbildot uz šo jautājumu ar ,,nē'' (vai ,,jā'').

Nav šaubu, ka nav ne tautas nedz ļaužu pulka uz zemes lodes, kas visā patiesībā dotu priekšroku kaŗam un nevēlētos miera.

Tas ir dabīgs, mierinošs un apsveicams cilvēcisko jūtu un psīches elements. ... Bet kā tas ir ar valdībām un vadoņiem, kas izšķiŗ kādas valsts un iedzīvotāju masas likteņus? Tas atkarājas....

Vouks savos slēdzienos apzīmē abas lielvalstis kā divcīņā iesaistītus milžus. Tomēr viņš atrod arī milzīgu atšķirību starp tiem. Viņš saka, ka krievi vairāk ilgojas pēc miera tāpēc, ka tie II. pasaules kaŗa laikā zaudējuši ap 35.000.000 civīlo un militāro dzīvību, kas ir noteikti vairāk nekā rietumsabiedrotiem, ieskaitot amerikāņus.

Nepidodamā kārtā viņš aizmirst norādīt uz šī kaŗa izcelšanās sakni un pārslīd pāri neminot faktu, ka īstais ierosmes deglis šī briesmīgā kaŗa uzliesmojumam radās pateicoties slepenam Staļina un Hitlera paktam, sadalot Eiropu divās iespaida zonās (vienu Vācijai, otru Padomijai!)

Militārā nozīmē šis kaŗš iesākās ar vācu armiju iebrukumu Polijā drīz vien pēc šī līguma parakstīšanas Maskavā. Tas vēl nav viss! Pieminētais Vouka raksts satur arī dažus nepamatotus un absurdus pieņēmumus, uz kuŗiem būtu jāatbild.

Ir nepareizi apzīmēt, kā to dara Vouks, visus Padomijas pilsoņus kā ,,krievus''. Tie nav krievi vien, un Padomju Savienība nav Krievija. Tās iedzīvotāji ir dažādu tautu — dažādas izcelsmes, rāšu un ticību — mistrojums.

Vouka kungs gleznaini apzīmē krievu un amerikāņu tautas kā ,,divus skorpionus ieslēgtus vienā pudelē''. Vispirms, pareizāk būtu vārda ,,tautas'' vietā lietot vārdu ,,valdības''. Viņš gan izteic cerību, ka tomēr varētu tikt atrasts atrisinājums, kas varētu novērst kaŗa uzsākšanas iespēju abu skorpiju starpā.

Nedrīkt tomēr nekad aizmirst, ka viens no ,,skorpioniem'' sen jau pierādījis savu nesātīgo dabu, iznīcinot ap 70.000.000 savu paša bērnu (neskaitot tos, kas zaudēti kaŗā), lai tik vien spētu saturēt valdīšanas grožus savās ķetnās, noēdis vai visus savus vājos kaimiņus, kas nebija spējuši tam pretoties, un vēl aizvien savas negausīgās ēstgribas apmierināšanai raugās uz citām globa daļām.

Viss tai pašā laikā, kad ,,skorpions'' labestīgākā dabā sniedzis pretimnākšanu un palīdzību kaŗā cietušiem draugiem un pat agrākiem pretiniekiem, lai tie drīzāk atspirgtu no kaŗa postījuma sekām, neguvis sev par labu ne pēdas svešas zemes.

* * *

Šāda scenārija skatījumā abu ,,skorpiju'' salīdzināšana gan nesola ne paliekoša miera ainavu, nedz globāla kaŗa novēršanas vīziju.

Jāatzīst, ka patlaban visa ,,kaŗa un miera problēmas'' atrisināšana nebūs atrpdama vienkārši Krievijas (jebšu ,,krievu'') attieksmē un nostājā pret Ameriku (resp. amerikāņiem) vai otrādi, bet gan PSRS totalitariānisma un Amerikas demokrātijas gribā un iespējā atrast modus vivendi kaut vai tagadējā status quo uzturēšanai, lsi tautas brīvā pasaulē ārpus dzelzs, bambuka, cukurniedŗu un elektroniskiem aizkaŗiem, mīnu laukiem un dzeloņstiepļu žogiem vai ,,Berlines mūŗiem'' var arī turpmāk baudīt tām piederošās cilvēktiesības un brīvību, un apspiesto nāciju skaits nepavairojas, bet drīzāk samazinājas.

Tādam atrisinājumam nepieciešami divi priekšnoteikumi ; 1) totalitāriešu diktatūrai jāmēģina pārtapt savā ideoloģiskā būtībā un praktiskā struktūrā, pietuvojoties — kaut nedaudz — cilvēcības iedvesmotiem ieskatiem un demokratiskākam valdīšanas veidam, un 2) demokratijām, īpaši ASV, savukārt jākļūst stingram, apņēmīgām turēties pie brīvības saglabāšanas principiem un gatavām aizstāvēt tos ar visu iespējamo garīgo jaudu un militāro spēku.

Ja kāds no šiem priekšnoteikumiem mieram nevarētu piepildīties, kaŗš vai kaŗi varēs atkal uzliesmot jebkuŗā laikā un vietā, globāli vai lokāli.

Vienīgi pietiekami stipra un noteikta stāja, ko pierādīja ASV pat savu militāro spēku samazināšanas laikā, uzturēja līdz šim mieru Rietumeiropā kopš piecdesmitajiem gadiem par spīti visiem apdraudējumiem un provocējumiem (Berlines blokāde u.c.), kas tikuši mērķēti uz to no austrumpuses.

Ja arī tas bija diezgan vārgs un brīžiem šķietami nepārliecinošs miera izpaudums, tas tomēr it novērsis tur asinsizliešanas un tāpēc vērtējams kā pārāks par ,,kaŗu''.

Kaŗi nav neapšaubāmi! Tiem nav jānotiek un tie arī nenotiks, kamēr vien ASV (un pārējās brīvās pasaules valstis) sevī kops apziņu par stipras aizsardzības spēku uzturēšanas nepieciešamību un paliks nelokamas gribā palikt brīvām kā bākas ugunīm metot cerības gaismu humanitātes saglabāšanai visas cilvēces labā.

Beidzot gribu piezīmēt — paldies Dievam, Staļina mācību un valdīšanas paņēmienu māceklis un atdarinātājs Ādolfs Hitlers nespēja piepildīt savas makabrās ieceres, nobīdīts no pasaules skatuves neslavas nebūtībā.

Kā būs ar citiem Staļina — Ļenina — Marksa mācību sekotājiem un to līdziniekiem?

Skaniet...

(Turpinājums no 1. lp.)

brīvību un tās gaisotnē ļauj risināties notikumiem, kam brīva gara noskaņa un apņemšanās apliecināt tautas nacionālpolītiskos centienus līdz ar nesaudzīgu cīņu par to īstenošanu un uzturēšanu cauri paaudžu mūžiem.

Tā ir vieta, kur vēl dziļi Eiropas sirdī elpo brīvības gars, civīlizētas tradicijas, likumība un kārtība un kas izprot mūsu tautas centienus un brutālās austrumu varas uzspiesto likteni.

Tie, kas kuplinās mūsu tautai piederīgo pulcēšanos dziesmu dienās vācu zemē, sasauksies pāri tālumiem, pārstāvēdami daudzas svešuma mājas pasaules novados, kur mīt lielākas vai mazākas mūsu tautai piederīgo grupas. Šīm dienām lai piemīt dziļš vienotības spēks un visu kopējais apliecinājums brīvības mīlestībai un nesatricināmai ticībai, ka, kaut vai pēc vairāku paaudžu mūžiem, reiz tomēr pavērsies ceļš uz brīvu tēvzemi. Šīs dziesmu dienas atkal vienos, iepriecinās un stiprinās ilgās sasāpējušās sirdis, uzcirtīs jaunus enerģijas un darba gribas avotus, kā labāk pakalpot tautas vēlmēm un nodomiem.

Jaunās paaudzes dziedātājiem, kas dzīves sauli ieraudzījuši ārpus Eiropas kontinenta, pavērsies ceļš — redzēt un izprast vakareiropeisku garu un to tautu noskaņojumu, kam Dievs vēl ļāvis pastāvēt brīvībā, kaut arī sarkanā nezvēra ēnā. Šiem jaunajiem vērotājiem arī jāapzinās, ka viņu vecāki, atstādami tēvzemi, ir pieredzējuši Vakareiropas skatījumu, vērtējuši un apzinājuši tās kultūras lielo ietekmi un spēku, jo arī mūsu tauta pieder Eiropas civīlizācijai ar savu brīvības mīlestību, garīgām tieksmēm un neatkāpīgu cenšanos pēc valstiskās patstāvības.

Jūdžu simti šķiŗ veco vācu pilsētu Minsteri no mūsu dzimtenes krasta. Bet sirdīs atkal modīsies ilgām apstarota apziņa, ka atrodamies savu īsto māju tuvumā, kas liks iezaigoties sapņiem, bet tai pašā brīdī uzrausīs vēl spirgtāku mudinājumu tēvzemes brīvības atgūšanas centienos. Eiropas garu un domāšanu pieturējušai vācu tautai un zemei tuvas un saprotamas arī mūsu intereses un centieni pēc atjaunotas valsts un tiesībām. Uz šādas zemes stāvēdami, rādot un apliecinot savas tautas gara krāšņumu, mēs it kā piebriestam spēkā, nākotnes nodomos un apņēmībā.

Vācu zemes ziemeļu krastam piestāj Baltijas jūras straumes. Varbūt to dziesmu dienās rēgaini uztvers un izjutīs arī Vestfāles galvaspilsēta Minstere, kur skanēs latviešu dziesmas, varena raisīsies pašu valoda, zaigos tautiskās rotas un kopības apziņa vērsies jaunos dzinumos?

Aizlauztās dzimtenes mežu galotnes vairs slaidi neliecas, ,,balstiņām pāri skanot'', jo tēvzemē sen apdzisusi gaiša brīvības liesma. Tās vietā rēgojas tumsa, važas, tautas svētumu un tiesību sadistiska nicināšana...

Varbūt draudzīgi un mājīgi skanēs Baltijas jūras viļņu gali, ar dziesmām pārnesot brīvības elpu uz verdzībā aptumšoto tēvzemi?

Prieks par to, ka latviešu dziesma atkal skanēs vietā, kur vēl stiprs mūsu Eiropā dzimušās jaunatnes kodols.

Kaut kas atkal saviļņos mūsu dvēseles un iedegs jaunu ilgu uguni, kas no debesīm vācu zemē blāzmos uz dzimtenes pusi, liekot tai saprast, ka mēs vēl dziedam, darbojamies un savās dvēselēs turam lūgsnu par brāļiem un māsām viņā krastā, kuŗiem gan pašu zeme zem kājām, bet kuŗu domas un cerības nīkst bez dzīvinoša brīvības spēka un skaistuma.

Maiznīca un delikatešu veikals
Lielā izvēlē eiropiešu kūkas, gaļas un maizes.
Putu krējums un kūkas mūsu speciālitāte.
Viss vēlamais katra veida viesībām.
Restorāns un kafejnīca 80 personām.
Liels auto novietošanas laukums mājas aizmugurē.

Intūrista pavadā pelēkajā Rīgā

Latviešu Jānis

(Turpinājums)

Gribēju nosūtīt ierakstītu vēstuli uz Angliju, kādēļ vispirms gājām uz pasta ēku. Telpā bija kādi 5 vai 6 publikas apkalpes punkti. Piegāju pie tāda, kur nebija rindas. Jaunai meitenei aiz letes nebija nekādas jēgas, ko ar manu vēstuli iesākt, un nezināja arī pateikt, kur es to varu nodot. Tad paši sākām pētīt uzrakstus un noskaidrojām, ka katrs punkts kārto tikai zināmus darījumus. Ja kādam tie bija dažādi, tad bija jāstāv rindā vairākās vietās. Atraduši īsto vietu, vēstuli nosūtījām.

Ieejot stacijas ēkā, pretī pie sienas bija liels pulkstenis, kas rādīja vilcienu atiešanas laikus. Līdzīgu biju redzējis Londonas dzelzceļa stacijā. Pa labi atradās restorāns, bet pa kreisi biļešu lodziņi. Gājām taisni pa tuneli, kas veda cauri dzelzceļa uzbērumam, kas pie stacijas ir apm. 10 metru augsts. No tuneļa uz peroniem veda gan parastās, gan slīdošās kāpnes, kas, diemžēl neviena nedarbojās, kā likās, jau sen. Padomju technikai laikam nav pa spēkam uzturēt kāpnes kārtībā. Uzkāpām uz perona un pakavējāmies, kamēr atgāja Jelgavas vilciens.

Man bija jāuzmeklē labierīcības. Paveŗot durvis uz vīriešu telpu, smacenis aizrāva elpu. Skaidrs, ka telpa bija daudz par mazu cilvēku apgrozībai, un ventilācija nelikās nekāda efektīgā. Noteku silītes bija pa daļai aizdambējušās ar smēķu galiem, un vienā galā sāka jau plūst pāri uz grīdas. Karstā laika dēļ garoja ass amonjaks. Telpas otrā galā aiz zemas sienas bija redzamas uz podiem tupētāju galvas un pleci. Varēju nojaust, kāds mākulis celsies, kad sēdētāji sliesies kājās, kādēļ muku laukā kā dzelts. Ja kāds man nebūtu stāstījis, ka modernā stacijā tādas labierīcības, es tam nebūtu ticējis. Līdzīgs stāvoklis bija arī Doma laukumā. Tur jānokāpj pazemē, kur pilnīga tumsa un kodīga smaka. Grīda slapja un lipīga. Gaŗām man pagāja sarunādamies divi krievi. Viņi laikam pazina telpu, bet es griezos atpakaļ. Pēc pāris dienām es tur atkal iegriezos, bet tumsa bija kā bijusi. Nesaprotams ir lielais kontrasts starp tīrajām Rīgas ielām un šausmīgajām publiskajām atejām pat centrā, kur apgrozās tik daudz tūristu. Valdīšana laikam ieskatos, ka kārtīgam padomju cilvēkam tāds lauku amonjaciņš jau nu plaušas nesaēdīs.

No stacijas pa to pašu ceļu gājām atpakaļ un operas apstādījumos apsēdāmies pabaudīt jauko vakaru. Pagājušies gar pilsētas kanāli, uzkāpām Bastejkalnā. Biju iedomājies to daudz lielāku, bet tāds paugurs vien ir. Nostaigājām gar Drāmas teātri Kronvalda bulvāŗa stūrī, Mākslas akadēmiju un apstājāmies pie sārtajā marmorā kaltā Raiņa pieminekļa kādreizējā Esplanādes laukumā. Tas tagad ir apstādīts un izveidots par patīkamu atpūtas vietu. Par Rīgas parkiem varu teikt, ka tie ir tīri un zaļi, bet puķu tur ir maz, salīdzinot ar Anglijas parkiem. Šeit atvadījāmies.

Kāpjot uz savu istabu, dzirdēju no restorāna mūziku skanam. Gribēju ieiet un pasēdēt. Pa vaļējām durvīm varēja redzēt, ka tur nebija daudz cilvēku. Vīrs pie durvīm prasīja ieejas karti, kādas man nebija. Tās varot dabūt otrā stāvā biroja atvēršanas laikā. Atkal lieku reizi parādījās lielās Padomijas absurds un kokainums. Ar naudu rīkoties var tikai uzticības personas, bet ielaidējs tāds nav — vienalga, vai sarīkojums dod ienākumus vai zaudējumus. Ja Rīgā vakara pavadīšanu jau iepriekš neizplāno, tad gaŗlaikošanās garantēta. Centrs vakaros ir tumšs un kā izmiris. Veikalu skatlogi, ja tos par tādiem vispār var saukt, ir neapgaismoti. No sava loga varēju redzēt tikai divas zibsnīgas neona gaismas reklāmas: Saktas daiļamatniecības un Orbis radio veikalam.

Ceturtdien izbraukums uz Carnikavu un Saulkrastiem. Rīgas tūrisma autobuss mūs veda pa divpusīgi izbūvēto Vidzemes šoseju, drīz nogriezdamies uz Carnikavas ceļu. Arī šeit lauki bija novākti. Vietām traktori sagatavoja zemi nākošai sējai. Pabraucām gaŗām lielam melnraibo govju ganāmpulkam. Ceļvede stāstīja, ka tagad Latvijā sākot audzēt vairāk melnraibās, jo kopsaimniecību lielajos ganāmpulkos tās esot izturīgākas un ražīgākas par brūnajām. Vārdu sakot, brūnaļas nemīl kopsaimniecību kārtību. Šķērsojuši skaisto, mežiem apaugušo Gauju, drīz sasniedzām Carnikavas zvejnieku kopsaimniecības centru.

Mūs sagaidīja saimniecības priekšsēža vietnieks un agronome, kuŗas pārziņā bija lielo siltumnīcu apsaimniekošana. Kopsaimniecībā esot ap 1000 iemītnieku, un siltumnīcas esot svarīgs ienākuma avots, kas dodot darbu zvejnieku sievām. Siltumnīcu komplekss aizņēma ne mazāk par hektāru platības. Gājām pa pāris simts metru gaŗo vidus gaiteni, kam gar malām gulēja resnu un tievu cauruļu vadi. Apstiklotā platība nesen palielināta; tā daļa vēl nebija sākusi ražošanu. Siltumnīcas bija moderni iekārtotas un labā kārtībā. Lielu platību aizņēma rozes un gaŗkātainās neļķes dažādās krāsās. Bija arī krizantēmas, bet vēl neziedēja. Audzējot arī citas puķes dažādos gadalaikos. Viņiem Rīgā esot 7 veikali, kas pārdodot viņu ziedus. Par rozēm un neļķēm viņi ieņemot 90 kapeiku par ziedu. Tomātu un gurķu raža bija jau novākta. Atstājot siltumnīcu, mums katram uzdāvināja pa rozes ziedam.

Zivju žāvēšanas un konservēšanas fabrika bija kopsaimniecības otrā galā. Braucām gaŗām laukam, kas bija ierādīts privāto mājiņu celšanai. Tur bija iesāktas būvēt daudzas ģimeņu mājiņas, kas bija dažādā gatavības stāvoklī.

Zivju fabrikas vadītāja stāstīja par fabrikas darbību. Nēģu nozveja beidzamajos gados esot samazinājusies, bet tagad esot atraduši metodi, kā paši varēšot nēģus audzēt. Gatavos nēģus saliekot 1 kg bundžās, kas ienesot 6 rubļus katra. Viņa nezinot, kur bundžas paliekot, bet Rīgā tās dabūt nevarēja. Pilsētā pērkamie konservi visi bija lielās bundžās vai burkās, sīkas skārdenītes neatrast.

Pēc fabrikas apskates mūs cienāja ar žāvētām zivīm un nēģiem. Uzņemšana bija ļoti laipna.

Tālāk ceļš veda uz Saulkrastiem pa piesilušu, mežainu apkārtni. Tā ir apdzīvota piekraste, kur nekas cits nevar izcelties vairāk par kāpu priedēs celto divstāvu restorānu Vāravu, kam blakus jaukos apstādījumos sēž kafetērija. Restorānā mūs atkal gaidīja pusdienas, bet pēc Carnikavas pat acis lāga netīkoja. Aiz pieklājības panašķējāmies.

Pēc tam klejojām pa plašo un tukšo liedagu. Asais ziemeļvējš aiztrauca mūs no peldēšanās priekiem, bet kāpu priežu aizvējā itin brangi pasauļojāmies līdz atceļa laikam.

Vakaru pavadīju pie radiem Mežaparkā.

Piektdien braucām uz Siguldu. Autobuss sanāca pilns ar visāda vecuma tūristu radiniekiem. Pa Vidzemes platceļu nonācām pie mežaina krustojuma — mūsu pirmās pieturas — restorāna Sēnītes. Īpatnējā celtne ar pusapaļo jumtu tiešām atgādina no zemes izlīdušu baraviku. Tikko ceļvede bija aizrunājusi mums pusdienas, braucām tālāk. Divpusīgais ceļš drīz izbeidzās.

(Turpinājums sekos)

Čekisti izklīdina kristiešu sanāksmi Rīgas apkārtnē. (LNF)

VAI RĒGENS PALĪDZĒS?

Amerikas Latviešu apvienības Ārējās informācijas birojs ir iesniedzis ASV prezidentam Rēgenam lūgumu personīgi iestāties par Lidijas Doroņinas-Lasmanes likteni. L. Doroņina-Lasmane, ko Rīgas Augstākā tiesa 1983.g. 12. augustā notiesāja uz 5 gadiem vergu nometnē un uz 3 gadiem iekšējā izsūtījumā par pretpadomju aģitāciju un propagandu, ir nopietni slima ar tuberkulozi un nieŗu darbības traucējumiem. Patlaban viņa nesaņem nekādu medicīnisku palīdzību. Ja šāds stāvoklis turpināsies, viņas dzīvība būs nopietni apdraudēta.

L. Doroņinas-Lasmanes ģimene Rīgā ir mēģinājusi izkārtot viņas atbrīvošanu un sagādāt izceļošanas iespēju uz Zviedriju. Zviedrijas valdība savukārt jau pagājušajā gadā piešķīra viņai tiesības ieceļot Zviedrijā. Taču visi ģimenes un dažādu organizāciju (ieskaitot Amnesty International) atkārtoti mēģinājumi panākt viņas atbrīvošanu līdz šim ir bijuši veltīgi.

Tautieši savās patvērumu zemēs aicināti sekot ALAs Ārējās informācijas biroja piemēram un lūgt savu zemju valdības iestādes iestāties par Lidijas Doroņinas-Lasmanes ātru atbrīvošanu.

VĒLĒS DV VADĪBU

DV CV mūs informē:

Saskaņā ar DV priekšnieka un vanadžu priekšnieces vēlēšanu instrukciju izziņojam nominētos kandidātus:

DV priekšnieka amatam:

Frišvalds Jānis, dz. 10.6.1923. gadā, pašreizējais DV priekšnieks, nominēts Anglijā, Vācijā, Zviedrijā, Beļģijā.

Kalupnieks Arvīds, dz. 15.5. 1924.gadā, DV centrālās valdes kultūras nozares vadītājs un DV Kanadas valdes viceprieksšēdis, nominēts Kanadā un ASV.

Leitītis Jēkabs, dz. 1.5.1915. gadā, DV centrālās valdes ideoloģiskās nozares vadītājs, nominēts Austrālijā, Vācijā, Zviedrijā un Beļ'ijā.

Vanadžu priekšnieces amatam:

Breikša Ilga, dz. 1.10.24, bij. vanadžu priekšniece Kanadā, nominēta Kanadā un ASV.

Liepiņa Austra, dz. 2.11.13., pašreizējā vanadžu priekšniece, nominēta ASV, Kanadā, Anglijā, Zviedrijā, Vācijā un Beļģijā.

Kā DV priekšnieka, tā vanadžu priekšnieces vēlēšanas lūdzam izkārtot laikā **no 1984. gada 1. oktobŗa līdz 1. novembrim.**

DV priekšnieku vēl visi or-

DV priekšnieku vēl visi organizācijas biedri, bet vanadžu priekšnieci tikai vanadzes.

LATVIJA AMERIKA

Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $40.00

☐ 6 mēnešiem $21.00

☐ 3 mēnešiem $12.00

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čeku lūdzu rakstīt uz

LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārda

125 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4M 2E9

Vanagu Kārlis

Trimdinieka piezīmes 136

Vai nākotnes notikumi rāda jau savas ēnas? Kad ungāru bendes Andropova bērēs ASV viceprezidents Bušs pustundu ilgajā privātajā apspriedē tikās ar jauno Kremļa caru Kostju Černenko, ASV vicedprezidenta svārku atloku greznoja ,,īpatnēja'' nozīme: krustoti ASV un PSRS karogi! Sic! Pielaizīšanās? Līdz savstarpējai sabučošanai toreiz gan vēl nenonāca...

* * *

Liberāļi gavilē: krievi Ženēvā atjaunos tērgošanu par abpusēju atbruņošanos. Amerikāņiem citas izejas neesot kā līgt ar krieviem. Nav arī citas izejas kā izlikties, ka nenozīmīgie atbruņošanās līgumi (krievi nevienu agrāko nav pildījuši) nenozīmē piekāpšanos krievu priekšā! Vašingtonas gudro vairākums piespieda prezidentu Rēgenu pieņemt atziņu, ka tik ilgi, kamēr krievi ar mieru parunāties, ieroči klusēs, jo konferences notiek aso pretišķību un konfliktu izkārtošanai.

Mūsu pieredze gan māca, ka salīgšana ar krieviem nozīmē konfliktu paildzināšanu un padziļināšanu, jo komūnistu solījumi un paraksti, kas to apstiprina, nekad nesaskan ar viņu vēlākajām izdarībām. Arī ,,slavenā'' Helsinku konference beidzās ar maskaviešu uzvaru: Brežņeva doktrīnu (nevienam nav tiesību iemaisīties padomju iekšējās lietās) un Baltijas valstu okupācijas robežu neaizkaramību. Naīvā domāšana, ka vienīgā izeja tagad ir līgt ar krieviem, novedīs pie vienīgās izejas tiem padoties!

Pirms 45 rudeņiem Baltijas valstu ārlietu ministri arī ar krieviem kā vienīgo izeju noīga ,,draudzības līgumu'' mūsu zemju nosargāšanai un valstiskai pastāvēšanai! Mēs uz savas ādas asiņaini izbaudījām, ko nozīmē labu attieksmju nodibināšana ar komūnistu diktātoriem. Bet vai šodien vairs ir kāda reāla vara, kas nākotnes draudus spētu novērst? Arī Kārlis Ulmanis reiz domāja, ka ,,Mums ir vajadzīga stingra vara, stingra kārtība un stingra doma, tad gan varēsim apstākļus grozīt...''

* * *

Šajās piezīmēs (17. martā) jau norādījām, ka Rietumvācijas valdība atzinusi, ka slepenais 1939.g. Staļina-Hitlera pilnvarā Molotova-Ribentropa parakstītais līgums par Baltijas valstu iztirgošanu jau kopš vācu un krievu kara darbības uzsākšanas zaudējis jēgu un nav spēkā.

Tajā pašā diplomātisko līgumu plauktā glabājas vēl 1945.g. 11. februāŗa Staļina-Rūzvelta-Čerčila Livadijas pilī, Jaltā, slēgtais nolīgums par Austrumeiropas nodošanu maskaviešu sarkanās mafijas pakundzēšanai (Jaltas slepenos dokumentus ASV ārlietu ministrija publicēja 1955. gadā).

Pag. gada 18. novembrī (!) mūsu draugs, Ilinojas deputāts Korkorans, ierosināja ASV tautas vietnieku namā koprezolūciju ar senātu nr. 435, ka ASV valdība, solidārizējoties ar Latvijas, Igaunijas, Lietuvas, Polijas, Ukrainas, Baltkrievijas, Čechoslovakijas, Ungārijas, Bulgārijas, Austrumvācijas un Krievijas tautu ilgām un brīvības tieksmēm, oficiāli paziņo, ka 1945.g. Jaltas nolīgums nav vairs uzskatāms par saistīgu.

Kālab mūs neinformē par šīs rezolūcijas likteni TV nama un senāta ārlietu komisijās, kuŗu atsauksmei tā nodota? PBLA sakarniekiem Vašingtonā vajadzētu šādām lietām cieši pasekot, intervēt ārlietu komisiju locekļus un laiku pa laikam mums paskaidrot, kas vārās un brūvējas!

* * *

Vai melnie izmēģina Ulmaņa saimniecisko polītiku? Mūsu tautsaimniecības profesors N. Balabkins savā pētniecības rakstā par Ulmaņa laika Latvijas saimniecisko nacionālismu (publ. East European Quarterly) pārsteigts, ka Melnās Afrikas valstu pašreizējā saimnieciskā polītika atgādina mūsu 30. gadu nacionālisma ietekmēto saimniecisko polītiku. Prof. Balabkins izpētījis, ka Ulmanis savas idejas aizguvis no Dr. M. Valtera monografijas Latvijas atjaunošanai, kuŗu savukārt ietekmējis Musolini. Jāpriecājas par ikvienu akadēmiski nopietnu darbu, kuŗā dzīvo mūsu Latvija.

* * *

Okupētās Latvijas Rīgas Jūrmalā notika starptautiska Jaunatnes konference, kuŗā bez PSRS, Polijas un Austrumvācijas sarkanajām jaunatnes organizācijām bija pārstāvētas arī Rietumvācijas, Zviedrijas, Dānijas, Norvēģijas un Īslandes jauniešu savienības. Klāt bija arī delegāti no Eiropas nacionālās jaunatnes komitejas padomes un Starptautiskās studentu savienības. Tika nolemta Baltijas jūras valstu jaunatnes ciešāka sadarbība, jo šādi sakari esot visai svarīgi ,,pašreizējā starptautiskā situācijā''! Kremļa lāča kāja...

* * *

DV Kanadā delegātu 34. sapulce Toronto ar 22 balsīm (24 delegāti) nolēma iesniegt DV Centrālajai valdei šādu Modŗa Lorberga DV Toronto nodaļas 1983.g. sapulcē pieņemto rezolūciju: ,,DV nedrīkst atbalstīt ar ziedojumiem vai līdzdalību organizācijas, sabiedriskus pasākumus un projektus, kas sadarbojas, atbalsta vai simpatizē Latvijas okupācijas varai, tās iestādījumiem vai ideoloģijai.''

Ja DV CV to pieņems, tad tas skars visu DV organizāciju kā vadlīnijas trimdas attieksmēm pret okupācijas varas sakarnieku ,,atbalsta punktiem'' brīvajā pasaulē. Tās iedirbe vērstos pret tām rosmēm un labvēlību, kas kultūrsakarniekiem tagad dod iespēju veikt savu graujošo darbu. Arī pret tām mācību iestādēm, kur mācību vielā favorizē padomju darbus, tāpat pret organizācijām, kas dod telpas čekas uzticības vīru sarīkojumiem. Arī pret tām vasaras nometnēm, kuŗās par lektoriem darbosies DV ideoloģijai naidīgi lektori. ,,Kauc stepēs vilki un būdās vaid mūsu brāļi un māsas no dzimtenes sētām. Dievs, brīvības zīmi ar zīlīti reiz laid!'' (Nikolajs Kalniņš).

* * *

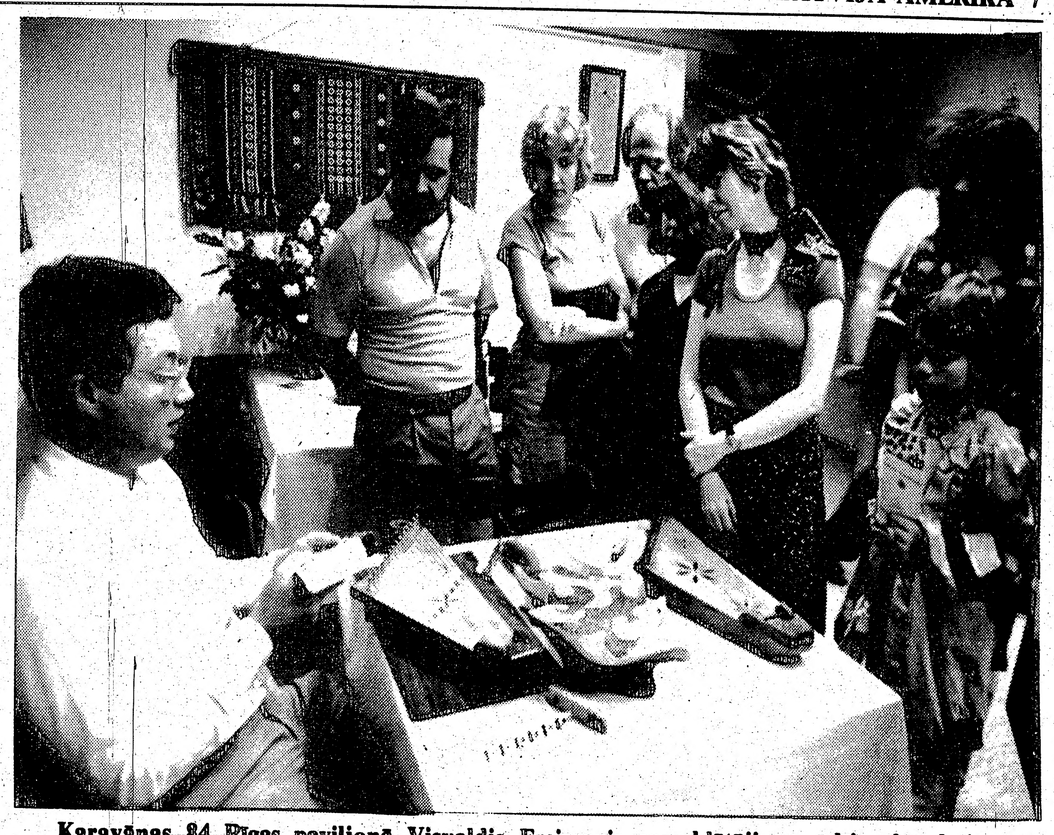

Karavānas 84 Rīgas paviljonā Visvaldis Freimanis apmeklētājiem rādīja, kā darina kokli.
Foto J. Liģers.

Kanadas daiļamatnieku novietni Rīgas paviljonā ik dienas skatīja ap 1.500 apmeklētāju.
Foto J. Liģers.

Latviešu skolu Valodiņa šogad absolvēja divi audzēkņi. No kreisās: Andris Ābols un Guntis Licis, LNAK izglītības nozares vadītājs Jānis Mežaks, padomniece Solveiga Miezīte un Valodiņas pārzinis Dr. A. Rubenis.
Foto A. Bāliņš.

TORONTO ZIŅAS

● Mednieku un makšķernieku kluba internās šaušanas sacīkstes 21. jūlijā kluba īpašumā Bērzainē notika jaukos laika apstākļos. Šaušanā ar mazkalibra šauteni (iesp. 600 p.) uzvarēja meistaršāvējs Pēteris Grauds (580). Seko O. Zvirgzdgrauds (555) un mazkalibra šautenes sacīkšu vad. E. Viškers. B klasē: L.Ozols (503), Laura Eglīte (484), A. Kārklis (459), O.Lepše (434).

Pistoļu šaušanas disciplīnās (300) A klasē pirmo vietu ieguva P. Grauds (253). Otrā vietā pistoļu šaušanas sacensību vad. L. Ozols (222) un A. Kārklis (222). B klasē:O.Zvirgzdgrauds (194), T. Plūdums (170), J. Grāvlejs (143), O. Lepše (131).

Māla baložu šaušanas disciplīnās piedalījās 12 šāvēji. 16 jardu konkurencē A Klasē (50 baloži) uzvarēja Jānis Beitiņš, sašaujot visus baložus. Seko A. Tropiņš (48), un J. Muskats (46). B klasē: Ad. Kristapsons (46), J. Miķelsons (43) un K. Deklavs (42). No pagarināta attāluma: A. Tropiņš (45), G. Paeglis (43), Ad. Kristapsons (43). Dubultbaloži: Z. Sproģis (42), J. Muskats (39), A. Plūdums (36). B. klasē: G. Paeglis (38), J. Beitiņš (34).

Internacionālie baloži (25): A. Mackars (21), A. Tropiņš (18), J. Beitiņš (18). B klasē: K. Deklavs (13), A. Rūdolfs (12).

● Kluba rīkotās eksternās šaušanas sacīkstes notiks 11. augustā Bērzainē. Mazkalibra šaušanas disciplīnās tās sāksies pl. 9, māla baložu — pl. 10, bet pistoļu šaušanā pl.13. Vakarā saviesīgs sarīkojums ar uzvarētāju apbalvošanu. Hamiltonas klubs savukārt rīko eksternās šaušanas sacīkstes 25. augustā savā īpašumā Lielupē.

● Toronto pensionāru apvienības piedalās New Horizon programmas rīkotā ,,Carousel'', kas notiks no 20.—24. augustam sakarā ar Metropoles Toronto 150 gadu jubileju. Latviešu diena ir 23. augustā no pl. 12—18 Latviešu Namā, ar pensionāru apvienības koŗa dziesmām, tautas dejām un kafijas galdu. Pavisam ,,Carousel'' sarīkojumā, kas līdzīgs Toronto Karavānas sarīkojumam, piedalās 28 pensionāru klubi: igauņu, holandiešu, italiešu, žīdu, japāņu, amerikāņu, budistu un daudz citu. Visus ,,Carousel'' sarīkojumus var apmeklēt, iegādājoties ieejas ,,pasi'' pensionāriem par 1.50 dol.; pārējiem 3 dol. un bērniem 1 dol. Pasē minēti klubu sarīkojumu laiki un vietas. Šīs pases latvieši var iegādāties pie apvienības priekšnieka R. Bērziņa, tālr. 233-3064.

● Saulaines vasaras bērnu nometņotāju skaits jūlija trešajā nedēļā pieaudzis pāri par 50, no tiem Putnu salas mazo bērnu nometnē 20 bērnu, kā to paskaidroja nometnes komandante Renate Pogule-Vusta. Mazajiem bērniem ir īpaša programma un spēļu laukums. Viņu atpūtas telpās izstādīti mazo bērnu gatavotie rokdarbi un zīmējumi. Bez kārtējās nometnes programmas speciālisti vada īpašas programmas un nodarbības: rokdarbu — A. Strada, keramiku — V. Jansone un N. Jurševska, peldēšanas un kanū laiviņu apmācības — K. Kaņķe, medicīnisko palīdzību apmāca vairākas māsas, mainoties pa nedēļām, krustiņu gatavošanu L. Kinstlers, groziņu pīšanu S. Pogule un volejbolu M. Lorbergs jun. Saulaines bērnu un sporta svētki 4. un 5. augustā.

● Austrumu draudzes Tālavā 12. augustā pl. 12 Brīvības cīņu piemiņas dievkalpojums. Mācītājs A. Celms. Šai dievkalpojumā un pēc tam sekojošā sadraudzības pēcpusdienā aicināti ciemoties Toronto latviešu pensionāru apvienības biedri. Šinī izbraukumā autobusā visas vietas jau aizņemtas. 26. augustā pl. 11 latviešu kapu svētki Allistonas kapos.

● Toronto pilsētas 150 gadu jubilejas zīmē Royal Bank of Canada atbalsta pensionāriem īpaši rīkotās svētku svinības ar priekšnesumiem trešdien, 1. augustā, pl. 10.30 līdz 20 Toronto pilsētas valdes laukumā. Svētkus ar uzrunu atklās pl. 11 Toronto pilsētas galva Arts Egletons. Programmā vairāku orķestŗu koncerti, deju grupas, solisti, seno laiku tērpu parāde un deja publikā. Ar tautas dejām piedalīsies dažādas etniskas grupas u.c. Pensionāriem vēsturiskos tērpos bezmaksas braucieni pilsētas ielu dzelzceļos.

● Latviešu katoļu vienības lauku īpašumā Mežciemā tradicionālā rudzpuķu balle 4. augustā ar azaidu, atspirdzinājumiem un loteriju.

● Sidrabenes atpūtas mājā izīrējamas telpas. Vienai personai apmešanās un pārtika 90 dol. nedēļā, bet pārim 165 dol. Ēdienu izsniedz četras reizes dienā sabiedriskajā ēkā. Sidrabenes adrese: 5100 Appleby Line, Milton, Ont. L9T 2Y1, tālr. (416) 335-2030.

● Toronto Branson slimnīcā 20. jūlijā pēkšņi mirusi Magda Jansone, dzim. Tots. Viņa dzimusi 1921.g. 3. oktobrī. Aizgājēju 23. jūlijā uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. A. Celms. Nelaikē atstāj vīru un neredzīgu dēlu Toronto.

● Māc. A. Celms salaulājis Dzintaru Bodnieku un Olgu Jēkabsoni.

● Vanadžu rīkotais Draudzības saiets 8. septembrī Sidrabenē, aicinot piedalīties visas vanadzes un vanagus ar ģimenēm. Toronto nodaļas vanadzes rūpēsies par kafiju un citas par azaidu. Priekšnesumos Kesvikas un Toronto nodaļas vanadzītes piedalīsies ar koklēšanu un deklamācijām.

● Brīvās olimpiadas ietvaros rīkotās Pistoļu šaušanas sacīkstēs Bērzainē latviešu šāvējiem neveicās. Dominēja igauņu šāvēji. Ontario šaušanas federācijas rīkotās gadskārtējās šaušanas meistarsacīkstes 24. jūnijā Kičenerā pulcināja ap 40 dalībnieku. Ar mazkalibra šauteni meistarklasē dominēja latviešu jaunās paaudzes meistaršāvējs Pēteris Grauds, izcīnot Ontario meistara godu. Tādu veikumu neviens latviešu šāvējs vēl nav parādījis. Rezultātā viņš šaušanā 3 pozicijās no iesp. 600 p. ieguva 583 punktus.

BRAMPTONA

● Bramptonas DV nodaļas makšķerēšanas sacīkstes TRentas upē pulcināja 19 dalībnieku, to vidū arī jauniešus. Vīriešu klasē labākos panākumus guva K. Ezītis ar A. Runci un R. Vecmani. Dāmu klasē: Sofija Roze, L. Ezīte un T. Kudrašova. Godalgas pasniedza vanadžu kopas vad. S. Roze. **O. K.**

HAMILTONA

● Mednieku un makšķernieku kluba šaušanas sacīkstēs 7. jūlijā kluba īpašumā Lielupē māla baložu šaušanā (16 jardi) A klasē (iesp. 50) uzvarēja V. Krauklis (48). Seko R. Mierkalns jr. (44) un O. Ivanovskis (41). B klasē: A. Māliņš (44), Z. Upīte (41) un T. Tērauds (39). Ar priekšā došanu (25): R. Mierkalns sr. (23), R. Mierkalns jr. (23), T. Tērauds (22). Dubultbaloži (50): A grupā: R. Mierkalns jr. (39), O. Ivanovskis (39), V. Krauklis (39). B grupā: T. Tērauds (37), Z. Upīte (36), Z. Kurmītis (34). Ar mazkalibra šauteni (600) A grupā: V. Krauklis (525), Z. zupīte (517). B grupā: L. Ozoliņš (480), M. Upīte (476).

V. Kraukļa dāvāto balvu dubultbaložu šaušanā ieguva R. Mierkalns jr., bet balvu par visvairāk sašautiem baložiem — V. Krauklis. Ž. Lappuķa un V. Leonova dāvātās pārsteiguma balvas saņēma Z. Kurmītis ar O. Ivanovski.

Sacīkstes vadīja un balvas pasniedza kluba priekšn. R. Mierkalns jr. un Maija Upīte. **O. K.**

SAULES JOSTA APVIJ KONTINENTUS

TORONTO DIVĀS IZRĀDĒS TĀ PULCINĀJUSI AP 1400 APMEKLĒTĀJU

Austrālijas latviešu deju un dziesmu ansamblis Saules josta kopš nodibināšanās 1976. gadā jau četras reizes ar viesizrādēm devies pasaules turnejā, katru reizi iegriezdamies arī Toronto, šogad ar Mārpuķīti, sniedzot Minklera auditorijā divas izrādes — 20. un 21. jūlijā, abās pulcinot ap 1400 apmeklētāju. Pirms tam tas ar īsiem starpbrīžiem bija devis vairākas izrādes ASV latviešu centros, bet pēc Toronto vēl vienu izrādi Montrealā, lai 2. augustā Mārpuķīti izrādītu PBLA Dziesmu dienās Minsterē. Līdz izrādei Minsterē ansamblis četros kontinentos būs apmeklējis pavisam 32 pilsētas, sniedzot 82 izrādes vairāk nekā 50.000 skatītājiem, kā to paskaidroja ansambļa administrātors Juris Ruņģis.

Kā iepriekšējie Saules jostas lielie uzvedumi — Saules josta (1976.g.), no kuŗas ansamblis aizguvis savu nosaukumu, Mārietes dziesma (1979), Upmaļu saimniece (1982), — Mārpuķīte (1984) veidota no Skaidrītes Dariusas choreografētām latviskām dejām pēc etnografiskiem motīviem, to vidū arī trīs Juŗa Ruņģa dejas. Mūzikālo apdari veicis Imants Līcis ar mūziķiem un solistiem, kas kopā ar dejotājiem sastāda pavisam 50 personu lielu ansambli. Mārpuķītei ir trīs daļas: Saules diena, Nediena un Rītdiena. Pirmā daļa sākas ar gaišu un priecīgu noskaņojumu, kuŗā uzmirdz krāšņie Kurzemes novadu tērpi, starp tiem etnografiski bagātie Nīcas un Alsungas. Dzīve rit mierīgā plūsmā. Visa sēta priecīgi gatavojas vedībām. Ierodas skrodermeistars ar diviem zeļļiem, lai šūdinātu kāzu tērpus visai saimei, ģērbj līgavu. Tad nāk Nediena, otrā un iespaidīgākā uzveduma daļa, kad pustumšajā skatuvē izmētāti gul kaŗā kautie. Māsiņa starp kritušajiem meklē savējo un atrod mārpuķīti. Desmit tumšas dejotājas ar svecītēm rokā izveido skatuvē lielu krustu. Nediena svin savu uzvaru, baigi klaudz spēcīgie zābaku piesitieni: ,,Malsim, malsim, samalsim!'' parādās gaišie spēki ar mārpuķītēm, sašķeltā tauta atdzīvojas. Sākas cerīgā un priecīgā Rītdiena, izrādes trešā daļa. Mierīgie Vidzemes un Latgales tērpi nomaina krāsainos Nīcas un Alsungas, pa starpām vēl citi. Iespaidīgs līgavas mičošanas skats ar modinātāju gaili, kas ar saviem ,,ķi-keri-gū'', atdalīdamies no pārējiem dejotājiem un izskrējis skatītāju priekšā skatuves vidū, priecīgo noskaņu vēl kāpināja un ilgi palika atmiņā. Priecināja arī bērnu spēle, atdarinot mičošanu, kad lielie bija beiguši. Labi izdomāta bija paklanīšanās pa grupām skatītāju priekšā uzveduma beigās. Latviešu valodas nepratējiem labi palīdzēja angliskais satura atstāstījums, kas bija pievienots 32 lappušu programmas brošūrai ar daudzo dalībnieku attēliem un deju sarakstu.

Pēc pēdējās izrādes DižDanča vadītājs Zigurds Miezītis pateicās Saules jostas ansamblim ar Skaidrīti Dariusu un Juri Ruņģi par lielisko izrādi, vēlot labu ,,ceļa vēju'' uz Minsteri, ansamblim vēl uzkavējoties Toronto līdz otrdienas rītam, jo trešdien tam vēl bija izrāde Montrealā. Ansambļa dalībnieki Toronto bija apmetušies pie šejienes dejotājiem un citiem tautiešiem, kas bija sagādājuši iespējas apskatīt ievērojamākās vietas pilsētā, it īpaši tiem, kas pirmo reizi piedalās šinī turnejā. Ierašanās dienā, 20. jūlijā, delikatesu veikala īpašniece Ausma Miķelsone Austrālijas cieminu uzņemšanai bija ziedojusi auksto galdu. Izrādi ar Arnolda Bāliņa fonda atbalstu ieskaņoja video lentē.

V. S.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

VAGA ZIŅAS UN DOMAS PAR LATVIEŠIEM 7. n-rs iznācis

Satur ā: Žanis Unāms, Ingūna G, prof. Dr. Visvaldis Klīve, prof. Dr. Juris Dreifelds, Ingrida Vīksna, Nora Zālīte, stud. teol. Aldis Elberts, Maruta Voitkus, Ādolfs Svenne, Imants Balodis, Lidija Smilga-Bērziņa, Viktors Upeslācis, Rūdofs Pelcis, Elm. Damberga un Dadža zīmējumi, ,,mazās preses'' apskats, kronika, krāsu ilustrācijas, 52 lp.p. — **Pieprasies 2 paraugnumurus.** Rakstiet:

164 Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y6, Canada

4. augustā
Mežciemā
Rudzpuķu balle
ar siltām vakariņām, priekšnesumiem, dejām, loteriju un bufeti.
5. augustā pl. 10 brīvdabas dievkalpojums.
Pēcpusdienā Mežciemā barbekjū.
Visus ielūdz
MEŽCIEMA PĀRVALDE

Valentīns Pāvuls

Neptūna kalps

(49. turpinājums)

Nokāpis lejā, uzmeklēju tēvu un Bērzkalnu liedagā pie vecās bākas, kur bija sakrauti baļķi un plankas Ernestīnes lūku vākiem. Viņi tos pārmērīja pēc manis uzdotajiem mēriem. Gaŗums iznāca, bet materiālu par maz. Sākt varēja ar to, kas ir, kamēr pievedīs vairāk.

Bērzkalns aizgāja meklēt sarunātos strādniekus. Nedabūja. Zvejniekiem bija pļaujas laiks. Salakas nāca sēklī bariem. Tīkli vai plīsa no zivju pārpilnības. Vīri labāk riskēja viļņos ar savām laivām un dzīvībām nekā nāca strādāt par latu vai pāris latiem stundā. Tāds bija viņu darbs. Laivas nāca malā pilnas zivīm, un visi, kas varēja kustēties, steidzās tiem palīgā. Purgāja tīklus, salakas bēra kastēs un veda uz Neptūnu vai nesa uz kuriņiem kūpināt. Viss ciems oda pēc salakām un čiekuru dūmiem. Atnāca tikai vietējais namdaris, jo amata lepnums viņam neļāva kļūt par ,,reņģu bendi''.

Sākām strādāt četratā. Novietojām baļķus tādā slīpumā, kādā gulēja Ernestīnes klājs, un uz tiem sākām celt tādu kā māju bez grīdas un jumta. Likām baļķu vainagus citus uz cita tā, lai iznāktu ūdensdroša rievsiena. Planku augšgalus atstājām nenozāģētus, jo vēl nezinājām, cik dziļi Ernestīne gulēs, kad to māju varēs nobultēt pie kuģa klāja.

Strādājām vairākas dienas, līdz mūsu ,,māja'' izauga lielāka par zvejnieku būdām: desmit soļu gaŗumā, pieci platumā un triju vīru augstumā.

Vējš sagriezās no dienvidvakariem, aizdzina salakas no sēkļa un atdzina slapjdraņķi. Zvejniekiem atlika drusku pabrīnīties un drusku pazoboties par mūsu māju. Kā to kasti dabūšot pāri sēklim? Vajadzēja noīrēt četras lielas motorlaivas, ar ko to noturēt virs ūdens, bet neviens zvejnieks negribēja savu laivu tīšu prātu sadauzīt. Arī tēvs ieskatīja, ka ,,ar diegiem nav aršana'', un — Ernestīnes izcelšanu atlika līdz pavasarim.

Tēvs aizbrauca meklēt kādu sekli peldošu kuģeli, ar ko pie Ernestīnes strādāt, Bērzkalns — lai tiktu pie naudas. Abi uzkāpa uz Neptūna, kas, pēdējām salaku kastēm piekrauts, ar trim gaŗiem svilpieniem atvadījās no Kolkas — līdz pavasarim.

Mani atstāja Kolkā pieskatīt Ernestīni, palīdzēt namdarim pabeigt māju un sanaglot vāku mazajai lūkai. Brīdi pastāvējis valgumā, uzkāpu tornī, lai redzētu, kā Neptūns aizbrauc, pirms palieku ,,pieskatīt'' Ernestīni. Zināju, ka nekā neredzēšu, jo sniga. Tomēr uzkāpu, lai pieradinātos būt viens.

Sniga vienmērīgi lielām pārslām, bez vēja un puteņa, tik klusi, ka varēja dzirdēt smagus, nogurušus viļņus uzplūstam un atplūstam Dižjūras liedagā. Sniega pārslas uz rokām un degunģala izkusa un pilēja zemē... Noslaucījis degunu, kāpu lejā palīdzēt namdarim.

Tas sēdēja rīku būdā ar zāģi klēpī un vīli rokā, bet nekā nedarīja. Nosēdos namdarim blakus un drusku aprunājāmies. Namdaris apjautājās, vai man nebūšot gaŗlaicīgi vienam pašam un, atbildi nesagaidījis, sāka sūdzēties par grūtiem laikiem. Viņam esot trīs meitas, bet neviena dēla. Divām vecākajām jau esot brūtgāni, un vajadzētu kāzas rīkot, bet — naudas neesot. Labi, ka tā Ernestīne te nogrimusi, vismaz vienu varēs izprecināt. Jaunākā — Natālija — vēl esot dabūjama. Viņa tāda klusa, kautrīga, neprot ar puišiem... Bet — būšot drusku jāpiestrādā...

Strādājām. Cirtām, tēsām, zāģējām un naglojām bez lielas steigas, jo ziema priekšā gaŗa, un namdaris strādāja uz stundām.

Ēdu un gulēju pie Bērzkalna mātes, un viņa mani iemācīja, kā atšķirt brētliņu no mazas reņģītes. Vajagot pavilkt ar pirkstu pa pavēderi pret zvīņām. Ja duŗoties, tad brētliņš. Tirgotāji laižot tirgū reņģes brētliņu vietā kā ķilavas vai šprotes, un tā esot tīrā krāpšana. Labs, ko cilvēks zina. Kad ēdīšu ķilavu vai šproti, vispirms pavilkšu ar pirkstu pa pavēderi, lai netiktu piekrāpts.

Dienas pagāja, vēji pūta, sniegs uzsniga un nokusa, un Ernestīne grima vienmēr dziļāk smiltīs. Kļuvu tik nemierīgs, ka biežāk stāvēju tornī nekā palīdzēju namdarim, lai gan viņam pusdienas nesa Natālija, kautrā un klusā meitene, kas vēl bija dabūjama. Viņai bija pelnu krāsas mati, bezkrāsas uzacis un skropstas, lielas pelēkas acis, mazs deguntiņš, apaļi vaigi un peles zobiņi. Dažreiz mēs uzkāpām tornī kopīgi pieskatīt Ernestīni, vai pasēdējām sniegā vecās bākas drupu aizvējā tā, lai Ernestīni varētu redzēt. Reizēm nosēdējām tik ilgi, kamēr Ernestīne pazuda tumsā un sniegs zem mums izkusa. Natālija savas gudrības man nestāstīja, bet klausījās uz manējām, ko augsti vērtēju.

Viens būdams, uzrāpos pašu būvētās ,,mājas'' augšstāvā, kur, aizsargāts no visiem vējiem, ērti ierīkojos uz resnajiem šķērsbaļķiem.

Uz jūras parādījās ledus. Sākumā tā — pa plācenītim aukstos bezvēja rītos. Tos ziemelis mēdza izdzīt krastā vai iztrenkāt pa jūru, kur tie ūdens un saules siltumā izkusa. Ar katru dienu plācenīši kļuva biezāki. Straumes nesti, no igauņiem nāca milzu ledus plosti, kas gaŗām bākai un pāri sēklim grūdās virsū ragam, salūzdami gabalos, krāvās cits uz cita.

Ernestīnei ledus slīdēja pāri, aizķerdamies mastos un mastu vantīs. Vai masti izturēs? Neizturēja! Viens nolūza, otrs sasvērās slīpāk pa straumi.

S' rēju pie tālruņa ziņot tēvam.

Tēvs ar Bērzkalnu atbrauca uz Kolku, lai redzētu, kas noticis.

Ernestīnei tuvumā netikām. Bērzkalns sūrojās, ka viss pagalam. Tēvs noteica: ,,Redzēsim pavasarī!'' Lika man savākt pekeles. Bērzkalns palika Kolkā. Aizbraucu no Natālijas neatvadījies. Pazīstot tēvu, zināju, ka pavasarī būsim atpakaļ.

Un tā arī notika.

Tikko pavasaŗa vēji aiztrieca pēdējos ledus gabalus uz igauņiem, tā bijām atkal laukā pie Ernestīnes. Labais borts un klājs pārklāts smiltīm, ārpusē dziļa biedre, kravas telpās sanests tik daudz smilšu, ka tikko tur varēju ielīst ūdenslīdēja tērpā. Ledus Ernestīni nebija salauzis. Kuģis gulēja mīkstā smilšu gultā, kur ne ledus, ne viļņi netika klāt un neko citu nespēja izdarīt, kā turpināt vraka aprakšanu. Ledus bija atrāvis mazo lūciņu kuģa priekšgalā. Pie nolauztā masta klājs saplaisājis... Sīkumi.

Nolēma darbu atjaunot.

Tēvs bija sameklējis kuģi, kas sekli peldētu, būtu pietiekami stabils, jūras spējīgs un tik mazvērtīgs, ka to bez lielām sirdssāpēm varētu arī salauzt.

(Turpinājums sekos)

LATVIEŠU ĢIMNAZIJA MINSTERĒ

meklē

Vēstures skolotāju,

vēlams maģistra grads,

sākot ar 13. augustu

Rakstīt: Wienburgstrasse 56 - 60.
4400 Münster/Westf.
Bundesrepublik Deutschland.

Zvanīt: 49 - 251 - 22226.

Edvarts Tūters

... *Eju, eju — zīmēs raugos*

Te, kur tagad trimda mana,
Saules gadiem nava cieņas.

Rīts bez zvaigznēm. Dienā migla.
Neredz labās ceļa zīmes.

Laižu domas — raudzīt eju —
Vai kur neredz labās blāzmas.

Gara blāzmas. Laika blāzmas,
Kas var atnest jaunu gaismu.

Vai kur neredz spēka vīrus,
Kas to tumsu liek zem pēdas?

...Eju, eju — zīmes raugos —
Sena zvaigzne ceļu rāda:

Latvju zvaigzne — Auseklītis,
Kas reiz tumsā gaismu sauca.

Svešā pusē, miglas tvanā
Spēka dzēriens man šī zvaigzne.

Atkal redzu gaismas vīrus;
Laiž tie domas, apsēj druvas.

Klausos — dzirdu; Kaļ tur kalvis,
Zobenus kaļ tautas sargiem.

...Gaismas vīri — tautas sargi —
Tie atnesa brīvestību.

Nesīs jaunus gaismas gadus:
Ļauno tumsu — liks zem pēdas!

* * *

Lidija Dombrovska

Vēlme

Paveries naktī —
ziemeļgaismas strāvas,
zvaigžņu kuģi,
zvaigžņu ugunskuri
virs tevis,
tālumā
kā sapnī, kur citi likteņi mājo.

Ceļa vidū stāv cilvēks — tālu no mājām.
San kosma telpa, šalc bezgalība.

Prāts pildās ar mieru,
ar paļāvību.
Mūžīgās radību rotaļās
top jaunas saules
un planētas.

Jauni apvāršņi, jaunas dzīvības.
Šai mirklī varbūt piedzimst
jauns Orfejs, Lāčplēsis
vai Prometejs.
Un varbūt kāds, kas bojā eju
ar cilvēcības saukli
iespēs apturēt.

* * *

Ilze Šīmane

Krēsla

Klusām kurpēm krēsla piekāpusi
Dienas darba steigu aizdzinusi
Naktij, sapņiem vārtus pavērusi.

Lietus lāse logam pielipusi,
Vieglu aiju dziesmu dziedājusi.
Zemes acis cieši pievērusi.

Maigi mani miegā mānījusi,
Krēsla klusi, klusi aizgājusi.
Lietus lāse logā palikusi.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Daugavas Vanagu Centrālās valdes sēdei Minsterē sanākot

Pirms Pasaules Brīvo Latviešu Dziesmu dienām, nedēļas nogalē 28. un 29. jūlijā, Minsterē gadskārtējai sēdei pulcēsies Daugavas Vanagu centrālā valde. Tā pēc skaita būs trīsdesmitā sēde kopš centrālās valdes izveidošanas un darbības izvēršanas tagadējā veidā sākot ar 1952.g. Tieši Minsterē sēdes iepriekš notikušas divas reizes: 1968.g. — DV priekšnieka plkv. V. Janumа un 1970.g. viņa pēcteča V. Hāznera vadībā. Pēdējā sēdē bija notikusi formāla priekšnieka amata pārņemšana — V. Hāzneram stājoties V. Janumа vietā, reizē plkv. Janumu apstiprinot goda priekšnieka amatā.

Šā gada sēdē pastāvošās kārtības logatos, piedalīsies: no Anglijas — DV priekšnieks J. Frišvalds, vanadžu priekšniece A. Liepiņa, valdes locekļi G. Tamsons un A. Tauriņš, ASV — Spārniņš un J. Lācis, Rietumvācijas — Dr. J. Platais, Zviedrijas — M. Kadiķis, bet aizkavēto divu locekļu vietā no Austrālijas — E. Šmugājs un Kanadas — R. Britāls. Piedalīsies arī nozaru vadītāji: ideoloģiskās — J. Leitītis un jaunatnes — A. Kursietis (Beļģijas nod. sekretārs), kā arī šīs nozares referents māc. O. Brūvers, un organizācijas ģenerālsekretārs A.J. Bērziņš. Sagaidāms, ka sēdē būs Francijas, Holandes un Dānijas nodaļu priekšsēži un citi darbinieki kā no Rietumvācijas, tā citām zemēm.

Gaidāms, ka sēdes ievadījumu ar savu klātieni pagodinās: Latvijas interešu pārstāvis Rietumvācijā mag. iur. Ād. Šilde, PBLA valdes priekšsēdis Dr. O. Pavlovskis, Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centra prezidija priekšsēdis J. Ranka, Latviešu centrālās komitejas priekšsēdis A. Cipulis, Dziesmu dienu rīcības komitejas priekšsēdis J. Muchks un citi atklātības vadītāji darbinieki. Sēdes gaitā solījies ierasties organizācijas vienīgais goda biedrs, Latvijas ev. lut. baznīcas trimdā archibīskaps Arnolds Lūsis. Darba gaitā piedalīsies dienesta pakāpē vecākais virsnieks virspulkv. A. Silgailis no Kanadas un DV dibināšanas Beļģijā idejiskais rosinātājs kapt. Vilis Akermanis no Austrālijas.

Saziņā ar centrālās valdes prezidiju un Rietumvācijas valdi sēdes izkārtojuma priekšdarbus veicis ģenerālsekretārs Bērziņš. Sagatavojis, pavairojis un izsūtījis pērnā darbības gada pārskatus un ziņojumus; tāpat projektus un priekšlikumus turpmākai darbībai. Tādejādi amatpersonām iepriekš dota iespēja sēdei piemēroti sagatavoties.

Daļu darba kārtības aizņems administrātīvie jautājumi, kas periodiski apspriežami un kārtojami organizācijas plašajā 12 zemju darbības apjomā. Plašs arī darbības lauks —sākot ar palīdzību tautiešiem apspiestībā, sāktu ar 1955.g. un nupat zināmā mērā okupantu rīkojumu netieši apdraudētu, un — beidzot ar publikācijām. Starp pēdējām ietilpst organizācijas vēsturiskās apceres 4. sējuma, par laiku no 1973.g. — 82.g. izdošana. Pie kādas galīgas izšķiršanās būs jānāk par ieceri DV darbību un dzīvi dokumentēt filmā vai video technikā. Ar šādu domu un atkārtotiem projektiem vadība nodarbojas jau vairāk par desmit gadiem.

Organizācijas vadītāja doma un mērķis ir veltīt un galveno rīcību virzīt tautas pastāvēšanas un valsts brīvības atjaunošanas sekmēšanai. Centrālā valde, jāatceras, jau pirmajā sēdē 1952.g. bija lēmusi par nepieciešamību izveidot politiskās trimdas kopēju centrālo pārstāvību, ko tagad pazīstam kā Pasaules Brīvo Latviešu Apvienību. Nacionālo pārstāvību darbība, sevišķi Ziemeļamerikā un Austrālijā, politiskā plāksnē uzskatāma par sekmīgi īstenotu. Te kāds sevišķs cits izkārtojums vai rīcība nav vajadzīga.

Organizētās politiskās trimdas kopības pastāvēšana un mērķtiecīga darbība ir reizē netiešs morālisks stiprinājums tautas kodolam Latvijā! Tāds stāvoklis uzskatāmi un pastāvīgi apliecina, ka tauta tēvzemē nav izolēti atstāta viena savam liktenim, bet mēs rietumos iestājamies par tās dzīvības un brīvības interesēm!

Daugavas Vanagiem darbojoties 130 vietās, Organizācija iespēj daudz darīt politiskās informācijas laukā tieši vietējā vidē. Tur darītāju nekad nebūs par daudz, un īstenībā gandrīz nekur citu arī nav. Būs drīz 30 gadi, kopš organizācijā plānots un īstenots saskaņots informācijas darbs. Tomēr šai laukā atrodamies tālu no pilnības. Ir vietas, kur nekas netiek darīts. Šis lauks prasa vadības pastāvīgu vērību un rīcību. Nepieciešama gados jauno iesaistīšana līdzās ilggadīgiem darbiniekiem, kas varētu pavērt izredzes labākām sekmēm. Te rūpju diezgan.

Politiskās trimdas un, protams, arī Daugavas Vanagu nākotnes darba iespēju izredzes jūtami ietekmēs latviski izglītota un audzināta jaunā maiņa. Tāpēc organizācija pēdējos gados trešo daļu līdzekļu izlietājusi latviskās izglītības un audzināšanas atbalstam, kas savukārt atbilst centrālās valdes 1966.g. Čikagā notikušās sēdes lēmumam. Šis ceļš ir turpināms! Tas ir nākotnes kapitāls.

Pēc centrālās valdes sēdes Daugavas vanagiem Minsterē pirmdien, 30. jūlijā, divi notikumi: pl. 14.00 — ziedu nolikšana Meža kapsētā uz plkv. V. Janumа kapa; plkst. 17.00 — draudzības saiets Vīnburga restorānā. Pašās Dziesmu dienās vanagi un vanadzes būs kuplā skaitā aktīvo dalībnieku pulkā, sākot ar jaunāko, nesenos mēnešos izveidoto Straumēnu nodaļas (Anglijā) tautas deju kopu un beidzot ar Toronto nodaļas Zīles kori, kas ir izcilākais sieviešu koris trimdā.

J. Frišvalds
Daugavas Vanagu priekšnieks.

Diplominženierim Nikolajam Raumanim 85 gadi.

Diplominženierim Nikolajam Raumanim Ņuvarkā, N. J., 26. jūlijā aprit 85. mūža gads. Dzimis Rīgā grāmatveža ģimenē. Pirmizglītību sācis Rīgas pilsētas reālskolā, bet kara apstākļu dēļ to nobeidz 1918. gadā, uzsāk studijas Maskavas techniskajā augstskolā, vienlaicīgi strādādams Maskavas-Kazaņas dzelzceļa darbnīcā. 1920. gadā pārrodas dzimtenē, iesaukts kara dienestā, pēc demobilizācijas uzsāk studijas Latvijas universitātes mēchanikas fakultātē, vienlaicīgi strādājot Latvijas valsts bibliotēkā. Studiju laikā pievienojies korp. Fraternitas Livonica dibinātāju saimei.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Līgo svētki Gaŗezerā

Lai gan oficiālā Gaŗezera sezonas atklāšana notiek akcionāru sapulces dienā, tad tomēr Gaŗezers tā īsti atdzīvojas Līgo svētkos. Vēl dažas dienas pirms tiem Gaŗezera administrātors I. Kildišs ar saviem darbiniekiem un talciniekiem steidzās paveikt pēdējos labošanas un uzspodrināšanas darbus.

23. jūnija rītā A. Kīna vadībā notika apvidus skrējiens apkārt Gaŗezeram — „Skriesim uz Gaŗezeru", 5 km un 10 km distancēs. Piedalījās ap 40 dalībnieku, kuŗi bija sadalīti pa vecuma grupām.

Gaŗezera ēdamzālē bija daiļamatnieku darbu un grāmatu tirdziņš, kuŗu vadīja P. Grīns.

Uz kopmēģinājumu bija sapulcējušies dziedātāji Gaŗezera 8. dziesmu dienām, kuŗas notiks augustā.

Iepriekšējās dienas lietus un apmākuš
apmākušās debesis nebija atturējušas arī citus līgotājus.

Šogad Līgo svētku programmu ievadīja Kanadas viesi — Toronto DV teātŗa kopa ar Alunāna dziesmu spēles Mucenieks un muceniece izrādi režisora E. Jurševska vadībā. Jāņu bērni izrādi uzņēma ar lielu sajūsmu un dzīvi sekoja līdz gan laimīgo mīlētāju Lailas Gaidules un Aivara Māliņa, tā arī pārējo tēlotāju Z. Upītes, J. Lapiņa, I. Lapiņa, K. Jurševskas un I. Ķipa spēlei.

Izrādei sekoja līgošana un zaļumballe. Par deju mūziku gādāja Indianapoles Atmiņas, kas nu jau ir tikpat kā Gaŗezera sarīkojumu neatņemama sastāvdaļa.

Bija arī tradicionālā darvas muca un ugunskurs, kuŗu bija sagatavojuši Gaŗezera puiši.

Jau nākošā dienā Gaŗezerā sāka ierasties Latviešu draudžu dienu dalībnieki. Tām noslēdzoties, 1. jūlijā sāksies mācības Gaŗezera vasaras vidusskolā. Atklās arī bērnu nometni. GVV izlaidums paredzēts 12. augustā.

Pats lielākais sarīkojums šovasar būs Gaŗezera dziesmu dienas no 17. līdz 19. augustam. Tajās būs ne vien koŗu kopkoncerts, bet arī atsevišķi koncerti — koloratūrsoprānam A. Jirgensonei Dr. V. Ciemiņa pavadījumā un Toronto Kalvim. Būs arī A. Vinklera maketu un gleznu skate un etnografijas un lietiskās mākslas skate. **V. J.**

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO
LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 26. SEZONAS KONCERTI

22. oktobrī, pirmdien, vijolnieks Gunārs Larsens no Šveices.
27. novembrī, otrdien, vijolniece Ieva Graubiņa no Anglijas.

1985. gadā

25. februārī, pirmdien, baritons Pauls Berkolds no ASV.
9. aprīlī, otrdien, mecosoprāns Ileāna Pētersone no Zviedrijas.

Visi koncerti notiks Town Hall pl.20.00

MEŽCIEMS

4. augustā Rudzpuķu balle.

LATVIEŠU PAGASTĀ

18. augustā Druvā DV nodaļas dārza svētki. Sākums pl. 15.

Mūsu visu mīļā

Erna Priedkalns,
dzim. Krīgers

dzimusi 1907. gada 17. aprīlī Džūkstē,
mirusi 1984. gada 1. jūlijā Adelaidē.

Dziļās sērās
dēli un meita ar ģimenēm ASV un Austrālijā, māsas un brāļi ar ģimenēm Latvijā, Anglijā un Austrālijā

Mīlestība nekad nebeidzas.

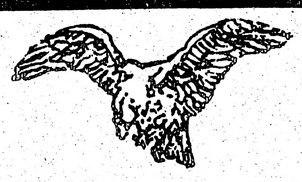

Latvijas Kaŗa aviācijas pulka
kaŗa lidotājs

virsleitnants Paulis Briedis

* 1905. gada 30. jūlijā Valkā, Latvijā,
† 1984. gada 4. jūlijā Desmoines, Iowa, USA.

Par viņu sēro
Aviācijas pulka bijušo kaŗavīru saime

RAIBĀ NEDĒĻA

ATSLĒGA MAZO PARTIJU ROKĀS

Kneseta vēlēšanas Izraēlā sagādāja negaidītu pārsteigumu. Visi sabiedriskās domas pētīšanas institūti un politiskie vizionāri priekšvēlēšanu laikā pareģoja drošu Šimona Pereza vadītās sociālistu partijas uzvaru. Nodoto balsu

Šamirs mēģinās vēlreiz roku.

skaitīšanas rezultātā izrādījās, ka līdzšinējā ministru prezidenta Likud līdera Šamira partija noturēja pozicijas, bet Perezs nespēja iegūt pietiekamu balsu skaitu vairākuma nodrošināšanai parlamentā. Šamirs pašā vēlēšanu priekšvakarā saņēma bij. ministru prezidenta Menachema Begina uzticības apliecinājumu. Kaut Begins kopš savas dzīvesbiedres nāves atklātībā nebija

Perezs vīlies.

rādījies, viņa vārdam tautā ir joprojām liels svars.

Perezs par vēlēšanu iznākumu ir vīlies, bet nav uzdevis mēģinājumu sastādīt koalicijas valdību ar dažu sīko kreisā spārna partiju atbalstu. Domā, ka viņš nespēs sadabūt nepieciešamo 61 balss vairākumu. Tajā pašā laikā Šamiru sola atbalstīt līdzšinējās Likud koalicijas grupas, un nav izslēgts, ka valsts prezidents uzdod jaunās valdības sastādīšanu Šamiram.

Atskanējušas balsis, kas prasa nacionālas vienības valdību, kuŗā piedalītos kā Šamira, tā arī Pereza partijas. Pretestības abu lielo partiju starpā tomēr ir pārāk lielas, lai šādu nacionālas vienības koaliciju īstenotu.

Ja neviena no partijām nespēs radīt pietiekamu vairākumu uzticības saņemšanai parlamentā, tad valsts prezidentam neatliks nekas cits kā izsludināt jaunas kneseta vēlēšanas, kas notiks vēlākais novembrī. Starplaikā Šamirs un Perezs liks svaru kausos savus politiskos talantus, lai iegūtu mazo partiju atbalstu.

Jaunas valdības tapšanas akcija atrodas 16 mazo partiju deputātu rokās. Starplaikā Izraēlai jāturpina cīņa ar 400 proc. lielo inflāciju, kas brīnumainā kārtā bija aizmirsta kārtējā priekšvēlēšanu kampaņā.

VĒL VIENS MEDĀLIS

Pagājušā nedēļā politbiroja locekļi Maskavā atzīmēja partijas veterāna — tagadējā ārlietu ministra Andreja Gromiko 75 gadu dzimšanas dienu. Pats prezidents Černenko Gromiko piesprauda „pateicīgās padomju tautas vārdā" lielāko goda zīmi — Ļeņina ordeni. Savā 45 gadu ilgajā diplomāta un kompartijas funkcionāra karjerā Gromiko saņēmis jau piecus Ļeņina ordeņus. Gromiko kopš Andropova nāves Černenko vietā nosaka Pad. savienības ārpolitiku.

NEVAR VIENOTIES

Vašingtonas un Maskavas dialogs par pasaules telpas ieroču noliegumu turpinās bez redzamiem panākumiem. Patiesībā Kremlis, aizbildinoties ar citiem argumentiem, grib panākt jauno ASV aizsardzības raķešu izvākšanu no Eiropas.

Kongresa īpašā komisijā apspriestas ASV bruņoto spēku pretestības spējas varbūtēja kaŗa uzliesmojuma gadījumā vairākās frontēs. Šīs komisijas ieskats ir tāds, ka amerikāņi varētu agresijai Dienvidkorejā, Vidējos austrumos vai citur pretoties tikai dažas nedēļas. To katēgoriski noraidījis aizsardzības ministrs Kaspars Veinbergers, apgalvojot, ka ASV militārais spēks pēdējos četros gados ir restaurēts.

Prezidenta vēlēšanu frontē amerikāņu liberālā prese cenšas apgalvot, ka pēc demokratu partijas kongresa Sanfrancisko Mondēla izredzes esot ievērojami uzlabojušās. Pašreiz viņš esot pat par dažiem proc. priekšā Rēgenam.

KOMŪNISTI AIZIET

Negaidīta un īsa politiska krize piemeklēja arī Franciju. Valsts prezidents Miterans pieņēma līdzšinējā ministru prezidenta demisiju un par jauno Francijas valdības galvu iecēla līdzšinējo rūpniecības ministru Fabius. Kā zināms, tad sociālista Mauroy vadībā arī komūnistu partija bija pārstāvēta ar četriem ministriem.

Jaunais Francijas valdības galva Fabius.

Valdības krizi radīja pretrunīgais izglītības likums, kas paredzēja arī katoļu skolas pakļaut valdības kontrolei.

Kad Miterans izšķīrās valdību nodot Tabiusa rokās, Francijas komūnistu partijas līderis Marchais steigā atgriezās Parīzē no Rumānijas un paziņoja, ka neatbalstīs jauno valdību.

Domā, ka Maskavai paklausīgais Marchais saņēma norādījumu no Kremļa.

Polītiskās krizes fonā Parīzes pilsētas galva golistu partijas līderis Chiraks savukārt prasījis jaunas parlamenta vēlēšanas. Miterans šo prasību pagaidām noraidījis un Fabius mēģinās valdīt bez komūnistu atbalsta.

APŠAUBĀMA AMNESTIJA

Polijas komūnistu pseudoparlaments, protams, pieņēma Jaruzeļska likumprojektu par plaša vēriena amnestiju komūnistu varas pārņemšanas 40 gadu pastāvēšanas zīmē. Amnestija attiecas uz 35.000 kriminālnoziedzniekiem un 652 polītiskiem ieslodzītiem. Pirmā simta atbrīvoto starpā 10 polītiskie.

Viens no Solidāritātes līdeŗiem Andrejs Gviazda norāda, ka polītisko cietumnieku apžēlošana domāta rietumu piemānīšanai. Šī amnestija domāta rietumzemju mīkstināšanai. To apstiprina polītiķu komentāri Eiropā un ASV.

Kad Gviazda bija izlaists no cietuma apmeklēt smagi slimo māti, čekisti apcietināja visus viņa draugus, kas bija salasījušies mājas priekšā.

Arī Valesa norādījis, ka amnestijai tikai tad būs nozīme, ja valdība nedeklarēs priekšnoteikumus, kas tagad prasa apžēlotiem atteikties no jebkādas polītiskas aktīvitātes. Solidāritātes galvenais vajāšanas iemesls nebija jaunās idejas, bet gan drosmīga visu komūnistu izslēgšana no organizācijas rindām.

KANADA VĒLĒŠANU DRUDZĪ

Jaunā parlamenta vēlēšanu drudzis lēnām sāk velties pāri Kanadai. Šonedēļ notika pirmās Ternera, Malrūnija un sociālistu partijas līdeŗa Brodbenta debates televīzijā. Tās nedeva nevienam izšķīrēju vērtējumu. Paredzētas vēl divas debates.

Vēlēšanu kampaņā negaidītā kārtā ūdenī iekāpis liberāļu partijas jaunais līderis ministru prezidents Džons Terners. Vēlēšanu sapulcēs viņš vairākām atbalstītājām, nekā ļauna nedomādams, uzsitis ar roku zemākai ķermeņa daļai. Par šādu pārdrošību traci sacēlušas sieviešu organizācijas. Kičenerā sieviešu dibenu pasargāšanai demonstrēts aizsarglīdzeklis — Ternera vairogs, kas ir apjožams polsterējums.

Kā konservātīvo, tā liberāļu izredzes tagad ir vienādas. Vēlēšanām izšķīrēja būs Kvebekas un rietumprovinču nostāja. Sociālistu partija cīnās par savu pastāvēšanu, jo domā, ka līdzšinējo 30 deputātu vietā tie dabūs tikai 9—10.

Ternera vairogs — maksā tikai vienu dolaru.

ASTOTĀS DZIESMU DIENAS GAŖEZERĀ
PLŪSTI, DZIESMU DAUGAVA

Plūsti, dziesmu Daugava!

8. Dziesmu dienas Gaŗezerā

PIEKTDIEN, 17. AUGUSTĀ:
13:00 rajona koŗu mēģinājums.
17:00 Osvalda Grīna rotu izstādes atklāšana.
19:00 Arta Vinklera skatuves maketu skates atklāšana.
20:00 koncerts: A. Jirgensone, soprāns; B. Volperte, piano

SESTDIEN, 18. AUGUSTĀ:
9:00 kopkoŗa mēģinājums.
11:00 daiļamatnieku darbu skates atklāšana.
14:30 vīru ansambļa Kalvis koncerts.
18:00 kopkoŗa koncerts.
21:00 balle, spēlēs Atmiņas.

SVĒTDIEN, 19. AUGUSTĀ:
11:00 dziesmu dievkalpojums, māc. L. Lazdiņa-Zušēvica; E. Brusubārdas II ansamblis.
14:00 koncerts: A. Jirgensone, soprāns; B. Volperte, piano

Koncertos ieeja $6.00, jauniešiem $4.00.
Koŗu koncertā un ballē $8.00, jauniešiem $6.00.
Automašīnu novietošana Gaŗezerā $4.00.

Amerikāņu un krievu konfrontācija izplatījumā.

Austra Butkēvica

Viena diena Trinidadā

(Beigas)

Atgriežoties no Venecuelas, viena nakts un diena mums jāpavada Trinidadā, jo lidmašīnas nav saskaņotas. Manai ceļa biedrenei stāstītas visādas briesmu lietas par šo salu. Kauț gan neesmu no bailīgām, arī man kļūst nelabi ap dūšu. Tas sliktākais, ka mēs tur ieradīsimies īsi pirms pusnakts, un kas gan viss nevar notikt tumsā! Visu ceļu šausminām mies un prātojam, ko darīt, bet cik garš, tik plats — padoma nav.

Kad nokļūstam Port of Spain lidlaukā, dokumentu pārbaudē mani sagaida bārdains melnais kā vecu paziņu. Viņš mani atceroties, kāds esot bijis ceļojums? Esmu pārsteigta par šādu laipnu sagaidīšanu. Izrādās, ka viņš ir tas pats, kas kontrolēja manus papīrus, kad braucu uz Venecuēlu un brīnījās, ka biju ierakstījusi savu nacionālitāti: ,,latviete". Es viņam jautāju, vai viņš nezina, ka Tobago reiz piederēja latviešiem? Viņš bija ļoti pārsteigts un vairāk neko neteica, bet pēc nedēļas to atcerējās un varbūt pat bija noskaidrojis, kā ir ar tiem latviešiem. Tā es ar savu lielo muti nejauši biju ieguvusi paziņu.

Sameklējām taksometru, kas mūs aizvestu uz viesnīcu. Ak, šausmas! Pēc izskata tas ir īstais ,,briesmonis". Mana ceļa biedrene nemaz negrib kāpt mašīnā, bet kaut kā viņu pierunāju. Vai nu tik traki būs šai pēdējā naktī, ja visu ceļojuma laiku mums ir gājis viss gludi. Laimīgi arī tiekam viesnīcā, bet tur tāds pats melns ,,briesmonis" priekšā. Ko gan mums darīt, divām neaizsargātām sievietēm, šai melnajā briesmu zemē, melnā naktī! Istaba arī pirmā stāvā, kur viegli var kāds iekāpt pa logu. Aizbultējam durvis un gudrojam, vai nevajadzētu vienai palikt nomodā, bet nogurums pārvar mūs abas un noguļam līdz rītam. Esam pārsteigtas, ka neviens nav mēģinājis pie mums ielauzties.

No rīta viss izskatās daudz patīkamāks, un pat melnais ,,briesmonis", kas naktī mūs saņēma, neizskatās vairs tik briesmīgs, bet laipns un smaidīgs. Salīgstam indieti taksometra vadītāju, kas parādīs visu, kas šeit ievērības cienīgs. Mana ceļa biedrene atkal šaubās, vai tikai viņš būs godīgs un vai viņam var uzticēties. Kā mūsu sarunu latviešu valodā nojauzdams, viņš dara mums zināmu, ka esot ticīgs katolis un rāda rožu kroni, kas karājas mašīnā pie spoguļa. Cik viņš godīgs, kas to lai zina. Drošības labad liekam manīt, ka mēs esam atceļā uz mājām, un mums vairs nav nekādas naudas.

Trinidada ir 48 jūdzes gara un 35 jūdzes plata. Tā ir rūpniecības un lauksaimniecības sala. Iedzīvotāji melnie un indieši apmēram uz pusēm, kas viens otru neieredz. Tūrisms šeit ir blakus lieta, bet ne galvenais ienākumu avots, kā citās Karaibu salās. Šī arī ir vispārtikušākā no visām šīm salām. Lielāko daļu pludmales aizņem eļļas torņi, un nav daudz vietu, kur var peldēties. Kas gan var būt svarīgāks par eļļu! Salas vidienē audzē cukurniedras un ražo cukuru un rumu, kas šai salā ir gandrīz par velti. Šeit aug arī viss cits pārtikai nepieciešamais. Cauri Trinidadas dienvidu daļai stiepjas kalnu grēda apm. 1.000 pēdu augstumā. Tas ir Andu kalnu turpinājums, jo Trinidada kādreiz senos laikos bijusi savienota ar Venecuelas sauszemi. Šie kalni man arī izskatās ļoti līdzīgi Venecuelas kalniem, kas savā ielokā ieņem Karakasu. Zeme šeit auglīga, jo redzam visādus dārzājus, kas labi paauguši. Tā kā mūsu viesnīca ir pie paša lidlauka, kas kā visur ir vienā pilsētas malā, tad uz pilsētas centru ir tāls ceļš. Braucam gar dārzu rajonu, kur lauciņi skaisti apkopti, un viss jauki zaļo. Kad nokļūstam pilsētā, tad tā neko daudz neatšķiras no citām dienvidu zemju pilsētām. Arī šeit satiksme liela, mājas noplukušas, izņemot valdības ēkas, prezidenta pili liela dārza vidū un Hiltona hoteli, kas ultra moderns. Pieturam pie botāniskā dārza, kas aizņem 70 akru lielu platību. Būtu bijis interesanti to apskatīt, bet mums neiznāk tam pietiekami laika. Redzamas musulmaņu un hindu baznīcas. Šīs salas iedzīvotāji ir musulmaņi, hindu un katoļi. Pēdējie esot pārsvarā pie melniem un arī pie indiešiem. Pie dažām mājām redzami vairāki karogi jeb krāsainas lupatas. Kad jautāju šoferim par šiem karogiem, tad viņš pastāsta, ka tur dzīvojot hindu ticīgie. Ja kāds no viņiem izteicis vēlēšanos savam Dievam un šī vēlēšanās ir piepildījusies, tad viņam jāizliek karogs pie savas mājas. Tas tur stāv gadiem ilgi, kamēr izbalē un galīgi noplīst. Uz kādas sētas redzu dažādus lozungus, un starp tiem viens saista manu uzmanību: ,,Nauda ir vajadzīga, bet tā ir jānopelna." Tas ir labs atgādinājums tiem, kas domā, ka tā ir paņemama no tiem, kam tās vairāk.

Laiks ir karsts un sutīgs un visur mūs pavada īpatnēja smaka. Nevaru saprast, no kā tā ceļas, vai no augiem vai cilvēkiem, vai no tā, ko šie cilvēki ēd. Man tā ir nepatīkama un derdzas. Pa līku loču ceļu uzbraucam St. Benedict kalnā, kur jau pa gabalu var redzēt katoļu baznīcu. Tā kā šoferis ir katoļticīgs, tad viņš grib mūs ar to iepazīstināt. Kalna piekājē ir aizmirsti kapi, kur vientuļš Jēzus tēls skumst par tiem, kas guļ kapos zem nezālēm. Uzbraucam pašā kalna galā pie baznīcas, kur atveras plašs skats uz pilsētu un visu salu. Var redzēt eļļas torņus pie jūras, tālāk baltu pludmali un pilsētas mājiņas kā mazas sērkociņu kastītes. Kalna ielejā zaļi lauki, kur kaut kas kūp. Tur dedzinot cukurniedres, jo pirms griešanas tām nodedzinot lapas. Kaut kur uz šīs salas ir arī piķa ezers. Tas ir 300 pēdu dziļš, un piķis arvien nāk augšā, lai arī cik to nosmeltu. Tas ir liels dabas brīnums, bet mums neizdodas to redzēt. Ieejam baznīcā, kur no balti tērpta priesteŗa nopērkam dažas skatu kartītes no šīs vietas. Kāds priesteris sauc mūs aprunāties. Viņš grib zināt, no kurienes mēs esam un kā dzīvo Kanadā. Parunājušies, atvadāmies un dodamies no kalna lejā atpakaļ uz viesnīcu.

Vēl atliek dažas stundas atpūtai un sasaiņošanai. Tad ardievu Trinidada, kur likās gan briesmīgi, kad iebraucām, bet nemaz nebija tik ļauni. Lidlaukā dabūjam vēl krietni svīst, jo nav gaisa dzesinātāju. Labi būtu paņemt šo siltumu līdzi uz mājām, kur mūs atkal gaida ziema un aukstums. Bet vēl nav izgudrotas tādas ceļa somas, kur to varētu ielikt. Tikai sirdīs paņemam līdzi atmiņu siltumu par visu redzēto un piedzīvoto, un tas sildīs mūs vēl ilgi, ilgi.

Pie džungļu ūdenskrituma.

Labi nodrošināta, savā profesijā strādājoša dāma piecdesmitos gados, baltiešu izcelsmes, runā latviski,

meklē kungu,

ar kuŗu varētu kopīgi pavadīt nedēļu nogales un atvaļinājumus. Lūdz rakstīt šai avīzei ar norādi ,,Tiiu".

Grupu lidojumi uz

Dziesmu dienām

Minsterē 1984

AR Air Canada jeb Lufthansa

Cena Kanadas dol. 869, bērniem līdz 11 g. 549, plus 12.50 dol. nodoklis, turp un atpakaļ, ieskaitot busu uz Minsteri, apdrošināšanu u.c. Pērkot pirms 29. febr., 50 dol. lētāk.

Lidojumi: *27. jūlija vakarā*
28. jūlija vakarā.

Par svētkiem un naktsmājām zvanīt **Monikai Jonānei, tālr. (416) 536-5235.**

Par ekskursiju braucieniem zvanīt
Inesei Grodnis uz Avenue Rd. biroju.

HELLO WORLD TRAVEL LTD.

RICHMOND HILL	AVENUE RD. N.	UNION STATION
884-2122	789-5304	368-7451
10520 Yonge St. N. Richmond Heights Plaza	1843 Avenue Rd. (6 blks. North of Lawrence)	65 Front St. West Arrivals Concourse

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Latvijas Republikas satversme	$ 6.00
A. Lūsis — Cilvēks bez mājas, dienas gr.	$ 8.00
J. Vecozols — Dzidra, rom.	$17.50
E. Freimanis — Nākotnes cilvēks, rom.	$14.50
L. Breikšs — Dziesmu Daugava, dz.	$10.00
Edg. Ķiploks — Viņš runāja kalnā.	$ 3.00
Nik. Kalniņš — Dāvis Dievputniņš	$15.00
J. Klīdzējs — Otrais mūsos, rom.	$20.00
V. Kārkliņš — Jaunavu iela, rom.	$14.50
I. Gubiņa — Kaza kāpa debesīs, ceļ. piez.	$13.00
A. Eglītis — Es nebiju varonis, rom.	$15.50
Latvju Māksla Nr. 10	$11.00
A. Plaudis — The Dead Accuse, vēstules	$13.50
T. Puisāns — Latviešu strēlnieku dzejas	$11.00
P. Bentons — Baltic Countdown	$18.50
Latviešu karavīru dziesmas ar notīm	$12.50
H. Biezais — Šķautnes — meditācijas	$12.00
A. Šilde — Pasaules revolūcijas vārdā	$19.00
L. Bārene — Atvasara, st.	$12.00
Ed. Tomāss — Pededze, Lubāns, Aiviekste	$ 5.50
A. Grīns — Varoņu grāmata	$ 5.50
Pirmie Tūkstoš vārdi, il. vārdn., ies.	$11.00
Alb. Eglītis — Nesaules laika dziesmas	$17.50
J. Širmanis — Zilā kalna puisis, jaun.rom.	$10.00
K. Akmens — Asinsbalss, dz. un poēmas	$25.00
Andr. Eglitis — Gallows over Europe, poems	$ 8.50
T. Tomsons — Portrets, dz.	$12.00
E. Kreišmane — Es un pīlādžkoks, st.	$10.00
J. Soikāns — Mākslas kritikas un esejas	$32.00
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums	$15.00
A. Arājs — Garīgs apskats, rakstu kr.	$ 7.00
J. Mednis — Lūdziet.	$ 2.50
M. Kalmane — Laikam līdzi, dz.	$12.00
K. Ķezbers — Rumba, rom.	$12.50
T. Brence — Ik brīdi svētī sirds, dz.	$12.50
Eg. Grīslis — Toreiz un tagad ticībā, esej.	$18.00
L. Ozolkalne — Pārnākšana	$ 9.00
K. Pētersons — Dieva meklētāji	$14.00
K. Arums — Ačgārnā māja, pasakas	$ 7.50
J. Veselis — Māras sauciens.	$15.00
E. Andersons — Latvijas bruņotie spēki	$38.00
Alma Bēne — Pērnā Zīle, dz.	$14.50

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.

DV GRĀMATNĪCA, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921 - 7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

Darba laiks: no pirmd. — piektd. pl. 11—19.30 vak.

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.

Darba laiks: no otrdienas līdz piektdienai no pl. 15.00—20.00

Lūk, viss bija ļoti labs...

Piektās Latviešu Draudžu dienas notika Gaŗezerā no 24. jūnija līdz 1. jūlijam. Draudžu dienu moto šogad bija: Dievs pārbaudīja visu, ko Viņš bija darījis, un sestā dienā, *lūk, viss bija ļoti labs*... Bija ap 400 dalībnieku no malu malām, arī no Austrālijas, Vācijas, Anglijas un, protams, Kanadas. No baznīcas augstākās vadības klāt bija archibīskaps A. Lūsis un Vidienes apgabala prāvests J. Turks. Administrātors bija māc. A.Liepkalns, par informāciju gādāja māc. V. Vārsbergs, par programmu — māc. J. Cālītis, par saimniecību — māc. U. Cepure, par jaunatnes nodarbībām — māc. Lauma Lagzdiņa-Zušēvica, koŗa diriģente un ērģelniece — Sarma Aistara-Alle, reģistrārs un kasieris — N. Baltmanis.

Pēc dalībnieku reģistrēšanās un iekārtošanās svētdien, 24. jūnija vakarā notika LDD -84 atklāšanas dievkalpojums meža dievnamā, pēc tam iepazīšanās stunda Sēņu silā. Ar pirmdienu, 25. jūn., sākās regulārā dienas kārtība: 7.30 brokastis, 9.00 rīta svētbrīdis Kronvalda zālē (katru rītu cits mācītājs), 9.15 māc. Paula Urdzes (no Vācijas) priekšlasījumi par 1. Mozus grāmatas pirmajām 11 nodaļām; 10.00 kafija Saulgriežos, 10.30 bībeles vielas iztirzāšana un diskusiju grupas (dažādās vietās), 12.30 pusdienas ēdamzālē, 14.30 trīs dažādi semināri (vienā laikā, pēc dalībnieku izvēles):

A. Kā bībele palīdz Dievu lūgt? Vadīja māc. prof. Dr.Egils Grīslis (no Kanadas).

B. Kristīgās pamatatziņas un mūsu ieskati. Vadīja māc. Juris Jurģis (no Anglijas).

C. Iepazīšanās ar jaunām draudzes dziesmām — notika Valdemāra zālē, vadīja mācītāji Juris Cālītis un Ivars Gaide, kas bija sastādījuši īpašu dziesmu grāmatu ar jaunām garīgām dziesmām ,,Gaismas rīts''. Katrai atsevišķai meldijai klāt arī notis. Ieskaitot vecās, skaistās standartdziesmas, ,,Gaismas rītā'' ir 181 dziesma ar notīm. Nelielā skaitā šo jauno dziesmu krājumu varēja arī iegādāties.

16.30 priekšlasījums Kronvalda zālē, katrai dienai savs:

pirmdien — Dievs vai Laime? māc. Kārlis T. Kuškēvics;

otrdien — Mans laiks, mans mūžs un septītā diena, māc. Juris Cālītis;

trešdien — Atgriešanās pārdzīvojums un tā nozīme, māc. Dr. Egils Grīslis;

ceturtdien — Aci pret aci... ? māc. Jānis Mednis;

piektdien — Atomdraudi un pasaules gals, māc. Dr. Egils Grīslis;

sestdien — Ja mūsu tauta tik veca, kāpēc tik maza? māc. Vilis Vārsbergs.

Referātiem sekoja jautājumi un pārrunas.

18.00 vakariņas ēdamzālē un brīvlaiks.

20.00 Kronvalda zālē vakara sarīkojums, katrai dienai savs:

pirmdien — Latvijas baznīca, archibīskaps Arnolds Lūsis un citu zemju viesi;

otrdien — Lūgšanā un brīvībā ar Leonidu Breikšu, māc. Arveds Celms;

trešdien — Latviešu katoļu baznīca un kardinālis J. Vaivods, prāv. T.B. Baginskis;

ceturtdien — Literāri mūzikāls vakars, vadīja māc. Arvēds Celms;

piektdien — Jauniešu vakars, vadīja māc. Lauma Lagzdiņa-Zušēvica;

sestdien — Čikagas Ciānas draudzes koŗa koncerts, diriģents Rūdolfs Kalnmalis, atskaņoja arī Sarmas Aistaras plašo dziesmu ,,Zauls'' (kas š.g. 17. jūnijā tika noraidīta arī uz Latviju). Koncertā ar klavieŗu un ērģeļu duetu piedalījās Zinta Zariņa (klavieres) un Māra Leonarda (ērģeles), atskaņojot Bacha Jēzu, manas dzīves saule un Sibeliusa Finlandia.

Dienas noslēgumā 21.00 no pirmdienas līdz ceturtdienai Kronvalda zālē bija Vakardziesma, katru vakaru cits mācītājs, piektdien bija svecīšu dievkalpojums, bet sestdien pēc koncerta — bikts dievkalpojums.

Gaŗezera brīvdabas baznīca bija pilna dievlūdzējiem. Piedalījās archibīskaps A. Lūsis, prāv. J. Turks, māc. Ž. Kristbergs un māc. J. Jurģis. Māc. Ž. Kristbergs teica spredīki, archibīskaps A. Lūsis teica katram galdam svētīšanas vārdus, kamēr visa plašā saime bija apkalpota.

Svētdien, 1. jūlijā pl.7.00 bija agrais dievkalpojums ar dievgaldu; 8.00 brokastis; 9.30 māc. Ž. Kristberga priekšlasījums Kristīgā cerība un mūžība; 11.00 LDD-84 noslēguma dievkalpojums.

Kā redzam, Draudžu dienu programma ir bijusi intensīva un ļoti bagāta. Atzinība pienākas Gaŗezera un Draudžu dienu administrācijai, kas bija spējušas noturēt piedalīšanās izdevumus neparasti zemā līmenī (varbūt lielā skaita dēļ): caurmērā dienā uzturs $10.-, naktsmājas kopmītnē $5.-, piedalīšanās maksa LDD — $5.-, kopā $20.- dienā, bet maksājot par visu nedēļu kopā, tikai $120.-, kas deva iespēju pavadīt nedēļu skaistā apvidū latviskā vidē un piedalīties bagātā garīgā programmā ar izciliem lektoriem.

Tiklīdz Draudžu dienas bija beigušās, sāka ierasties Gaŗezera vidusskolas skolēni un vecāki, jo Gaŗezera vidusskola uzsāka darbību pirmdien, 2. jūlijā.

Albīns Dravnieks.

Kristus Dārzs sāks būvdarbus

Kristus Dārza valdes sēdē 19. jūlijā valdes priekšsēža vietnieks A. Budrevics nolēma būvdarbu sākšanas svinības rīkot 28. augustā pl. 14.00. Uz šīm svinībām lūgs federālās un provinces valdību un pašvaldību pārstāvjus, parlamenta un senāta locekļus, īpaši tos, kas daudz palīdzēja aizdevuma sagādāšanā. Ielūgumus izsūtīs tikai oficiāliem pārstāvjiem un organizāciju vadītājiem, bet visi latvieši tiek lūgti šo dienu rezervēt brīvu un ierasties pēc iespējas kuplā skaitā.

Uz Kristus Dārzu līdz šim ienākuši 97 pieteikumi ar iemaksu kā garantiju istabai Kristus Dārzā nokošajā vasarā.

Laimons Kinstlers ierosināja šo svinību laikā likt Kristus Dārza pamatos ,,dokumentārisko vērtību lādi'', kuŗas saturā būtu raksturīgākās dokumentāriskās piemiņas lietas par latviešu dzīvi Kanadā, arī Kristus Dārza dibināšanas protokola noraksts un citi dokumenti ar vēsturisku nozīmi.

V. S.

HAMILTONA

Mācītāja Kuškēvica atvaļinājums būs no 16. līdz 21. jūlijam, kā arī no 28. jūlija līdz 6. augustam (iesk.). Šai laikā steidzīgas vajadzības gadījumā lūdzam sazināties ar māc. Artūru Dūmiņu, tel. 1-834-6081 (Port Colborne).

Toronto latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi jūlija un augusta mēn. pl. 11. Dievkalpojumi nenotiks 5. un 19. aug. un 2. septembrī. 15. jūlijā draudzes izbraukums zaļumos uz Ludmilas Plūmes vasaras māju Vasaga Beach, 40. ielā 99, ar svētbrīdi pl. 11.

GAISMAS TELEFONS — ticības stiprināšanai 635-8582 atkal atjaunots un darbojas 24 stundas. Programmas latviešu valodā, maina 2 reizes nedēļā.

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Jūlija un augusta mēnešos dievkalpojumi dievnamā notiks katru svētdienu pl. 19.00. Saulainē bērnu nometnes laikā dievkalpojumi svētdienas rītos pl. 10.00.

29. jūlijā pl. 19 dievkalpojums ar dievgaldu, māc. A. Celms.

5. augustā pl. 19 dievkalpojums, māc. A. Dūmiņš; pl. 10 dievkalpojums Saulainē, māc. J. Cālītis.

12. augustā pl. 19 dievkalpojums, māc. A. Dūmiņš.

19. augustā pl. 19 dievkalpojums, prāv. R. Āboliņš.

26. augustā pl. 19 dievkalpojums, māc. A. Dūmiņš.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

29. jūlijā dievkalpojums baznīcā nebūs; pl. 11 Sidrabenes bērnu svētku dievkalpojums.

5. augustā pl. 10 dievkalpojums.

11. augustā pl. 17 Sidrabenē svētbrīdis un bērnu nometnes slēgšana.

12. augustā pl. 10 dievkalpojums.

19. augustā pl. 10 dievkalpojums ar dievgaldu; pl. 11 dievkalpojums Sidrabenē.

26. augustā pl. 10 dievkalpojums.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont., MIK 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā 361 Danforth Ave.

29. jūlijā pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā.

5. augustā dievkalpojums nenotiks.

12. augustā pl. 12 Brīvības cīņu piemiņas dievkalpojums Tālavā. Šai dievkalpojumā un sadraudzības pēcpusdienā lūgta Tālavā ciemos Pensionāru apvienība.

19. augustā pl. 13 Sv. Barnabas baznīcā dievkalpojums.

26. augustā pl. 11 Kapu svētki Alistonas kapos.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 67 Curzon St., Apt. 315, Toronto, Ontario, M4M 3J3, tālrunis (416) 466-7037. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College St. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, pl. 13.00.

Latviešu katoļu dievkalpojumi vasaras mēnešos nenotiek.

Nākošais dievkalpojums notiks svētdien, 7. oktobrī, parastā laikā un vietā sakarā ar Latviešu Katoļu apvienības sanāksmi. Pēc tam dievkalpojumi turpināsies līdzšinējā kārtībā — katra mēneša otrā svētdienā.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6, tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr.dievnamā.

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrrunis 385-9838. Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19—21. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

29. jūlijā dievkalpojuma nebūs.

5. augustā dievkalpojuma nebūs.

12. augustā pl. 10 draudzes dievkalpojums.

19. augustā pl. 10 dievkalpojums ar dievgaldu, sprediķos māc. Imants Kalniņš no Bostonas.

26. augustā pl. 10 Kapu svētki Woodland kapsētā, dziesmu lapiņas. Lietainā laikā pl. 11 baznīcā.

2. septembrī pl. 10 draudzes dievkalpojums.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Briedis, 44 Marrylin Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

MONTREALAS DRAUDZE

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal, P.Q. H4B 2G6. Tālr. 489-3224. Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

OTAVAS DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks St.

KLAUSIETIES „LABAS ZIŅAS" RAIDĪJUMU
uz īsajiem viļņiem 6155 KHZ
49 metr. band
Sestdienās plkst. 10.30 vakarā
Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont.
M9V 2B4
tālr. 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bufalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
nepārtraukti
30 gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

Mūžībā aizgājusi mūsu mīļā

Marija Magda Jansons,
dzimusi Tots

dzimusi 1921. gada 3. augustā Budapeštā,
mirusi 1984. gada 20. jūlijā Toronto.

Kad mana dvēs'le šķirsies
No bēdu lejas šīs,
Tā mīlestības dziesmu
Sev līdzi aiznesīs.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
vīrs un dēls

Meklējiet to Kungu, kamēr Viņš atrodams, piesauciet Viņu, kamēr Viņš ir tuvu! (jes. 55:6)

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey, B.C. V3T 5B7.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas — trešdienai, iesk.,no pl. 14 — 22,
ceturtd. no pl. 14 — 24,
piektd., sestd. no pl. 12 — 24,
svētdienās slēgts.

VALUDE
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Lielākais latviešu veikals Toronto
BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905
un
POKO'S MEAT
376 College Str. (tuvu pie Bathurst), Toronto, Ont.
tel. (416) 922-1300
Piedāvā:
- lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
- žāvētus tītarus, zivis,
- pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.
- klāj viesību galdus.

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Specializējies kontaktlenžu nozarē.
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Vasaras mēnešos veikals atvērts darbdienās no pl. 8.30 līdz 17, sestd. no pl. 8.30 līdz 15,00. Garās nedēļas nogalēs veikals slēgts sestdienās un pirmdienās.
Māra Lūsis un Inta Tauriņš

Ērgļu ligzdas medus
30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs
EAGLE'S NEST

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
4812 Yonge Street
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221—1159

Ingrida A. Matckars
B.A., M.A., L L B.
ADVOKĀTE pie
DYSON & KACABA Barristers & Solicitors
100 Richmond Str. W., Suite 400, Toronto, Ont. M5H 3K6
Tel. (416) 361-1777

Alcan Building Products Authorized Dealer
Māju īpašnieki!
ietaupait ar ALCAN SIDING
Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
pašnieks Artūrs Mīme
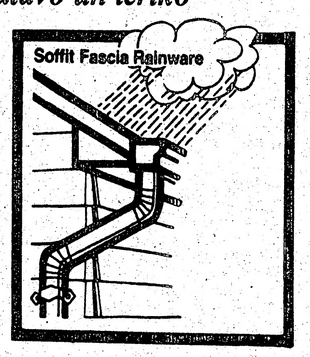

2229 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X6 **534-2864**

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
137 Yonge St. — Shopping Mall,
(Ieeja no 74 Victoria St. Arcade Bldg.)
Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
Tel.: 368-5011

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ LABI VĒSINĀTAS TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM
Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Ātri, gīti un lēti
iespiežam
dažādus ielūgumus
Tel. 466-1514

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
- Izjusti personīgi pakalpojumi
- Pastāvīga kapella

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

Par Latviešu Katoļu sadarbības centru

Amerikas Latviešu Katoļu Apvienības (ALKA) valdes priekšsēdis Dr. J. Dimants, mums raksta:

Pasaules latviešu katoļu apvienību centrālo valžu priekšsēžu sadarbības centra ideja sāka rasties pēc latviešu katoļu tikšanās ar pāvestu Romā 1982. gadā, parādot un pierādot šāda iestādijuma vēlamību un nepieciešamību, sevišķi 1983. gada sākumā, kardināļa J. Vaivoda gadījumā. Abos gadījumos latviešu katoļiem brīvajā pasaulē plašākā veidā trūka savstarpējas sadarbības un kopdarbības, koordinācijas laju plāksnē, kā arī garīgās vadības un laju starpā. Dzīve pierādīja, ka trūka arī ātras kommunikācijas, lai šos abus gadījumus un notikumus mēs izmantotu maksimāli mūsu visas tautas labā.

Sākumā notika intensīva konsultēšanās centrālo apvienību starpā, kā arī ar tautiešiem un sabiedriskiem darbiniekiem un garīdzniecību, kas norādīja uz šāda iestādījuma trūkumu visus šos trimdas gadus. Vairums bija ieskatos, ka šādu iestādījumu jau vajadzēja izveidot pašā trimdas sākumā. Kāpēc tāds netika izveidots un nodibināts agrāk? Tāpēc, tagad ir pēdējais laiks rīkoties mūsu pašu labā kā lajiem, kā arī garīgai vadībai.

ALKA 15. Kongress Vandavegā, Viskonsinā, vienbalsīgi pieņēma sekojošo rezolūciju: ,,ALKA 15. Kongress ir ieskatos, ka pasaules latviešu katoļu apvienība principā ir vēlama un lietderīga latviešu katoļu problēmu risināšanā un pilnvaro valdi šī jautājuma tālākā kārtošanā''.

Sadarbības centrs nekādā veidā vai gadījumā neapdraud vai neapdraudētu garīgās vadības autoritāti garīgās lietās. Taisni otrādi, tas tikai stiprinātu, komplimentētu un atbalstītu savstarpējo sadarbību un kopdarbību visu latviešu katoļu starpā pastiprinātā un lielākā veidā akcentējot un pasvītrājat savu sadarbību un kopdarbību ar citām latviešu organizācijām.

Šī nav nekāda jauna latviešu katoļu organizācija, bet gan tikai sadarbības centrs, un kā laju apustolāts, saskaņo mūsu kopējo darbību un informē par mūsu laju darbību brīvajā pasaulē.

Tāds sadarbības centrs tikai mūsu latviešu katoļu centrālo apvienību valžu starpā būtu bijis nozīmīgs arī līdz šim, bet tā nepieciešamība jo sevišķi būs izjūtama ar katru gadu nākotnē. Gadu tecējumā, mūsu skaitam mazinoties, tikai kopējiem spēkiem varēsim savus uzdevumus veikt — uzturēt latviski katoliskās rosmes trimdā un palīdzēt tautai un baznīcai dzimtenē.

Šo sadarbības centru vada divus gadus pēc kārtas apvienības centrālā valde un tās priekšsēdis rotācijas kārtībā: ASV,Austrālijā, Kanadā,Zviedrijā, Anglijā un Vācijā.

Pasaules latviešu katoļu centrālo apvienībi valžu un priekšsēžu sadarbības centrs sastādās no sekojošiem biedriem — trimdas latviešu katoļu apvienību centrālām valdēm un to priekšsēžiem — ASV, Austrālija, Kanāda, Zviedrija. Anglija un Vācija, kā arī ,,Dzintars'', ,,Lacuania'', ,,Aurora'' — senioriem, Bīskapa J. Rancāna fonda, A. Jūrdža fonda, Latgaļu Pētniecības Institūta, Latgaļu raidījumu komitejas, u.c. valžu priekšsēžiem, Šī sadarbības centra mērķis un uzdevums ir laju plāksnē, laicīgā formā, uzturēt un attīstīt lielāku un ciešāku savstarpēju sadarbības un kopdarbības saskaņošanos un konsultāciju, kā arī biežu un sīku savstarpēju kommunikāciju un informācijas apmaiņu un izmaiņu latviešu katoļu centrālo apvienību un augšā minēto organizāciju valžu starpā, daudz lielākā un plašākā mērogā, kā tas ir bijis līdz šim. Ar apsveikumiem un svētku novēlējumiem vien nepietiek! Šis iestādījums sadarbojas ar garīgo vadību un mūsu garīdzniecību, lielākā un pastiprinātā veidā.

Latviešu basketbolisti uzvarēja

Brīvās olimpiadas vieglatlētikas un futbola sacensības notika ļoti sliktos laika apstākļos. Lietus gāze sekoja lietus gāzei. Arī vēsais laiks ietekmēja sasniegumus vieglatlētikā, atbaidot arī apmeklētājus. Sacensības telpās ritēja netraucēti un bija labi apmeklētas.

Ceturtdien, tūlīt pēc atklāšanas ceremonijas, iesākās basketbola sacīkstes. Vispirms tikās ukraiņu un igauņu basketbola vienības. Uzvarēja ukraiņi ar 80-60 (44-38). Nākošā spēlē tikās latviešu un lietuviešu izlases. Šī spēle bija ļoti saistoša. Vienlīdzīgā cīņā uzvarēja latviešu sastādītā vienība ar 93-82 (46-44). Latviešu vienībā spēlēja P. Abuls, kas ieguva 22 punktus, I. Muižnieks — 14, J. Maknīls — 14, A. Lapiņš — 12, F. Strods — 10, S.Kauls — 9, A. Bole — 8, A.Siksna — 4, I. Koškins un V. Tora.

Piektdienā lietuvieši uzvarēja vispirms ukraiņus ar 100-73 (52-37), bet otrā spēlē igauņi sagādāja lietuviešiem sīkstu pretestību, pirmā puslaikā nobeidzot to savā labā. Tikai otrā puslaikā pajuka igauņu vienības cīņas spars. Lietuvieši uzvarēja ar 102-76 (44-47). Nākošā sacensībā latvieši uzvarēja igauņus ar 78-67 (36-24). Punktu guvums bija sekojošs: S. Kauls — 19, I. Muižnieks — 13, J. Maknīls — 13, F. Strods — 10, P. Abuls — 10, A. Lapiņš — 6, A. Bole — 4, A. Siksna — 3, I. Koškins, V. Tora.

Ļoti smaga bija latviešu basketbolistiem otrā spēle, kas notika mazākā laukumā pret ukraiņiem. Ukraiņi spēlēja ļoti agresīvi. Pirmais puslaiks beidzās ar 35-35, bet gala rezultāts bija 72-59 latviešu labā. Spēlēja: P. Abuls — 23, S. Kauls — 13, I. Muižnieks — 8, A. Siksna — 10, A. Bole — 6, A. Lapiņš — 5, J. Maknīls — 11, I. Koškins, F. Strods — 2, V. Tora.

Sestdien pēc volejbola sacensībām notika basketbola finmāli. Vispirms tikās ukraiņi ar igauņiem, lai izšķirtu, kas iegūs bronzas medaļu. Uzvarēja igauņi, kaut tikai sešu spēlētāju sastāvā, ar 87-70 (39-37).

Finālā, cīņā par zeltu un sudrabu, lietuvieši tikās ar latviešiem. Tā bija aizraujoša sacensība. Puslaiks beidzās latviešu vienības labā 46-37, bet spēle 94-87, dodot latviešiem zelta medaļu.

Latviešu basketbola izlasē spēlēja un ieguva punktus: P. Abuls — 18, F. Strods — 24 (19 otrā puslaikā), S.Kauls — 15, I. Muižnieks — 14, A. Bole — 9, J.Maknīls — 8, I. Lapiņš — 6, A.Siksna, I. Koškins, V. Tora.

Lielisks komandas vadītājs bija agrākā latviešu basketbola slavenība I. Kauls. Ž. Z.

Britu bankas darbinieka mīklainā nāve

Pagājušā gada jūnijā Maskavā no 11. stāva loga izlēca britu bankas darbinieks Deniss Skiners, kuŗa sieva — krieviete Ludmila — tanī laikā kopā ar divi dēliem atradās Londonā. Tā skanēja oficiālais ziņojums presē. Bet — vai Skiners pats izlēca pa logu, vai to kāds izgrūda vai pat — to jau nonāvētu — izmeta? Šie jautājumi tika apskatīti, analizēti un pārspriesti tiesas izmeklētāja klātbūtnē nupat maija vidū Kroidonā, Londonas tuvumā. Pret šādu izmeklēšanu visu gadu cīnījās nelaiķa sieva, noliegdama vīza jebkādus sakarus ar slepenām iestādēm — kā padomju čeku, tā britu slepeno dienestu. Pamazām tomēr noskaidrojās daudzi faksti, kas Skinera nāves apstākļus padarīja mīklainākus. Tad arī Ludmila Skinera nolēma atklāt sava vīra un arī savus skarus ar čeku, kas turpinājušies jau no 1973. gada. Skiners darbojies kā ,,dubultaģents'', bet ar noteiktu nosliece par labu britiem. Viņš bija cerējis drīz atgriezties Anglijā, bet pēdējās dienās pirms nāves bijis ļoti uztraukts un kaimiņienei — anglietei lūdzis nodot ziņu Britu vēstniecībai, ka viņu starpā esot nodevējs. Neesot bijuši nekādi norādījumi, ka Skiners domātu par pašnāvības izdarīšanu. Padomju iestādes konstatējušas, ka ķermeņa ievainojumi atbilstot smagajam kritienam, ka dzīvokļa durvis bijušas no iekšpuses aizslēgtas un nekas neliecinājis, ka Skineram kāds būtu uzbrucis. Visus šos faktus britu izmeklēšanā apstrīdēja lietpratēji. Pēc atraitnes liecības uzklausīšanas, zvērinātp izmeklēšanas komiteja atzina, ka Skiners ir ,,nelikumīgi nogalināts'' tā tad — noslepkavots. Šis lēmums ierosina daudz jautājumu, ko britu ārlietu ministrijai tagad vajadzēs ar padomju valdību noskaidrot. Bet par padomju sadarbību šī tragiskā gadījuma noskaidrošanā nevienam šaubu nav: tādas nebūs. 'pēdējā tiesas izmeklētāja (coroner) sēdē Ludmila Skinere vairs nepiedalījās, jo viņai bija pamatotas bailes par savu drošību: čeka nekā nepiedod un neaizmirst; tā nekad nepiedos Ludmilai viņas sadarbību ar britu slepeno dienestu un oficiālām iestādēm. Lai neatkārtotos ,,mistiskais lietus sarga dūriens'', kas nonāvēja bulgāru Markovu Londonas dzīvā centrā dienas laikā, britu drošības iestādes apsolījušas Skinera ģimenei savu aizsardzību.

Broadview Delicatessen

veikals būs slēgts no 30. jūlija līdz 12. augustam.

Laikraksts Latvija Amerikā saņemams Gardenia puķu veikalā, 362 Danforth Ave.

Steidzīgi vajadzīgs

APBŪVES GABALS

ezera krastmalā. Vēlams *Muskokas* apkārtnē līdz Perry Sound vai Peterboro apkārtnē. Lūdz zvanīt S. Apenītis, A. Stikuts Realtor, (416) 752-1770 vai 439-5061.

Ja kas

krāsojams,

piezvaniet Robertam vakaros

259-3470.

Atdari ausis un acis pirms atveri maku!

GUNARS CONSTRUCTION

izdara visāda veida **pārbūvju un piebūvju darbus,** ieskaitot **plumbing un elektrību.**

Lūdz zvanīt **889-5076.**

Liberāļu partijas Latviešu kopas

dibināšanas sanāksme Toronto

1. augustā pl. 19 Latviešu Centrā

Tuvāka informācija: **Sarmīte Bulte 827-3569 vai Margareta Logāne 532-9546.**

DV BRAMPTONAS, DRUVAS UN KESVIKAS NODAĻU

šaušanas sacīkstes

28. jūlijā pl. 9

Mednieku un makšķernieku kluba īpašumā Bērzainē.

Sacensības ar šautenēm un pistolēm. Pēc tam sporta sacensības jaunatnei un pieaugušiem. Balvu pasniegšana uzvarētājiem.

Noslēgumā saviesīga dzīve.

Bufete un atspirdzinājumi.

APMEKLĒT LŪDZ RĪKOTĀJI.

Toronto Pilsētas

Atkritumu savākšanas plāns

PAŠVALDĪBU BRĪVDIENĀ

(Simcoe Day, Civic Holiday)

pirmdien, 1984.g. 6. augustā.

Atkritumus **neaizvāks** pirmdien, 1984.g. 6. augustā.

Kārtējās pirmdienas (6. augusta) vietā atkritumus savāks otrdien, 7. augustā.

Kārtējās otrdienas (7. augusta) vietā atkritumus savāks trešdien, 8. augustā.

Trešdien, 8. augustā, nesavāks ne laikrakstus, ne smagos priekšmetus.

Pataupait laikrakstus un smagos priekšmetus savākšanai trešdien, 15. augustā.

Atgādinājums: Toronto ir 17 savākšanas vietas stikla un skārdeņu pārstrādāšanai. Aprīļa mēnesī ir savāktas 243 tonnas laikrakstu, 37 tonnas stikla un 6 tonnas skārdeņu. Tuvākai informācijai zvanait — **947-7742.**

R.M. Bremner, P. Eng., F.I.C.E.
Commissioner of Public Works
City of Toronto

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Ansambļa Kolibri koncertā 1. jūlija pēcpusdienā Ņujorkas draudzes Jonkeru dievnama augšējā zālē ne pārāk lielais klausītāju bariņš dzirdēja jaunu komponistu jauna veida tautasdziesmu apstrādājumus. Bez dažādiem senlatviešu instrumentiem šoreiz tur lietoja arī jaunākā laika instrumentu — sintezātoru, bet pa starpām atskaņoja skaņu lenti. Koncertu ievadīja I. Mežaraupa sakārtotu un komponētu tautasdziesmu cikls par precībām. Tam sekoja A. Kuprisas darbs par bērēm un miršanu. Īpatnējs darba bija Mārtiņam Aldriņam par putnu dziesmām, kur pa starpām skaņu lentē dzirdēja putnu dziesmas. Pēteris Aldriņš bija apstrādājis tautasdziesmas par pavasari. Noslēgumā kā piedevu nodziedāja Jāņu laika atvadu dziesmu. Koncerts bija sagatavots Minsteres Diesmu dienu uzvedumam, Ņujorkā bija ģenerālmēģinājums. Pirms katra gabala sniedza paskaidrojumus, bet noslēgumā rīkotāji gribēja zināt publikas domas par koncerta programmu. Sarīkojums nebija plaši izsludināts, apmeklētāju skaitā vairums jauniešu, arī daži literāti. Tas ar mazu pārtraukumu ilga gandrīz divas stundas.

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes nama uzlabošanas darbi ir pabeigti. Šī gada februāŗa pilnsapulcē piešķīra līdzekļus no Alises Ringas testamentārā novēlējuma, ko draudze bija saņēmusi. Draudzes nams Bruklinā ir draudzes centrs ar sekretariātu un mācītāja R. Zariņa dzīvokli. Par piešķirto naudu nopirkts jauns adresografs — vecais bija lietošanā 17 gadus. Pēc 22 gadu lietošanas iegādāts jauns mimeografs, ar ko iespiež draudzes izdevumu Baznīcas Ziņas. Vecā rakstāmmašīna bija kalpojusi 18 gadus, tagad iegādāta jauna elektriska rakstāmmašīna ar latviešu rakstu zīmēm. Draudzei būs jauna kopējamā mašīna, vecā bija dāvinājums pirms 10 gadiem. Uzlabota arī biroja iekārta. Iebūvēts sienas skapis ar trīsdaļīgām durvīm, iegādāti metala skapji aktu uzglabāšanai, piegādes ratiņi un trīs biroja krēsli. Uzlabota griestu gaisma, iegādātas jaunas galda spuldzes, uzlikts jauns grīdas segums, bet viesu vajadzībām iegādāts jauns, maza apmēra ledusskapis un televīzijas aparāts. Šo darbu īstenošanai un priekšmetu iegādei budžetā paredzēti 12.000 dol. Par šo naudu draudzes nama pagalmā izgatavota jauna ciedru koka sēta, dārziņā iestādīti jauni košuma krūmi un puķes un uzliktas jaunas plāksnes pagalma celiņam.

● Ņujorkas draudzes bibliotēkā ar Helenas Vecās starpniecību nodots lielāks skaits latviešu grāmatu no Ņudžersijas. Tās piederējušas latvietei Područukai. V. Irbe dāvinājis žurnāla Treji Vārti nepilnu komplektu, bet H. Kļaviņa trīs foto albumus ar Iekšpilsētas dāmu komitejas un Katskiļu uzņēmumiem.

● Ņujorkas draudzes kasieris Valdis Zīmulis konstatējis, ka šī gada pirmajos sešos mēnešos draudze maksājumos no draudzes locekļiem ieņēmusi 95.000 dol., kaut pagājušajā gadā šinī laikā bijuši 110.000 dol. ieņēmumi. Lai varētu kārtot visus draudzes maksājumus, no rezerves kapitāla izlietoti 6.000 dol., ko uz gada beigām cer atdot. Šī gada pavasarī draudzē bija 812 personas vecākas par 70 gadiem. Pensionāri maksā tikai pusi no regulārās draudzes nodevas, un tie nemaksā strādājošo ienākumu piemaksas, kaut daļu no tiem nevar uzskatīt par trūcīgiem. Ir novērots, ka nodevas negrib maksāt arī jaunākie draudzes locekļi, daudzos gadījumos to izdara vecāki viņu vietā. Bruklinas baznīcai, ko draudze īrē dievkalpojumiem, labojams jumts. Tas izmaksās ap 25.000 dol. Ņujorkas zviedru draudzei, bet latviešu draudze šim nolūkam ziedojusi 1.000 dol. Baznīcas remonti paredzēti arī īrētai baznīcai Džamaikā, ko latviešu draudze atbalstījusi ar 200 dol. ziedojumu. Īrētajās baznīcās dievkalpojuma reize izmaksā līdz 150 dol., ieskaitot atlīdzības ērģelniekam un apkalpotājam.

● Ņujorkas draudzes Salas baznīcai izdara labojumus krāsainajiem logiem, kas atrodas ap altāri. Tur bojājušies koka rāmji, kas jāsalabo un jāatjauno.

● Neparasti lielais lietus 29. jūnijā Ņujorkā radījis grūtības kādās laulībās Salas baznīcā. Šinī dienā nolija līdz 15 cm lietus dažās stundās, appludinot ceļus un pārtraucot telefona satiksmi. P. 2 pēcpusdienā Salas baznīcā bija paredzētas laulības kāda labi pazīstama Ņujorkas latviešu saimnieciskā darbinieka meitai. Pārplūdušo ceļu dēļ māc. R. Zariņš baznīcā paspējis ierasties tikai pēc pl. 5 pēcpusdienā, kaut ceļā mēģinājis vairākas reizes piezvanīt, ka laika apstākļu dēļ kavēts ierasties, bet nav varējis dabūt savienojumu. Laulības izdarījis māc. L. Saliņš. Arī sievas vectēvs baznīcā spējis ierasties tikai pusstundu pirms māc. R. Zariņa, bet vairāki viesi tā novēlojušies, ka devušies tieši uz kāzu namu.

● Ņujorkas Metropolitena operas žurnāls Opera News jūnija numurā nedaudz rindās atzīmējis nodaļā par dziedātājiem un jaunuzvedumiem, ka Minsterē, Vācijā, 31. jūlijā būs Alfreda Kalniņa operas Baņuta uzvedums. Tur arī atzīmēts, ka Ņujorkas latviešu koris to uzvedis Ņujorkā Karnegija zālē 1982. gadā un Milvoku Mākslas centrā 1983. gadā diriģenta A. Jansona vadībā. Vācijā uzvedumā piedalīsies Merilina Niska un Algis Grigas, kas piedalījās arī abos iepriekšējos uzvedumos, un Arons Bergels, kā arī citi solisti. Vk.

Jauniešu iesvēte Čikagā. 1. r. no kr.: māc. A. Liepkalns, pērminderu vecākais A. Zaube, draudzes dāmu kom. priekšn. I. Rungule, Rita Larisa Kraule, Rasma Kraule, Kima Anna Jaida (Yde), draudzes priekšn. Valdis Tums, pērm. K. Baltiņš.

DETROITA

● 6. jūnijā māc. V. Līventāls pēdējā dusā izvadīja 2. jūnijā mirušo sabiedrisko darbinieku būvuzņēmēju Hariju Hilbigu. Viņš dzimis 1911. gada 13. maijā Pēterpilī. Pēc izglītības gaitām Latvijā H. Hilbigs strādāja Juglas manufaktūrā, kur atbildīgos amatos darbojās līdz iesaukšanai Latviešu leģionā. Pēc kara H. Hilbigs kopā ar ģimeni dzīvoja dažādās nometnēs amerikāņu zonā. Ierodoties Detroitā, 1963. gadā nodibināja savu būvuzņēmumu Baltic Homes un ar prasmi un pieredzi guva labus panākumus. Jau no pirmiem sākuma gadiem Detroitā H. Hilbigs darbojās latviešu sabiedriskā darbā, būdams Latviešu apvienības valdes loceklis un pēdējos gados apvienības finanču daļas vadītājs. H. Hilbigs bija neaizstājams darbinieks Sv. Pāvila latviešu ev. lut. draudzei. Viņa darbs draudzē bija daudz plašāks nekā padomes locekļa pienākumi, kuŗus viņš pildīja ilgus gadus.

Nelaiķi izvadīja no draudzes dievnama, kur tāpat kā iepriekšējā vakarā aizlūgumā pulcējās liels draugu un paziņu pulks gan no Detroitas, gan arī no tālākām vietām. Aizlūguma vakarā pie nelaiķa šķirsta stāvēja Daugavas Vanagu apvienības goda sardze. Ar pateicības vārdiem no aizgājēja atvadījās Sv. Pāvila draudzes priekšn. U.Grīnbergs ar dāmu kom. priekšnieci A. Līventāli, Latviešu apvienības priekšsēdis J. Kukainis, nelaiķa dzīvesbiedres korporācijas Dzintra Detroitas kopas seniore A. Stepe, Studenšu korporāciju kopas seniore L. Bandere, Daugavas Vanagu apvienības pārstāvis P. Greizis un skautu un gaidu vienību pēdējos sveicienus nesa vad. E. Eversa. No Latvijas laika draugiem atvadījās S. Rudzītis. Sērās paliek dzīvesbiedre, dēls, brālis Rietumvācijā un māsa Austrumvācijā. Nelaiķa personību un darbu pateicībā atcerēsies kopīgā ceļa gājēji daudzo gadu tecējumā.

● Vasaras siltais laiks ir labs sabiedrotais zagļiem, un zādzību skaits Detroitā un apkārtnē ir audzis. Arī mūsu tautieši no tām nav pasargāti. Vienai ģimenei nozagtas zelta un sudraba vērtslietas, piemiņas lietas ar nesamaksājamu vērtību, naudas kollekcija un vairākas citas mantas. Zaglis mājā iekļuvis pa logu, kas aizsegts ar bieziem krūmiem. Saimniekiem nākot mājās, zaglis iztraucēts un aizbūdzis. Īsā laika dēļ visās istabās nav paspējis iekļūt. Policija ieguvusi pirkstu nospiedumus, un pastāv aizdomas, ka zaglis ir bijis amatieris un no tuvākās apkārtnes.— Divās citās latviešu mājās pēdējā laikā arī ir mēģināts ielauzties, bet zagļi vienā gadījumā iztraucēti, kaimiņiem atgriežoties mājā, un otrā gadījumā kaimiņu suns ar savu riešanu zagļus nobaidījis.

Pirms neilga laika tiesa izsprieda sūdzību par kādā veikalā izdarītu zādzību 8 dol. vērtībā. Vainīgo piekēra un nosodīja. Tas bija kādas Detroitas priekšpilsētas policijas šefs. Viņš aizgāja pensijā.— Sakarā ar pieaugošo zādzību skaitu daudzās mājās ierīko drošības sistēmas.

GRAND RAPIDI

● 27. maijā Grand Rapidu latviešu ev. lut. draudzei pievienojās septiņi jauni pilntiesīgi draudzes locekļi: Ēriks Bole, Edvīns Dāvis, Andris Everss, Edmunds Kalniņš, Druvis Liepiņš, Edvards Vecziediņš un Kārlis Vecziediņš. Viņus iesvētīja amerikāņu luterāņu draudzes baznīcā (Fullera un 3 Mile Rd.) māc. J. Mednis. Dievkalpojumā dziedāja draudzes koris dir. Anitas Sarmas vadībā. Šo jaunekļu iesvētības dienā viņu vecāki bija rīkojuši viesības pašu mājās vai kādās sabiedriskās telpās.

● Saules Jostas ansambļa 1984.g. turnejai ar izrādi Mārpuķīte, tās atbalstīšanai rīko loteriju, kuŗā izlozēs 15 latviešu mākslinieku darbus no Austrālijas, Anglijas un ASV. Izrādi noskatīties grandrapiešiem būs jābrauc uz Kalamazū. Lozes Grand Rapidos maksā 2.50 dol., dabūjamas pie Līgas Rupertes, 2141 Brunsink Dr. N.E., tālr. 456-8023.

● Kādas tautietes māju, kas nesen aizgāja mūžībā un uz zināmu laiku palika neapdzīvota, vairākkārtīgi neilgā periodā bija apmeklējuši vandāļi, izdarot dažādus postījumus iekštelpās.

Daudz ielaušanās un zādzības, kā to vēstī vietējais amerikāņu laikraksts, notikušas arī pilsētas ziemeļu rajonā — Fuller, Knapp un 3 Míle Rd. ielām tuvējās mājās. Apcietināta lielāka grupa jaunu cilvēku. Uz pēdām esot vēl daudziem citiem. V. Z.

KLĪVLANDE

● Pasaules brīvo lietuviešu 7. vispārējie tautas deju svētki notika svētdien, 1. jūlijā, sporta stadionā Coliseum pie Ričfīldas, Klīvlandes lietuviešu izkārtojumā. Svētkus atklāja rīcības komitejas priekšsēdis Dr. A. Butkus. Sveicienus nodeva Vatikana, Pasaules brīvo lietuviešu apvienības un Lietuvas atbrīvošanas komitejas pārstāvji. ASV prezidents Rēgens apsveikumu nodeva pa tālruni, ko noklausījās visi sarīkojuma dalībnieki.

Tautas deju lieluzvedumā piedalījās ap 2.000 dejotāju ne tikai no ASV un Kanadas lielākajām pilsētām, bet arī no Arģentīnas, Brazilijas un Rietumvācijas. Dejotāju vecums bija no 9 līdz 70 gadiem. Dalībnieki bija sadalīti trīs grupās: bērni, jaunieši un gados vecākie. Katrai grupai bija savi priekšnesumi. Grupu apmaiņas notika raiti. Tautas dejām pavadījumu mūziku atskaņoja simfoniskais orķestris (59 mūziķi) un kopkoris (250 dziedātāji), lietuviešu diriģentu vadībā. Programma ilga pāri par 3 stundām. Apmeklētāju bija ap 7.000.

Svētkus ievadīja 30. jūnijā pl. 7 vakarā ar dievkalpojumu lietuviešu baznīcā pilsētas austrumos, bet noslēdza 1. jūlijā pl. 20 ar banketu Stouffer viesnīcā pilsētas centrā. Tanī pašā laikā atsevišķs jaunatnes bankets notika Holiday viesnīcas lielajā zālē Independence. J. Ū.

Atraitnis

vēlas iepazīties ar sirsnīgu tautieti — atraitni pensijas gados. Lūdzu rakstīt šai avīzei ar norādi „*Vientulis*".

Teodors Dreimanis

Bij man vienu ragu dēļ

(Turpinājums)

Šeit dzīvojot situtungas, kas arī ir retas Afrikas gaceles, ap 200 mārc. smagas, brūnas, spirālē tītiem ragiem. No biezokņiem, saulei lecot un rietot, šīs antilopes nākot ārā uz malām baroties. Viens no iepriekšējiem medniekiem vienu ieguvis. Ādu un ragus varam apskatīt atsevišķā nojumē, kur tie iesālīti un izlikti žūšanai. Ragi ir tikai 22 collas gari, bet rekords ir 30 1/8 collas. Lai iekļūtu rekordu sarakstā, tiem jābūt mazākais 25 collu gariem. Ar Žoržu nolemjam, ja arī šovakar kādu redzēsim, nešausim, kam ragi īsāki par 24 collām.

Hugo ir interesants piedāvājums: viņa palīgs Maiks ir apmēram 150 km no šejienes ziemeļu virzienā, netālu no Sumbu nacionālā parka. Līdz šim tam bijis iespējams ar auto piebraukt vienīgi no otras jeb ziemeļu puses, no Mpulungu miestiņa, kas atrodas uz Tanganika ezera krasta. No šīs puses līdz šim vēl neviens auto nav piebraucis, jo ceļu šķērso neliela upe, kā arī dažās vietās ir neizbraucams mežs. Maiks devies turp, salīdzis iezemiešus, kas pārbūvējuši tiltu pār upi, kā arī nocirtuši kokus, lai auto nevarētu tikt cauri. Radio sarunā Maiks paziņojis, ka tilts nākamā dienā būšot uzbūvēts, jo upes otrā krastā redzējis lielas lauvas pēdas.

Tālākajā punktā, kas sasniegts ar auto, dzīvojot šī apgabala cilšu vecākais. Viņš stāstījis, ka šai apgabalā, kur vēl nekad neesot medību sabiedrības medījušas, esot dažādu zvēru bagātība.

Tas viss, kas Hugo zināms par šo apgabalu. Ja gribam ziedot dienu vai divas, varam braukt agri no rīta. Varbūt piedzīvosim vai varēsim nomedīt ko interesantu. Bifeļu un melno gaceļu iegūšanai laika pietikšot, ar lauvu vai leopardu būšot grūtāk. Jau priekš pāris dienām viņš aizsūtījis slēptuvju tuvumā pāris vietās izlikt labi gatavu (smirdošu) gaļu, kur redzētas lauvas. Rīt anglis, kas mūs atveda, aizbraukšot šīs vietas pārbaudīt. Ar Žoržu pārspriežam, ka būtu interesanti riskēt un redzēt vietas, kur neviens baltais mednieks nav bijis.

Purva malā vietām ir apaļi termīšu kalniņi, caurmērā 5 m diametrā un 2 m augsti; uz tiem aug zemi līki koki. Šais kokos ne visai augstu uzbūvētas paslēptuves. Vēlā pēcpusdienā ar Hugo sēžam šādā paslēptuvē, netālu no mums Žoržs ar angli līdzīgā. Sēdēšana ērta. Labi var pārskatīt biezo papīrusu lauku.

Ir patīkams, mūsu izpratnē, silts vakars, bez vēja. Pie debesīm neviena mākoņa. Vēroju papīrusus, kas sāk augt tieši ūdens malā, veidojot kā mūri līniju — vienā malā zāle, otrā biezoknis. Gaļām aizlido daži ūdensputni ar īpatnējo spārnu švīkoņu. Melni putni, līdzīgi mūsu strazdiem, meklē kukaiņus ūdens malā. Citādi nav ne mazākā trokšņa, kas izjauktu vakara idilli. Sāk jau krēslot, kad ieraugu kādu siluetu, iznākušu purva malā un vērojam apkārtni. Nav ragu — tatad sieviešu kārtas. Labu laiku vērojusi apkārtni, tā sāk ēst ūdens malā augošo zaļo zāli. Gandrīz jau tumsā iznāk jauns buks. Mazie ragi mirdz rietošās saules staros. Ātri iestājas tumsa.

Otrā rītā agri esam ceļā. Debesis pieblīvētas spožajām zvaigznēm, kuŗu vidū rakstuŗīgais turku mēness cirpis met blāvu gaismu.

Esam atstājuši aiz sevis vairākus iezemiešu ciemus, parasti 6—12 atsevišķas mazas būdas, šķērsojuši izžuvušu strautu gultnes un bedres, kad kādā klajumā ieraugām bariņu „redbuck", nelielas, ap 60 mārciņu smagas antilopes. „Mums jāaizved gaļa cilšu vecākajam, jo tad visi veikalnieciskie darījumi veicas labāk", saka Hugo.

Tā kā viņam ir četras sievas un pulks bērnu, kuŗu skaits viņam pašam neesot precīzi zināms, bet minēts 31 vai 41, tāpēc mums vajagot divas šī lieluma gaceles.

Slēpjoties aiz krūmiem, niedrēm un kokiem, sasniedzam kokiem apaugušo termitu kalniņu netālu no gacelēm. Atbalstu šauteni uz koka zara. Hugo klusi skaita, un pie trīs, gandrīz reizē ar Žoržu, izšaujam. Divi lielākie buki sabrūk. Pārējo bariņš nervozi paskrien gabaliņu un apstājas, šķietami izbrīnījušies par īpatnējo troksni. Divi melnie, mums līdzi braucošie iedzimtie, aiznes bukus uz auto.

Šis ir pirmais medījums Afrikas medībās un izraisa manī daudz savādākas sajūtas par tām, kas bija veidojušās Latvijā, vispār dominēja Eiropā un pa daļai arī Kanadā, ka medību galvenais prieks un piepildījums ir nevis beigu šāviens, bet viss, kas saistīts, lai nonāktu līdz tam. Jo vairāk grūtību bija jāpārvar, cenšoties paredzēt medījuma rīcību, kuŗā tas lieto savu pārāko ožu, dzirdi, redzi un apvidus pazīšanu, slēpšanos un izvairīšanās instinktu, jo lielāks bija medību prieks par savu pūļu un spriedumu rezultātu. Medījuma iegūšana bija tikai šīs darbības beigu rezultāts. Šeit medniekiem no citurienes viss tas zūd. Tāpēc domāju, ka vienīgi profesionālais mednieks drīkst sevi uzskatīt par šī vārda cienīgu nesēju, jo vienīgi viņš pazīst vietējos apstākļus, sameklē, pieved klientu izvēlētajam medījumam, atrod stāvokļa piemērotību un dod atļauju šaut. Tāpat vienmēr atbildīgs par klienta drošību, šim nolūkam vienmēr viņa tuvumā ir spēcīga lielākā kalibra šautene, kas tuvumā var apturēt katru medījuma uzbrukumu. Šādos apstākļos domāju, ka visi, kas seko Eiropā izveidotajiem medību principiem un morālei, neatzīs sevi par medniekiem šī vārda nozīmē, bet vienkārši par šāvējiem, kuŗu vienīgais uzdevums ir trāpīt mērķi.

Jau gabalu pirms vecākā mītnes ar skaļu kliegšanu mūs apsveic trūcīgi ģērbtu bērnu bars. No netālā lauka, kur nelielos uzbērumos audzē ēdamas saknes un vēl kādus man nepazīstamus augus, redzam dažas sievietes ieskrienam tuvējā niedŗu biezoknī. Pa bedŗaino apvidu lēnām, bērnu bara pavadīti, piebraucam vecākā mītnei, kur pašapzinīga izskata vecākais vidējos gados mūs sagaida, tērpies sarkanās biksēs, angļu armijas žaķetē, rokā turot kā pāvesta zizli gaŗu līku koka nūju un to, kaut ko kliegdams, pavicina uz bērnu pusi, kas kā iebiedēts putnu bars pazūd aiz nometnes būdām. Vecākais runā nedaudz angliski. Hugo cenšas iegūt informāciju par iespējamām medību vietām. Viss vecākā stāstījums šķiet par daudz rožains, sevišķi, kad no auto izceļ gaceles.

(Turpinājums sekos)

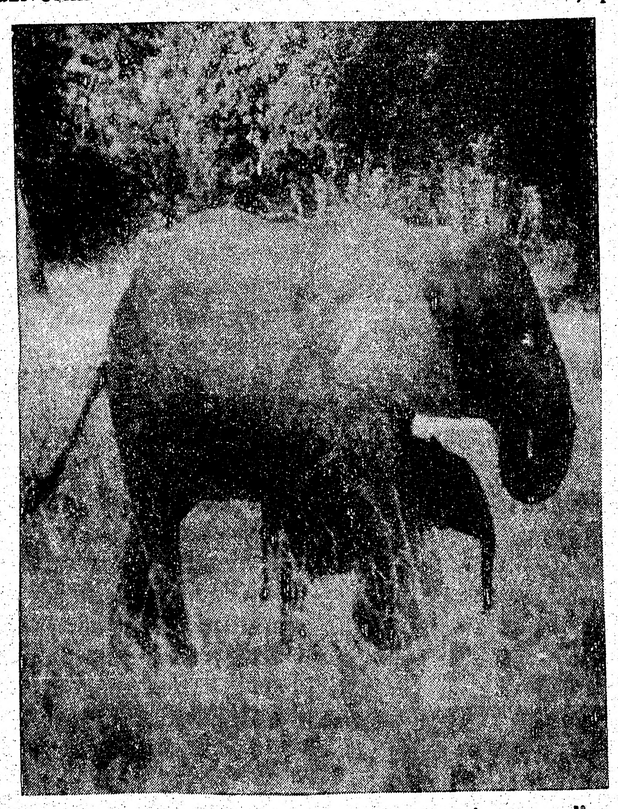

Medniekam gadās sastapt arī ziloņu māti ar mazuli.

RM

ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD

Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

NSM

Andrejs M. Stikuts
B.A., L.L.B.
ADVOKĀTS
20 Queen Street West, Suite 1104, Box 48, Toronto, Canada M5H 3R3
Tel. (416) 977-8720

Vecākais latviešu puķu veikals
Venus
ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO.
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

Kārļa Suntaža
būvdarbi,
Metro lic. B 2494.
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas.
Zvanīt 751-6829.

Ratas Optical
Igauņu uzņēmums.
219 Danforth Ave,
Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251
Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15
- Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontakta lēcas.
- Rāmji lielā izvēlē.
- Izkārtojam acu pārbaudes.
- Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.

Izdaru krāsošanas darbus
Nocenošana par brīvu.
Zvanīt no pl. 10—23,
tālr. 924-7095.

Vieninieks
meklē dzīvokli ar garažu.
Zvanīt 924-2453.

IERĪKO, LABO UN MAINA
plumbing, eļļas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīra krāsnis un ūdens tankus.
ROLAND KULLIK
(416) 275-1280.

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un gaumes
Runā vāciski
Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

Līdumniekos labi klājas!

Gaidu un skautu jendu 25. nometni Līdumnieki 30. jūn. atklāja skautu nom. pr-ks. vad. S. Leimanis, nododams arī pa tālruni saņemtos sveicienus no Latviešu gaidu pr-ces vad. B. Dumpes un Latviešu skautu pr-ka vad. E.Priedīša. Rakstiski nometņotājus sveica Staburaga 3. vecskautu dzimta Anglijā. Vad. V. Vāgners sveica no LNAK. Vēlāk sveicienus no skautu Pilnvarnieku padomes nesa tās priekšsēdis vad. A. Budrēvics, kas arī nodeva aploksnes skautu un gaidu jendām no LNAK.

Uz lielo ugunskuru svētdienas vakarā bija sabraukuši viesi no Otavas un tuvākās apkārtnes. To vadīja vad. A. Pērkons. Otro lielo ugunskuru piektdienas vakarā vadīja vad. Ilze Kalniņa. Abi ugunskuri noritēja spraigi, dziesmām un saucieniem mainoties ar nometņotāju priekšnesumiem.

Pārējos vakaros ugunskuri notika gan kopīgi katrai jendai, gan gaidām ar skautiem, guntiņām ar mazskautiem, gan arī atsevišķi pa pulciņiem. Šeit bija izdevība mazākiem nometņotājiem izmēģināt savas mākas ugunskuru vadībā.

Arī komandanti nometnē dažas dienas nāca no pašiem zēniem un meitenēm. Tie bija skauti Jānis Ozols un Arnis Kalniņš un gaida Saulīte Neimane. Vadītājiem palīdzot, tie mācījās katrs savu dienu komandanta pienākumus nometnē un pie karogiem.

Nometne šogad bija ļoti skaistā vietā, upes malā, un mūsu rīcībā bija 6 kanu laivas. Katram nometnes pulciņam iznāca sava atsevišķa peldvieta, un kā ūdens, tā laivas tika izmantotas visā pilnībā. Guntiņas pat iecēla savu galdu upē, lai varētu peldkostīmos ēst pusdienas! Mazskauti gan vizinājās kanu laivās, bet galvenais prieks tiem bija zveja. (Nometnes priekšniekam tie lika zivis tīrīt).

Gaidas un guntiņas mācījās, kā apieties ar kanu laivu, kā iekāpt, izkāpt, apgāzt to un kā airēt un stūrēt. Guntiņas devās gaŗākā braucienā, ņemot līdz pusdienas, un tām iznāca īsts piedzīvojums, jo uznāca pērkona negaiss, un tas bija jāpavada zem laivām — sausumā.

Gaidu pulciņš devās kanu braucienā ar naktsguļu ārā un mācījās lasīt topografisko karti. 10. g. v. Saulīte Neimane, Astrīda Neimane, Māra Ozola no Ventas un 14. g.v. Anne-Marie Pētersone, Meta Pavloviča, Larisa Enzeliņa un Anita Robežniece no Gaujas ieguva airētāju ārodzīmes.

Skauti bija pēcpusdienas kanu braucienā un sirojumā ar naktsguļu ārā.

Gaidām notika interesantas nodarbības, kur tās mācījās krāsot dziju ar dabīgiem materiāliem: sīpolu mizām — dzeltenu un papardēm — zaļu. Šī krāsotā dzija tad tika izmantota ar citiem dabā atrastiem materiāliem, lai katra gaida gatavotu sev sienas segu.

Guntiņu un mazskautu šķēršļu gājienā bija olimpiski šķēršļi — skriešana, soļošana, peldēšana u.t.t.,bet izpildīšanai vairāk bija vajadzīga attapība nekā spēks, jo piem. ,,peldbaseins vēl nebija izbūvēts'' un šinī šķēršlī bija jādzied attiecīga dziesma.I vieta šķēršļu gājienā bija mazskautu teltnieku saimei, II — Gaujas g.v. kļavu kuriņam un III vieta Gaujas ābelēm.

Guntiņu telšu un apkārtnes tīrībā un kārtībā I vieta Ventas kļavu kuriņam II Gaujas kļavām un III Gaujas ābelēm. Mazskauti tīrībā un kārtībā sacentās pa pulciņiem, bet I vietu dalīja Aiviekstes 39. un Rīgas 72. mazsk. pulciņš.

Gaidu un skautu šķēršļu gājiena tēma bija Līdumnieki, kur šķēršļos simboliski attēloja dažādas epizodus no līdumnieku dzīves. Gaidas un skauti mācījās tīrīt līdumus, zāģējot kokus ripās. Lai savāktu mājām inventāru, bija jāpazīst vajadzīgie rīki, piem. kāsītis, sprigulis, pātaga. Dabā bija jāmeklē ēdamie augu, bija jāiekur uguns un jauzvāra tēja. Zivis medīja ar šķēpu un ar loku un bultām, kas pašiem iepriekš bija jāpagatavo. Mēģināja šaut briedi. Trenkāja lāci un uz tirgu braucot, pareizo virzienu meklējot, bija jāpārbrien muklājs ceļā. Tirgū katrs saskaitīja savu naudu un pēc tam aprakstīja gājienu. Šķēršļu gājienā I vietu ieguva skauti — Toronto lāči, II vietu Lietus mākonīši — gaidas no Ventas un Gaujas vienībām un III vietu Melnās atraitnes (zirnēkļi) — jaukta gaidu kopa.

Arī gaidām un skautiem notika sporta nodarbības olimpiādas veidā ar dažādām sacīkstēm: kanu laivu veiklību, ātrumu, tālpeldēšanu, skriešanu, lēkšanu, bumbas mešanu un citām. Šeit dalībnieki piedalījās gan individuāli, gan pa grupām, piem. kanu laivās. Ar punktu kopskaitu uzvarēja Larisa Enzeliņa.

Gaidu nometnes tīrībā un kārtībā I vietā Ventas dzirkstelītes. Skautu nometnē I Aiviekstes 39. skautu pulciņš un II Rīgas 72. sk. pulciņš. Nometnes iekārtā abi skautu pulciņi vienādi.

Nometnē piedalījās gaidas no Ventas 10. gaidu vienības Hamiltonā un no Gaujas 14. g. v.—ām Torontō. Skauti nāca no Rīgas 72. sk. vien. Toronto, Aiviekstes 39. sk. v. Hamiltonā un Jelgavas 5. sk. v. Sv. Katrinās. Bija arī atsevišķi dalībnieki, kas vienības nav. No Klīvlandes bija ieradies skauts Valdis Kaugars un no Otavas mazskauts Laris Brauns un vad. E. Jēkabsons. Vientuļais rovers Mārtiņš Pētersons pārzināja nometnes ambulanci. Kopskaitā bijām 60—70 dalībnieki.

Tā kā gaidas un skauti nometnē sastādīja jauktas kopas un saimes, tad arī tika izvēlēti nosaukumi tikai šai nometnei, piem. teltnieki, lietus mākonīši u.c.

Nometnes nozlēgumā 7. jūlijā pasniedza atzinības rakstus un nometnes karodziņu kā pateicību īpašuma saimniekam L. Sīpoliņa k.-gam. Nometni slēdza vad. Rita Robežniece, Jgp. vietniece.

Nometnes vadība pateicas visiem vadītājiem, Lidijai Jēgera k-dzei, kas pārzināja ambulanci 1. ned. nogalē, Mārtiņam Pētersonam un vad. Dr. L. Luksam, kuŗš sagādāja nometnei vajadzīgos medikamentus.

Vad. Silvija Ozola
(Kan. gaidu jendas pr-ce)

NOSŪTAIT ŠO KUPONU TAGAD

To: PROPANE SAFETY,
555 Yonge Street, Toronto, Ontario
M7A 2H6.

Please send me your free
20-page handbook,
LIVING SAFELY WITH PROPANE.

NAME:

ADDRESS:

CITY: P.CODE:

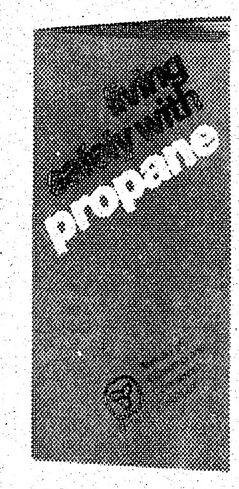

NEĻAUJIET SAVĀM NEDĒĻAS NOGALĒM IZKŪPĒT DŪMOS!

Propeīna gāze ir brīnum ērta degviela vasarnīcām, nometņotājiem un aizmugures dārza barbekjū vajadzībām. Tā ir tīra, ātri iedarbīga degviela vārīšanai, ledusskapjiem un apgaismojumam. Bet tāpat kā visi degami materiāli, propeīns lietojams uzmanīgi. Vai jūs, piemēram, zinājāt, ka:

- ☐ ar propeīnu dedzināmi barbekjū nekad nav lietojami slēgtā telpā.
- ☐ Propeīna gāzes cilindri turami ārpus mājas un pārbaudāmi katrus 10 gadus.
- ☐ Propeīna gāzes cilindri vienmēr novietojami stāvus.
- ☐ Propeīna gāzes cilindri jānovieto ārpus trēleriem vai nodalījumā, kas nodrošināts pret gāzes izplūšanu mājas iekšpusē un ventilējas tieši uz āru.
- ☐ Ieteicams ar propeīna gāzi lietojamus ledusskapjus tīrīt un pielāgot katru gadu.

Jūs atradīsit šos drošības noteikumus un vēl citus mūsu bezmaksas brošūrā. Nosūtait kuponu jau šodien un jūs saņemsit brošūru. Tā ir lieliska rokasgrāmata, un tā jūs pārliecinās, ka propeīna gāze vienmēr ir drīzāk palīgs nekā risks jums un jūsu ģimenei.

Ontario valdība strādā, lai palīdzētu cilvēkiem.

Ministry of Consumer and Commercial Relations
Ontario
Robert Elgie M.D., Minister
William Davis, Premier

Anna Strauta

MĀJAS MĀTEI

Ievadam

Kad pienāk vasaras siltās dienas, arī mājasmātei tīk atlicināt vairāk brīva laika sev. Nav arī lietderīgi diendienā piekarsēt virtuvi. Labs padoms tādēļ ir likt galdā ko viegli un ātri sagatavojamu — gaļas salātus ar dažādām piedevām. Vienu dienu uzņemoties pūles un izcepot kādu cepeti, pāri palikušo var izmantot dažādās variācijās. Sniedzam dažas receptes vasaras dienām.

Avokado ar cāļa pildījumu
(6 pers.)

5 ēdamk. sviesta, 1 mazs sagriezts ābols, 1 mazs sasmalcināts sīpols, 1 ēdamk. kurī pulvera, 1/4 tases miltu, 1 tase cāļa buljona, 1 tase piena, 2 pilieni piparu garšvielas (hot-pepper sauce), 1/2 tases salda vīna, 1 tējk. sāls, 2 1/2 — 3 tases sasmalcināta cāļa vai tītara, 3 lieli avokado, 3 tases karstu vārītu rīsu, sasmalcināti grauzdēti zemes rieksti (peanuts).

Virsai: Sasmalcināta ingvera sakne, smalkie pētersīļi, sasmalcināts zaļais pipars.

Ieslēdz krāsni uz 350°F. Katliņā virs maza siltuma izkausē sviestu, pieliek ābolu un sīpolu. Vāra, pastāvīgi maisot, apm. 10 min. vai kamēr mīksts. Pievieno kurī pulveri un miltus. Pamazām pielej buljonu, pienu, piparu mērci, vīnu un sāli, tad pieliek cepto cāļa vai tītara gaļu. Maisa, kamēr iesilis.—Avokado pārdala uz pusēm, izņem kodolus, nomizo, ieliek četrstūrainā 8 collu cepamā traukā un cep 5 min. Rīsus uzliek uz katra šķīvja un liek virsū pa avokado, katru pārklājot ar cāļa maisījumu. Virsū uzkaisa grauzdētos zemes riekstus un pētersīļus.

Cāļa un augļu salāti.
(5—6 pers.)

3—3 1/2 mārc. cepta, sagriezta kumosiņos, 1 cepta cāļa krūts, bez ādas, sagriezta kumosiņos, 1/4 tases pētersīļu, 1/2 tases sagrieztas selerijas, 3/4 tases mandeļu, 1/2 mārc. vīnogu, bez sēklām, 3/4 TASES MAJONĒZES, 1 ēdamk. citrona sulas, 1 tase sasmalcināta papaijas augļa, 1 tase sagrieztas kantalopes, sāls un pipari, salātu lapas, paprika greznošanai.

Lielā bļodā sajauc cāļa gaļu, pētersīļus, seleriju, mandeles, vīnogas, majonēzi, citrona sulu, papaija augli un kantalopi. Pieliek sāli un piparus. Apklāj un atstāj ledusskapī vairākas stundas, lai garša ievelkas. Pasniedzot sakārto uz šķīvja salatus un uzliek virsū gaļas maisījumu. Apkaisa ar paprikas pulveri.

Cāļa un rīsu salāti
(6—8 pers.)

3—3 1/2 mārc. cepts cālis, sasmalcināts, 2 tases vārītu aukstu rīsu, 1/2 tases sagrieztas selerijas, 1/2 tases sakapātu pekana riekstu, 1 tase sasmalcinātu tomātu, 1/4 tases sasmalcinātu zaļo piparu, 1/2 tases pimento pildītu olīvu, sagrieztu, 2 ēdamk. sarkanvīna etiķa, 1 ēdamk. dižona tipa sinepju, 2—3 pilieni piparu mērces (hot pepper sauce), sāls un rupjie pipari, salātu lapas.

Lielā bļodā sajauc cāļa gaļu, rīsus, seleriju, pekana riekstus, tomātus, zaļos piparus un olīvas. Otrā mazākā bļodā sajauc etiķi ar sinepēm. Pieliek eļļu, piparu mērci, sāli un piparus. Pārlej pār cāļa gaļas maisījumu. Izmaisa ar dakšu. Lielu salātu trauku izklāj ar salātu lapām, un tanī iecilā gaļas salātus. Pasniedz istabas temperātūrā.

Aizgājis aizsaulē

Jānis Robežnieks

dzimis 1901. gada 10. jūnijā Neretā,
miris 1984. gada 25. jūnijā Kalgarijā.

Mīļā atmiņā paturēs
sieva un piederīgie

Nesiet tālāk manus sapņus,
Tur, kur druvās vārpas san.
Tur, kur silti vēji appem,
Tur, kur dziesmas dzīvei skan.

Kā jūs varat izolēt savu māju un saņemt līdz 500 dol. atbalstu?

Izolācija ir viens no labākiem mājas uzlabošanas ieguldījumiem, kādu jūs varat izdarīt. Un Kanadas valdība jums palīdzēs.

Pareiza izolācija un pieblīve var samazināt apkures rēķinu pat līdz 40 proc., kā arī padarīt jūsu māju patīkamāku.

Lai palīdzētu kanadiešiem atlīdzināt izdevumus par mājas izolāciju un pieblīvi, Kanadas valdība (Energy, Mines and Resources Canada) piedāvā neatmaksājamu pabalstu līdz pat 500 dol. apmērā Kanadas mājas izolūcijas programmas (CHIP) ietvaros.

Ja jūs esat vai nu mājas īpašnieks, īrnieks vai saimnieks un jūsu māja ir celta pirms 1977. gada, jūs esat tiesīgs uz CHIP pabalstu. Šis pabalsts sedz 60 proc no izlietotiem materiāliem un darbaspēka izdevumiem, kopā līdz pat 500 dol. par izolācijas uzlabojumiem, kas atbilst valdības minimāliem standartiem.

Tādā aukstā klimatā, kāds ir mūsu, ir labi zināt, ka Kanada palīdzēs jums ietaupīt naudu.

Tuvākai informācijai par šo un citām Kanadas valdības programmām, kas jums var nākt par labu, izpildait un nosūtait zemāk minēto kuponu.

Return this coupon to: Publications Canada, P.O. Box 1986, Station B, Ottawa, Ontario K1P 6G6

Please send me the booklet Canada. Where Else? in:

☐ ENGLISH ☐ GREEK
☐ FRENCH ☐ ITALIAN
☐ CHINESE ☐ PORTUGUESE
☐ GERMAN ☐ UKRAINIAN

NAME: _____
ADDRESS: _____
CITY: _____ PROVINCE: _____
POSTAL CODE: _____

Canadā

TRANSLATED BY: „Latvija Amerikā" in Latvian.

Energy, Mines and Resources

CANADA where else?

Canadā

Government of Canada / Gouvernement du Canada

Kas mums jādara

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Šajās dienās sirdis un domās mēs būsim klāt brīvo latviešu lielajai kultūras un nacionālās apņēmības manifestācijai — Latviešu dienām Minsterē. Tie nav tikai brīvo latviešu dziesmu svētki vien. Daudzajiem kulturūlajiem sarīkojumiem līdz iet arī lielāko latviešu organizāciju politiskās aktīvitātes saskaņošana. Protams, te pirmajā vietā mēs uzmanīgi sekosim Pasaules Brīvo Latviešu Apvienības līdzšinējā darba izvērtēšanai un arī nākotnes nodomiem. Tāpat ļoti svarīga ir mūsu nacionālpolitiskās cīņas priekšpulka un karognesējas Daugavas Vanagu organizācijas vadības sanāksme. Tieši uz vanagu centrālo vadību latvieši visur raugās lielā paļāvībā, jo vanagi līdzās savas organizācijas iekšējās darbības izvēršanai nekad nav baidījušies sniegt palīdzīgu roku tautas kopībai ikvienā gadījumā, kad svaru kausos ir mūsu tautas liktenis Kremļa okupētajā Latvijā, un pāri visām lietām — cīņa par brīvības un taisnības uzvaru mūsu nolaupītai sapņu zemei Latvijai.

Brīvās pasaules latviešu centrālai pārstāvniecībai ir jāattaisno tautas dāvātā uzticība. Tā nedrīkst iespaidoties no aktīva mazākuma mēģinājuma, kas grib iet īpatnējus, vairākumam nepieņemamus ceļus un lietot apšaubamu stratēģiju mūsu nacionālpolitiskās cīņas laukā.

Mēs esam karastāvoklī ar mūsu tēvzemes okupantu varu. Šis karastāvoklis izbeigsies tikai tad, ja mūsu taisnās prasības tiks ievērotas. Lai nekad nebeidzam atgādināt samulsušajiem, neapzinīgajiem vai naīvajiem vienkāršo patiesību, ka katra sadarbība ar ienaidnieku ir nodevība.

Tauta Latvijā vērīgi seko katram mūsu solim. Mēs nedrīkstam to pievilt. Mums jāatturas no vieglprātīgas retorikas, tāpat mums jāatturas no gaisa pilu celšanas. Mēs nedrīkstam atšķaidīt mūsu spēkus desmit dažādos ceļos vai pasākumos. Bez šaubām, arī šodien ir jāatceras senā gudrība, ka vienībā ir spēks. Vienību nevar radīt ar pavēli. Tai jādzimst pašai. Savstarpēja iecietība un apdomība var vienību sekmēt. Mēs nedrīkstam ikvienu sīku nomaldīšanos uzskatīt par neglābjamu grēcības izpaudumu. Dzīve ir pierādījusi, ka daudzos gadījumos, skatoties patiesībai acīs, nomaldījušās avis atgriežas. Bez šaubām, mūsu balsij jābūt vienotai, jo tikai tad to sadzirdēs visa pasaule. Vienotībai ceļā nedrīkst stāvēt arī atsevišķu individu personīgās ambīcijas vai godkārība.

Pieminot mūsu nacionālpolitiskās aktīvitātes, jākonstatē, ka darba smagumu uz saviem pleciem palaikam iznes atsevišķu individu uzupurēšanās un apbrīnojamā darba griba. Šī svarīgā darba veicēju saime ir jāpaplašina. Neviens nav jānoraida. Ir jānovērš neattaisnojams paralelisms. Solistu balsis bieži vien ir spēcīgas, bet korim pievienojoties, iespaids būs daudz lielāks.

Gādība par mūsu sirmajiem tēviem un mātēm ir rūpīgi iztirzājama un izvērtējama. Mēs nedrīkstētu dot latviešu kopības segvārdu līdzekļu vākšanas akcijā, ja apslēptā gala mērķī mūsu sūri pelnīto naudu izmantos ikviens gaŗāmgājējs. Kanadā jau sen darbojas privātas latviešu veco ļaužu mītnes. Tagad būvdarbi pieteikti kāda pasākuma daudz lielākam projektam, bet nav skaidrības par to, vai šis pasākums kalpos tikai latviešiem vien vai arī citām tautām, kas to atradīs sev par izdevīgu.

Pieminot jaunatni, jāapstājas pie latvietības saglabāšanas pilīm. Jāpadomā, kur un vai tās ceļamas, vai jaunas vēl nepieciešamas un vai pareizāki nebūtu atbalstīt jau esošās.

Būtu jāizvērtē, kur un kam jādod mūsu artava — vai žurnāla vāka financēšanai vai politiskai cīņai par latviešu tautas nākotni.

Nav šaubu, ka mūsu centrālo iestāžu vadītāji visu rūpīgi apsvērs un dos nepārprotamus norādījumus. Mūsu pašu spēkos būs šiem norādījumiem sekot un tos pildīt.

Pāri visām lietām — mēs nedrīkstam zaudēt ticību un cerību. Mums jāstiprina padomju varas vāžās iekaltās tautas pretestības griba. Mums jādod pamatotas cerības viņas gaišākai nākotnei.

Pasaules lielvaru konfrontācijā mēs neesam aizmirsti. Arī Kremļa varmāku dienas tiek jau skaitītas. Varbūt tas nebūs kaŗš, uz kuŗa drupām dzims brīvība visām tautām. Varbūt vēstures nepielūdzamā roka sadrupinās šīsdienas varmāku troņus, tāpat kā tā sadrupinājusi daudz agrākos. Katra diktatūra pamatā sev nes nāves spriedumu. Šī sprieduma izpildīšanu var paildzināt, bet nekad apturēt. Par to lai nešaubāmies.

Aleksandrs Ķegumnieks.

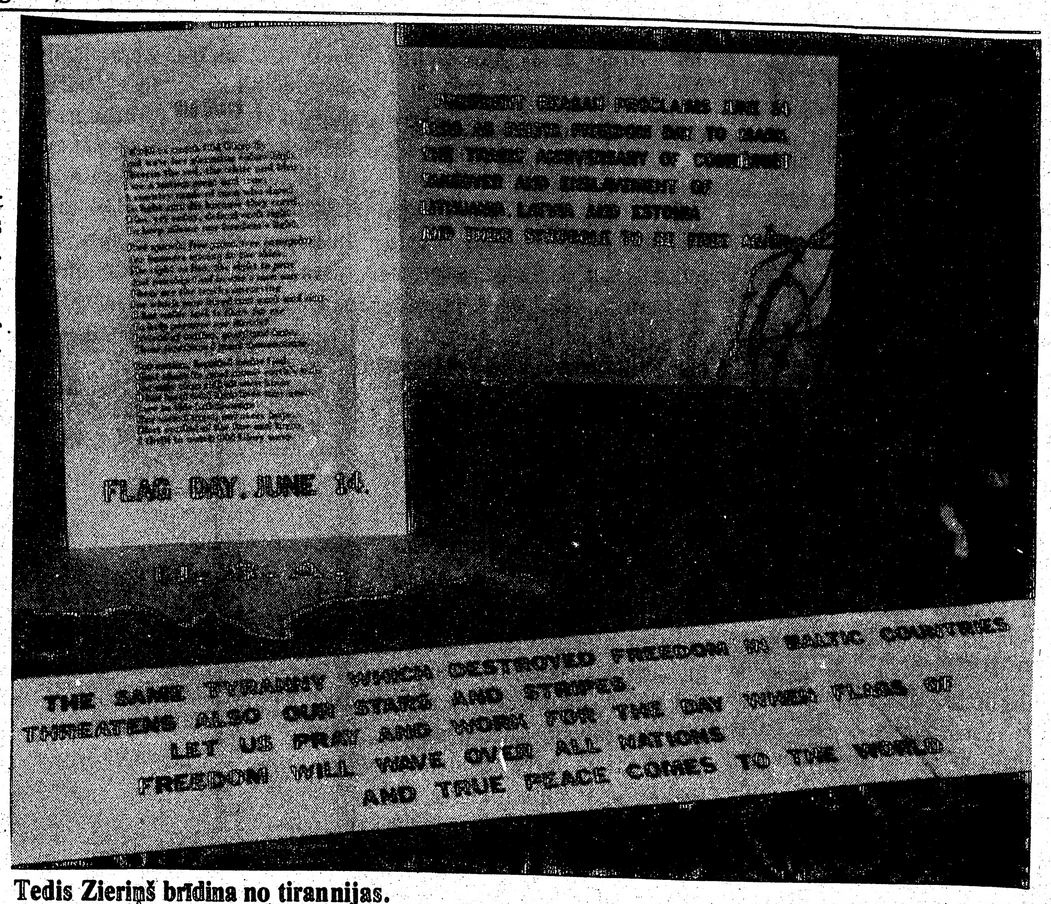

Tedis Zieriņš brīdina no tirannijas.

DIVI 14. JŪNIJI

Jūnija dienās, ejot gar Ilinojas Tautas vietnieku nama deputātes Penijas Pullenas (State Representative Penny Pullen) biroju, kas atrodas Čikagas priekšpilsētā, Parkridžā (Park Ridge), ļaudis apstājas un vēro plašajā logā attēloto kontrastu.

Loga vienā malā ASV kontūras. Virs tā karogmastā vējā plīvo ASV zvaigžņotais karogs, un masta pakājē dzejā izskaidrota brīvības nozīme, ko simbolizē šis karogs, jo 14. jūnijs Amerikas savienotajās valstīs ir Karoga diena. Loga otrā malā ir Baltijas valstu kontūras. Tur aiz dzeloņstiepļēm trīs tautu meitas simbolizē trīs nebrīvās tautas. Aiz tām uzraksts liecina, ka prezidents Ronalds Rēgens izsludina 14. jūniju arī par Baltijas brīvības dienu, atgādinot Lietuvas, Latvijas un Igaunijas traģisko okupāciju un viņu cīņu atgūt nolaupīto brīvību.

Priekšplānā liels uzraksts stāsta: „Tā pati tirannija, kas iznīcināja Baltijas valstu brīvību, apdraud arī mūsu zvaigžņoto karogu. Lūgsim un gādāsim, lai brīvības karogi reiz plīvotu pāri visām tautām, visām valstīm un patiess miers iestātos pasaulē."

Penija Pullena ir dedzīga Amerikas patriote, kuŗas divi senči jau cīnījušies Džordža Vašingtona armijā par ASV neatkarību. Viņa labi izprot komūnismu un, satiekoties ar citiem politiskiem darbiniekiem, arvien atrod iespēju runāt par apspiestām tautām un ka sarkano mērķis ir visas pasaules pārņemšana. Šī dziļi kristīgā amerikāņu patriote ir dedzīga cīnītāja par visu tautu brīvību, jo, parafrazējot Abrama Lonkolna vārdus, pasaule nevar ilgstoši pastāvēt pusē brīva un pusē sarkanajā verdzībā.

Kursietis.

Prezidenta Kārļa Ulmaņa pieminekļa iesvētes

SVINĪGS AKTS AR MIELASTU

9. septembrī pl. 14.30

LATVIEŠU NAMĀ, 491 COLLEGE IELĀ, TORONTO.

Uz šo aktu prezidenta piemiņas komiteja aicina visus, kas vēlētos piedalīties, pieteikties līdz 1. septembrim pie komitejas locekļiem:

Z. AKOTA 621-6755
V. EGLĪTES 425-5118
A. KRŪMIŅA 445-5922
V. SLAVIEŠAS 483-4258
A. VANAGA 639-1257
V. VIČA 691-5946
J. GRODŅA 486-9872

Kad vecie un jaunie satiekas

Toronto Latviešu pensionāru apvienības šīs vasaras sezonas trešā ekskursija bija pulcinājusi 100 dalībnieku, kas divos autobusos 19. jūlijā izbrauca uz Saulaini. Izbraukumu vadīja M. Prikulis un Biruta Komarovska, katrs vienā autobusā. Pensionāru apvienības valde šo izbraukumu bija veltījusi kā mazu atzinību vēlētiem un brīvprātīgiem darbiniekiem, kas visu gadu strādājuši apvienības labā.

Jau laikus pie Latviešu Nama priecīgā noskaņā pulcējās izbraucēji, gaidot autobusus, kas pēc nepilnu divu stundu brauciena bija jau Saulainē, kur tos sagaidīja Saulaines dāmu kafijas galds ar cepumiem. Pēc tam visi izklīda pa plašo Saulaini un upmali, uzkāpjot arī kalna nogāzē apskatīt kritušo kaŗavīru piemineklī. Drīz jau bija pienācis arī pusdienas laiks, pulcējoties pie galdiem uz saimniecības ēkas terases un ēkas priekšā zem kuplajiem kokiem. Saulaines saimnieces Rasma Suchova un Ērika Reinfelde ar daudzajām palīdzēm bija sagatavojušas bagātīgas siltas pusdienas. Viesus pie galdiem apkalpoja jaunieši.

Galda lūgšanu teica archibīskaps A. Lūsis, pastāstot arī par Saulaines tapšanu priekš 33 gadiem, kad tā kļuva par „Mazo Latviju" un pakavējās īsumā pie šī apvidus vēstures, kad pa Notavasāgas upi ar augstajiem krastiem, kur tagad peldas nometnes latviešu bērni, notikusi satiksme ar laivām un ceļojuši misionāri. Tagadējās Saulaines teritorijā kādreiz darbojusies arī kokzāģētava ar ūdensspēku, izbūvēts arī aizsprosta dambis. Vēl Saulaines pirmajos gados pār upi veda vecais tilts, kas tagad sen jau nojaukts, zaudējot daļu no nometnes īpatnības. Saulainei tuvākais ir Aivī (Ivy) ciems, kam pirms 15 gadiem bijusi 100 gadu jubileja. Vēl tagad ceļa kreisajā pusē redzama veca koka ēka, kur atradies vecākais pasta kantoris visā apkārtnē. Te atrodas arī veca koka māja, kuŗā savā laikā apmeties Anglijas princis Edvards.

Archibīskaps arī pastāstīja, ka Notavasagas upe, kas savu nosaukumu dabūjusi no tās stāvajiem krastiem, esot bagāta arī zivīm un rudeņos pulcējot makšķerniekus. Agrāk šeit bijusi iemīļota zaļumnieku vieta, bet kaŗa laikā īpašums atstāts novārtā, un visa upes ieleja bijusi apaugusi krūmiem un nezālēm. Ar Latvijas goda konsula nelaika Braisona palīdzību Sv. Jāņa draudze šo īpašumu tad iegādājusi savai bērnu nometnei, kas aizvadītos trejos gadu desmitos izveidota tāda, kādu to redzam tagad. Archibīskapa vēlēšanās bija, lai nometni apmeklētu vēl vairāk latviešu bērnu un jaunatnes, kas ir arī galvenais Saulaines mērķis, kur mūsu jaunā maiņa augtu savai tautai un Latvijai.

Viesus pensionārus vēl sveicināja Sv. Jāņa draudzes priekšnieks J. Koncis, pateicības vārdus par uzņemšanu teicot pensionāru apvienības priekšniekam R. Bērziņam, kas vēlāk vadīja apvienības valdes sēdi. Turpat Saulaines šķūnī notika arī tautas deju mēģinājums B. Komarovskas vadībā, piedaloties 10 dejotājiem un akordeona pavadmūziku spēlējot Albertam Silavam, gatavojoties priekšnesumam Toronto pilsētas 150 gadu jubilejas svētkos. Visu izbraukuma norisi video lentē uzņēma E. Koks.

V. S.

Osvalds Akmentiņš

K. Ulmanis Amerikā

PĒTĪJUMI UN MATERIĀLI

1907. g. pavasarī Kārlis Ulmanis nolēma atstāt Vāciju, lauksaimniecības skolotāja vietu Annabergā, Saksijā, jo neredzēja savam darbam mērķa. Vēstulēs H. Enzeliņam Valmierā viņš rakstīja, ka mācoties angliski, jo gribot doties uz Kanadu. Vēl nenoskaidrotu apstākļu dēļ K. Ulmanis tomēr grozīja savus nodomus un nonāca ASV. Izkāpis krastā Ņujorkā, K. Ulmanis dodas uz Nebraskas pavalsti, kas viņam pazīstama no lauksaimniecības literātūras. Uz viņa darba piedāvājumu avīzē atsaukušies vairāki Nebraskas farmeri. K. Ulmanis pieņem Edvarda Martina piedāvājumu, kam ir vairākas farmas, starp tām Alamito Dairy, rietumos no Omahas. Ulmanis šai piensaimniecības farmā pārstrādāja pienu, ko deva 300 pašu govis un vēl kaimiņu ganāmpulki. Vēlāk Ulmanis pārcelts darbā uz Alamito nodaļu Omahā. Tur Ulmanis saslimis. Iespējams, ka slimība radusies no daudzo piena kannu cilāšanas. Ar zirgu aizjūgu Ulmanis vests uz slimnīcu Omahā, jo bijusi nepieciešama operācija. Slimnieks vests 60 jūdzes pa meža ceļu, ko apdraudējuši lāči un laupītāji kas raksturo tā laika mežonīgos rietumus. Ceļu Ulmanis pārvarējis bez starpgadījumiem un ievietots Emanuela Diakonises slimnīcā. Omahā šī ēka vēl tagad redzama un tanī tagad ierīkots birojs slimnīcas personālam. Slimnīcu cēlis zviedrs Fogelštrēms, bet viņam pietrūcis naudas, tāpēc palīgā nākušas diakonises, kas arī vēl tagad pārvalda slimnīcu un staigā savos mūķeņu tērpos. Dažus gadus atpakaļ tur strādāja latviete Margareta Drinka, kas bija mēģinājusi noskaidrot Ulmaņa slimības gaitu, bet vecie archīvi bijuši jau iznīcināti. Slimnīcā Ulmani ārstējis Dr. Džons Foslers, kas iecelojis no Baltijas valstīm. Ārsta nopelns ir tas, ka viņš ne vien izārstējis Ulmani, bet arī pamudinājis viņu iestāties universitātē un iegūt šejienes agronoma diplomu. Dr. Foslers vēlāk praktizējis par ārstu Milardā un miris pirms divdesmit gadiem.

Pēc daudziem gadiem, kad ārsts Foslers un farmers Martins sastapušies, viņi bieži savās runās pieminējuši Kārli Ulmani, kas par viņiem visiem dzīvē bija vistālāk ticis.

Linkolnas universitātē praktiskos darbus Ulmanis veicis profesora A.L. Hekera (Haecker) vadībā. Prof. Hekers ir viens no Ulmaņa iemīļotākiem profesoriem, ar to viņš turpina sarakstīties vēl tad, kad viņš jau ir Latvijas ministru prezidents. Reiz no Latvijas Ulmanis raksta prof. Hekeram: ,,Jo ilgāk es dzīvoju, jo vairāk es apbrīnoju Amerikas vēsturi un tās lielos valstsvīrus''. Prof. Hekeram Ulmanis sūtījis Latvijas žurnālus, lai parādītu savas tautas dzīvi. Prof. Hekers miris 1938. g. autokatastrofā.

Ulmanis ziedojis naudu arī universitātes piemiņas stadiona izbūvei.

Kas Kārli Ulmani īsti atbalstījis viņa studiju laikā? Pēc slimošanas viņš izdevis visus iekrātos līdzekļus un vēl palicis ārstam parādā. Bijis ļoti sarūgtināts un bez kādām izredzēm. To apliecina arī tas, ka Ulmanis Enzeliņam raksta pirmo vēstuli no ASV tikai pēc 5 mēnešiem. Un šajā vēstulē nav nekā laba, nedz iepriecinoša.

Jāmin divi labvēlīgi profesori: Harvards E. Šmits un Hekers, kā arī Dr. Foslers. Viņi ir atbalstījuši Ulmani ne vien morāli, bet arī materiāli. No vairākām liecībām uzzinām, ka Ulmanis tajā laikā svēris apm. 200 mārc., bijis 6 pēdas gaŗš, attēla tipa, labsirdīgs un ļoti enerģisks cilvēks. Prof. Šmits stāsta par Ulmani šādi: ,,Ulmani sastapu 1908. g., kad biju universitātes lopkopības nodaļas vadītājs. Toreiz man bija ziemas īsais kurss, domāts tiem studentiem, kam jāpapildinās. Pirmajā dienā mana īsā kursa klasē kāds jauns cilvēks runāja ar ārzemnieka akcentu. Es lūdzu viņu palikt šai kursā. Viņš stāstīja, ka nākot no Latvijas, kur aizstāvējis zemes neatkarības prasību. Kad krievu policisti ienākuši pa parādes durvīm, viņš pa sētas durvīm izbēdzis laukā, devies uz Zviedriju, pēc tam uz Vāciju. Es viņu aizvedu pie universitātes dekāna Dr. Besija. Dr. Besijs Ulmani pielaida 4. kursā, ko tas beidza 1909. g.'' 1908. g. Ulmanis kopā ar 2 amerikāņu studentiem piedalījās piena lopu izvērtēšanas sacensībās Čikagā. Starp 8 grupām no dažādām vietām Amerikā, linkolnieši ieguva otro vietu.

Pēc agronoma grada iegūšanas 1909. g. februārī, Ulmanis paliek par instruktoru pie universitātes, piensaimniecības laborātorijā. Viņš studentus apmāca piena un tā produktu analizēs, tāpat sierošanā. Ulmanis lasa studentiem piensaimniecību profesoru prombūtnē. Kāds no tā laika studentiem izsakās, ka Ulmanis pilnā mērā saistījis klausītāju interesi, kaut arī viņa valoda bijusi ar trūkumiem.

Vaverlijā atrodas Čarlza Vanera, farma. Šai farmā vasarās iztiku pelnījis Ulmanis. Tur bez viņa vēl strādāja otrs latvietis Kārlis Klige, kas Ulmani šeit darbā ielicis. Kligem bija divi brāļi: Tedijis un Hermanis. Pēc dažām ziņām Kliges tēvs Ulmanim palīdzējis nelegāli atstāt dzimteni, kad tam draudējusi apcietināšana. Kad Ulmanis bijis jau ministru prezidents, viņš Kligi aicinājis uz Latviju par zirgkopības speciālistu, bet Klige nav vairs gribējis Ameriku atstāt.

Cik zināms, Klige ir arī vienīgais latvietis Amerikā, ar ko Ulmanis sastapies un varējis sarunātiės latviski. Ulmanis, kaut bija vajāts tāpat

Kārlis Ulmanis Amerikā — 1909. gadā. Uzņēmums izdarīts laikā, kad Ulmanis bija pēdējā kursa students Linkolnas universitātē.

kā pārējie 1905. g. revolucionāri, sakarus ar latviešu centriem Amerikā nenodibināja.

Vēl interesantas ziņas, kaut arī dažās vietās tendenciozas, sniedz World Herald (iznāk Omahā) līdzstrādnieka Edvarda Marova raksts 1936. g. 12. apr. numurā: ,,Visu laiku jaunais latvietis runāja par politiku. Viņš bija pret imperiālistmu noskaņots un kādu dienu sacīja, ka Latvijai vajagot kļūt par republiku. Ja viņu kāds nosauca par krievu, viņš izslējās taisni un noteica: ,,Es neesmu krievs, bet latvietis.'' Pēc darba vakaros Ulmanis stāstījis par cara valdības bardzību. Pie tam klausītājiem licies, ka Ulmanis ir diezgan kreisi noskaņots. Agr. Kuške, piemēram, atceras sarunas par Kārļa Ulmaņa toreiz iedomāto ideālo vienlīdzību.

Pie universitātes Ulmanis neatrod visu cerēto. Viņš atstāj instruktora vietu. Drīz viņu redzam Roberta pienotavā, kur U. ir samērā labi atalgota vieta, kaut gan viņam kā direktoram jāstrādā visas septiņas dienas nedēļā.

Šo darba vietu U. arī Latvijā būdams nav aizmirsis, atsūtīdams tai savu ģīmetni.

Laikraksts World Herald nupat, 1954. g. 2. maija n-rā, rakstā ,,Pienotavas darbinieks kļūst ministru prezidents'' pastāsta, ka nelaikis J. R. Roberts pienotavu nodibinājis, nosaukdams to savā vārdā, 1906. gadā Linkolnā, bet sabiedrības pārskatā 1924. g. Roberts ziņo, ka laikā no 1908.—11. g. tur nodarbināts arī Kārlis Ulmanis. ,,Viņš noderēja ļoti labi un palīdzēja sabiedrībai tās kritiskā periodā,'' raksturo U. pienotavas īpašnieks Roberts. Tur pieminēts, kā prezidenta liktenis noslēdzies; viņš ticis notiesāts, kad 1940. g. krievi iebrukuši Latvijā.

Aizņēmies 1000 dolarus no prof. Šmita un prof. Hekera, kā arī Varnera, Ulmanis dodas uz Teksasu, kur Houstonā nopērk pienotavu. Šeit viņš ieved jauninājumus, bet pienotavu viņš nevar noturēt, tā pēc 30 dienām jāatdod kreditoriem. Ulmanis pienotavā pielaidis divas kļūdas: rentēšanas vietā viņš pienotavu pircis un, otrkārt, devis plašas summas avansā par vēl nepiegādātu pienu. No vētulēm, ko Ulmanis no Amerikas sūtījis paziņām uz Latviju, izriet, ka arī veselība ne vienmēr bijusi laba. Neveiksme ar pienotavu notiek tieši tad, kad pienāk Enzeliņa vēstule ar priecīgo paziņojumu, ka Ulmanis var braukt uz Valmieru, jo Krievijas cars izsludinājis vispārēju amnestiju. 1913. g. no Ņuorlinsas Ulmanis ar tvaikoni dodas atpakaļ uz Latviju.

Šo rindu autora rokās ir plaša sarakste, kas Ulmanim bijusi ar otru mācības spēku prof. H. R. Šmitu. Būdams ministru un valsts prezidents, Ulmanis vairākkārt aicinājis savus bijušos mācības spēkus apciemot viņu Latvijā. Ja nebūtu uznācis otrais pasaules kaŗš, iespējams, ka tas arī būtu noticis. Kad Saddle and Sirloin Club Čikāgā projektē iegādāties prof. Šmita eļļas portretu, Ulmanis šim nolūkam nosūta 15 dol., kaut gan noteikts bijis ziedojumus ierobežot ar pieciem dol. Šmita rīcībā ir vairākas vēstuāes, par kurām viņš izsakās: ,,Es augstu vērtēju šīs Kārļa vēstules, kā mēs viņu saucām. Tur ir kaut kas no viņa personības, no studenta, kas darīja stipru iespaidu. Es biju priecīgs viņu ņemt savā paspārnē un viņam palīdzēt, cik varēju.'' 1937. g. 25. febr. vēstulē Šmits Ulmanim raksta, ka viņš bijis Linkolnā, ielūgts Unicameral Legislature, kur runā cildinājis sava bijušā studenta K. Ulmaņa darbību Nebraskā un Latvijā. Šai sanāksmē bijuši arī citi Ulmaņa paziņas, studiju biedri kā arī Čarlzs Varners, bijušais Ulmaņa darba devējs Vāverlijā.

Dažas vēstules Šmitam Ulmaņa uzdevumā rakstījis sekretārs A. Briedis, sevišķi tad, kad Ulmanis bijis ar darbiem pārslogots. Grāmatu Brīnišķīgā Latvija angļu valodā kā arī Ulmaņa biografiju abi mācības spēki saņēmuši caur ģenerālkonsulu Ļūļu Ņujorkā. 1937. gada 19. jūlija vēstulē prof. Šmitam Ulmanis raksta: ,,Es loloju atmiņas par studiju un darba gadiem jūsu labajā zemē un esmu priecīgs zināt, ka jums visiem ir liels progress un labklājība. Es apsveicu Jūs darba, ko Jūs esat darījis ar divkāršu nolūku kalpot savai zemei un zinātnei, un es nožēloju, ka izliekas neiespējami domāt, ka es varētu doties uz Savienotām valstīm atkal un redzēt savām acīm to attīstību, kopš esmu atstājis šo zemi. Es varu apgalvot Jums, ka Jūsu zeme tiek turēta šeit lielā cieņā, un attiecības vienmēr bijušas visdraudzīgākās un sirsnīgākās''. Savas saites ar Savienotajām valstīm K. Ulmanis plaši izlietoja 1919. g. ievadīdams Amerikas Sarkanā Krusta palīdzību Latvijai, sevišķi ar pārtiku.

Prof. Šmits ir arī vairākkārt interesējies par Kārļa Ulmaņa likteni pēc 1940. g., kad krievi Ulmani varmācīgā kārtā aizveda. Šmits pieprasīja izziņu ASV ārlietu ministrijai, kas protams nevarēja dot vairāk ziņu, kā Latvijas sūtniecība Vašingtonā.

Ulmaņa studiju biedram agronomam Kuškem Kolorado Springos bijusi saruna ar bij. ASV prezidentu Huveru. Pēdējais Latvijā bija 1938. g., kad apmeklēja vairākas Eiropas valstis. Par tikšanos ar K. Ulmani Huvers bijis ļoti sajūsmināts, jo plašākās pārrunās par politiskām un saimnieciskām lietām atklājies, ka Ulmanis runā amerikāņiem pazīstamā angļu valodas izloksnē.

Uz Ulmaņa kabineta galda Huvers atradis Omahas plašās avīzes World Herald numuru. Huveram esot skumji iedomāties, ka Ulmaņa darbība esot pārtraukta, kad tas vēl latvju tautai un valstij tik daudz būtu varējis dot. Latvijas laikā par Ulmani amerikāņu presē, īpaši Chicako Tribune, rakstīja latviešu draugs Donalds Dejs (Day).

Diezgan plaši amerikāņu presē atstāstīta prezidenta Kārļa Ulmaņa brīdinošā runa latviešu tautai 1940. gada ziemā, kad Ulmanis, briesmas nojauzdams, aicināja iedzīvotājus iegādāties pāri kreklu un zābakus.

,,Prezidenta K. Ulmaņa deportācija uz Padomju Krieviju 1940. gadā ir lielākais izaicinājums tiesībām brīvajā pasaulē'', tā 1953. g. Latviešu Preses Biedrības piemiņas dienā Bostonā telegrammā deklarēja Masačuzetas gubernātors K. Herters. Šis Krievijas lielais kauns un noziegums uz laiku laikiem pienaglots bronzas plāksnē, ko Ulmaņa universitātē Linkolnā uzstādīja LPB, nodibinot arī stipendiju fondu mūsu lielā valsts vīra piemiņai.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Olgerts Liepiņš

Lūdz nebaŗot Stenliju Hiršhornu

STĀSTS

Katastrofas maz ievērojam, ja tās neķeŗ mūs pašus. Bet manā gadījumā nebija šaubu — es biju ievainots autosadursmē, kur vainoja pretimbraucēju. ,,Viņš var maksāt — ir no lielās sabiedrības" Baltais kurināmais!'' teica policists. Un tā ar mazliet sīkākām rūpēm nokļuvu slimnīcā, kur mani pagremdēja operāciju telpā — pagrabā.

Skaudrās sāpes mazinājās, iegrimu tādā kā pusapziņas miegā. Likās, ka ir nakts, un es lidoju kaut kur augstāk. Jā, lidoju, tieši aeroplānā viens pats, bet bez manis mašīnā vēl divi citi, pusmilitārā tērpā, nerunīgi, nedraudzīgi. Nezināju, uz kurieni braucam, bet viņi acīm redzot zināja. Retas pārslas kaisījās kajītē. Pēkšņi man uznāca bailes, jo izlikās, ka esmu vēl tepat virs Logana gaisa ostas, bet lejā atskan mana palīga Leona Ūdentiņa satrauktā balss.

,,Nupat aizved Teodoru Dūškapu!'' Nevajadzēja gan man no viņa šķirties. Bet nu vairs nekā nevarēja darīt. Lidmašīna nolaidās sniega laukā. Tur pēc brītiņa otrs aeroplāns, kuŗā man bija jāiekāpj. Un atkal pacēlāmies gaisā. Bet nu es drīz nomierinājos,jo ēkas likās tā kā pazīstamas. Jā, tepat pie sienas stāvēja zema, bet plecīga auguma melnais, kas bieži stāv pie durvīm manā īres mājā. Kad mans lidaparāts gatavojās atkal doties prom, iespēru durvīs. Siena padevās, un es ieraudzīju sev apkārt paša dzīvokli.

Viss bija kā parasts, tik gar sienām un griestiem cita pakaļ citai steidzās melnas figūriņas. Drīz nomierinājos pavisam, jo zināju, ka tādi ,,kiņķēzini'' ir hallucināciju tēli, kas moka un nerro citu starpā no pārmērīgas alkohola lietošanas cietumos. Man bija tik daudz skaidra prāta, lai saprastu, ka galvenais anestēziķis, gaŗa auguma italietis, būs man ielaidis mazliet palielinātu narkotiku devu. Agrāk, kad biju šai paša slimnīcā uz cistoskopiju, tikām par šādiem gadījumiem sarunājušies.

Un tā viss likās labi, es biju ,,pie vietas,'' jo gulēju vienā istabā kopā ar jaunu sportistu, un viss likās cerīgi. Mans pastāvīgais, rūpīgais latviešu ārsts sāka mani apmeklēt ik dienas.

,,Kā klājas slimniekam, Skabargas kungs?'' apvaicājos pats par sevi rīta vizītēs.

,,Nekas, tikai iekaisums dzīstot ļoti lēni,'' atbildēja doktors. ,,Būs jāpalielina zāļu deva.'' Un viņš man parakstījs dažādu krāsu un lieluma ,,piles'' ne tikai ko pa dienu dzert, bet nošķīra arī daļu naktsmāsām, ko iedot guļamajā laikā.

Pēc darba laika, tas ir sešiem, slimnīcā sāka ierasties apmeklētāji. Pamazām pagidu, ka ir tādi viesi, kas istabās pie gultām nemaz nepienāk, bet tikai staigā pa gaiteņiem, parasti viegli gērbušies un pa pāŗiem vai arī pa vienam. Tā kā durvis no guļamajām telpām parasti stāvēja atvērtas, tad viņi neuzkrītošā veidā, tikai mazliet paātrinātā gaitā, defilēja mums gaŗām, uzmezdami arī pa skatam mums, bet neko nerunādami. Vai viņiem tiešām nekur citur nebija telpu, ka bija spiesti lietot šīs slimnīcas telpas?

Gaiteņos stāvēja galdi ar vākiem, un iekšā glabājās kontroles kastes,kādas ir slimnīcās. Pa lielākai daļai tie bija pajauni cilvēki, daži brauca ar mopēdiem vai diviem riteņiem. Kad stāstiju saviem tuviniekiem, tie neatzina šīs izdarības kā par ko sevišķu, daži domāja, ka šie ir apmeklētāji, kas nāk, kad laiks viņiem brīvs, citi bija pārliecināti, ka tie esot šīs pašas slimnīcas darbinieki, kas izvadājot zāles. Beidzot izkāpu no gultas un devos uz gaiteni runāties, jo dažus no staigātājiem pazinu — tās bija mūsu pašu māsiņas.

Viņas atbildēja: ,,Mēs visi esam vietējie darbinieki.''To pārbaudīt nevarēju, jo ārsti jau slimnīcā negulēja, un dežūras māsām bija pašām savas telpas.

Beidzot griezos pie sava istabas biedra. Viņa vecāki, brālis bija turīgi, atpūtā aizgājuši žīdi no Jelgavas, tā ka viņa dēļ gaitenī blakus ieejai parādījās uzraksts: Lūdz nebaŗot Stenliju Hirošhornu. Nobrīnījos, jo tādus aizrādījumus redz zvēru dārzos. Jaunais sportists, līdzīgi man, bija ievainots galvā, ar veselīgu ēstgribu, bet ,,apjucis,'' kā viena no kopējām teica, jo reizēm spalgi iekliedzās.

Reiz, pacienājis Stenliju ar apelsīnu, nolēmu uzprasīt, jo biju pārliecināts, ka tie, līdzīgi man, ir pilnīgi reāli cilvēki, kuŗu drēbes nebija nekādi iedomu ,,kostīmi,'' bet pilnīgi reālas un no laba materiāla, to taču redzēju no pusotra soļa attāluma. Nekādi apziņas ķēmi, kas radušies narkozes ietekmē! Hallucināciju kiņķēziņiem apkārt kūpēja kā elles tvaiki, bet šie te bija pilnīgi klusi un savaldīgi, soļoja spoži apgaismotā gaitenī gaŗām slimnieka gultām.

Ārstiem, protams, neko neslēpu no saviem piedzīvojumiem, un tā laikam līdz vecākajam bija aizgājušas ziņas par maniem novērojumiem vai arī redzējumiem. Viņi tos apšaubīja, tomēr citi bija aizrādījuši, ka hallucinācijas attīstoties kā blakus produkts, piemēram no zālēm, ko lieto pret krītamo kaiti. Tad jau varbūt arī Dostojevskis savas vizijas ...

Pie manis sāka nākt sveši ārsti un prasīt, kas tagad ir ASV prezidents. Vienreiz seši nostājās cits citam aiz muguras un skatījās acīs. Daži sita ar āmuriņiem pa celi, un tā tālāk. Savu vakarbrāļu pulkā pazinu vīriešu kārtas māsu jeb sanitāru, kas bija liela, spēcīga auguma, un palīdzēja mani nogādāt pagrabā. Kā kaķi viņš mani iesvieda ratiņos un aizveda uz laboratoriju, kur kāda asistente berzēja manus matus, laika lai pievadītu vairāk asiņu smadzenēm.

,,Jūs jau visu zināt, jums ir stāstīts ...''

,,Bet citi jūs neredz, laikam tik viens pats,''

,,Vairāk neko nedrīkstu teikt''

Tad man ienāca prātā, ka varbūt veterāns Stanislavs Hiršhorns ko tuvāk paskaidrots.

Redzēdams mani runājamies ar vīriešu kārtas žēlsirdīgo māsu Smitu, viņš bija tā savādi pasmaidījis.

,,Liekas, jūs pazīstat šo divatni. Viņš taču nav tik cilvēks vien.''

,,Domāju, viņš cilvēks nav nemaz, un tāpat tie, kas cilpo tam līdz vakaros!''

,,Kā ne, Smits strādā viņa slimnīcā, tam ir savs apdrošināšanas numurs.

Kā jūs to izskaidrojat?''

,,Visai vienkārši, viņš prot iekļūt, kad grib, garu pasaulē.''

,,Jā, šī problēma nodarbinājusi latviešu rakstniekus, arī mūsu lielo Poruku.''

Un Smits, miesās steigdams, var kalpot arī citiem — kādas gan tagad nav mafijas ar laupītājiem?''

,,Ja jūs esat par to pārliecināts, tad jums jālūko tikt no šejienes ārā. Piektdien kādi mani paziņas pārcelsies uz Bīskāpu slimnīcu. Raugait atlaižamajā laikā būt pie ārdurvīm.''

,,Ja varēšu līdz tam laikam izturēt un ja mani nepārvietos šeit pat uz psīchiatrisko nodaļu. Tie staigātāji ķiņķēziņi sāk arvien vairāk uzmākties, bet dakteris manī vairs neklausījās.

,,Diemžēl, arī ārstniecībā jālieto puspatiesības. Nestāstiet visu, ko domājat un ko novērojat.''

Redzēdams, ka manā stāvoklī nav nekāda atrisinājuma, pieteicos, ka gribu atstāt slimnīcu. Man atbildēja, ka citai dziednieccībai tad vajagot pamatot vajadzību un apliecināt, ka viņiem ir brīva gulta. Draugiem palīdzot, man izdevās sazināties ar Bīskapu slimnīcu. Norunātajā laikā uzvilku ikdienas drēbes, un pie izejas mani sagaidīja draugs Ūdentiņš.

,,Nesaki nevienam neko,'' piekodināju, un ,,velc mani kaut aiz kājām ārā''

Patiešām gandrīz tā notika, kad es klunkuru klunkuriem nokūleņoju pa kāpnēm uz ielas. Kur vēl diezgan vārgais sportists Hiršhorns ņēma spēku? Viņš saturēja aiz pleciem Smitu, kas bija pagidis manu bēgšanu un uzbruku no muguras kā draudīgs mākonis.

Laikam bija labi sabarots. Drīz ielā atskanēja skaļa un priecīga brīvības taure. Es tālāk biju auto pasažieris, un mana salāpītā galva skaidrojās.

Ja bērni l
neizsīkstošās
nedarbu izd
reālizēšanai,
vecāki, savu
laikus apbru
dzību, lai vi
kotnes ''ģen
kā nolasītu
izjauktu to r

Vecāki sa
zīmē par dzī
ra garu, gud
nenoliedzam
jumā ir sav
un tikai tad,
skaitlī vai d
devusies ''N
jām, tad ve
elpu'' un sa
košai dienai

Varbūt da
kas, ka ik
priekšējās
tas varētu b
nā, kur na
ciešamās sas
jo tur neka
kārtojas ie
paredzētā
dažus sīkur
tātus...

Ella Anders

Zied ābe
Mūža gadu
dzēguze. K
Te viņas k
ozolā, te j
kalnē augst
Ku-kū! Za
birzs izskat
pašas Laim

Netālu n
malas dziļi
giem pārka
Tā izskatīj
dzēja. Viss
un pazemī
tes. Pie dā
kociņš. Ga
josta pīpe
acis, diena
zilajās deb
skatījās k
dzīvojis c
galvu augs
kājas piek
lielceļus.

Dēls, pi
pa zemajā
plecu pārs
Cepure ro
nātiem lir
tos iekrita
nāja. Bet
gājis lauk
tīs pavasa
jās pār p
māte. Lak
vilkts. No
kā izlīduš
gotie mat

Guntis Salāts

Viņa adīja zeķi

Fragments no kāda darba, ietinies rakstnieku vakarā Sidrabenes kamolā

Ua sola sēdēja sieviete un adīja zeķi. Vienu aci labiski, otru kreisiski. Labiski-kreisiski! Viņas lūpas kustējās vārdiem līdz. Viņa pat nepacēla galvu, kad viņš apstājās un sveicināja.

Tad viņš pateica savu vārdu. Nu viņa paskatījās un uzsmaidīja: ,,Nepūlies man atgādināt savu vārdu, mēs jau kādreiz tikāmies.''

''Neliekas, ka esam pazīstami,'' viņš šaubījās.

,,Starp mums tagad ir stikla siena, kuŗai gan redzam cauri, bet kas mūs šķiŗ,'' viņa teica.

''Tad sadauzīsim šo sienu.''

,,Sienai var apiet apkārt. Pagriezies pa kreisi un ej, bet nekavējies, jo šeit mūs var kāds novērot.''

Tad viņš pagriezās pa kreisi un gāja. Nu viņi abi satikās aiz stikla.

''Kur tu liksi tik raibu zeķi?'' viņš interesējās.

''Tāda ir dzija, kuŗu es ieadu savā zeķē.''

''Es neredzu kamola.''

''Tas ir manī.''

Viņš paņēma nepabeigto zeķi: ''Ļoti raiba''...

''Kā mēs paši,'' viņa smaidīja.

,,Labiski-kreisiski; labiski-kreisiski''... viņš skaitīja. Nu viņi abi smaidīja.

Tad viņš šo vietu atstāja un gāja: viens-divi, viens-divi; kreiso-labo, kreiso-labo! Kreiso, kreiso, kreiso!

Komandētājs bija vienības kaprālis: Gulties, celties! Gulties, celties!

Šī komanda viņam skanēja ausīs vēl pēc gadu desmitiem, jo viņš toreiz gulēja uz cēlās uz zemes, kur bija piedzimis un izaudzis, bet vēl nebija iemācījies dzīvot un skatījās uz dzīvi kā brīnumā ar savām jaunajām acīm un straujo sirdi.

Tas bija Paplakā pie Priekules, kur vēlāk bija fronte un izveidojās Kurzemes cietoksnis. Tur sadzina jaunus kaŗotājus un lika viņiem gulties un celties:

''Hinlegen, aufsteigen!''

Tur bija arī Donāts no ezeru zemes, pirms viņu vācu žandarmi izglāba no krieviem un pakāra kā dezertieri Pomerānijas ceļmalā pie ābeles zara. Viņa sastingušo ķermeni vēl ilgi šūpoja vējš. Kaŗš vēl turpinājās dažus mēnešus, bet viņš to bija jau uzvarējis.

Donāt, vai tava ābele vēl aug Pomerānijas ceļmalā? Tavu mirstīgo daļu kādas rokas nocēla un kaut kur apraka bez krusta. Tādu kapu bija daudz. Viens no tiem bija izrakts tev, un kāda sieviete tevi ieadīja savā raibajā zeķē, jo tu biji ietinies viņas kamolā.

''Iesim uz rakstnieku vakaru,'' viņa aicināja. Publika klausījās, daudz nesadzirdēja, nesaprata un beigās aplaudēja. Man likās, ka es atrados starp baltām ābelēm, kas uzziedējušas rudenī. Bet tās bija klausītāju sirmās galvas. Viņi turēja savas kailās kājas traukos ar siltu ūdeni un dzēra karstu kumelīšu un liepziedu tēju, jo viņu krūtīs sienāži spēlēja rapsodiju. Ko tu par to saki, Donāt?

Viņš klusēja, jo dzīvoja citā laikā: Hinlegen, aufsteigen! Donāt, tu taču atcerēsies, ka viņi visi, kas tagad sēdēja balto ābeļu dārzā, paši ziedēdami un novīzdami, vēl nemaz tik nesen dzīvoja tavā laikā, kad tu staigāji pakaļ savam arklam un klausījies, kā dzied cīruļi un strazdi. Tad tu redzēji iesvētītos jauniešus, kas pēc dievkalpojuma stāvēja baznīcas priekšā un turēja ziedu klēpjus pie savām mierīgajām krūtīm, izvadīti caur nākotnes vārtiem lielajā dzīvē. Labi, ka tu viņus tagad neredzēji, jo tu būtu izjutis laika auļojumu un tā nežēlīgos rakstus cilvēku sejās un dvēselēs. Visi viņi bija steigušies, jo bija jāglābj laiks. Laiku un savu zemi viņi nebija izglābuši, tikai paši noguruši.

''Iesim, Donāt, mēs šeit nevaram ilgāk palikt.''

''Jā, iesim, bet vai mēs bijām kur iegājuši?'' tu jautā un nesaprašanā raugies manī ar savām bezredzokļu acīm kaut kur no aizaugušā Pomerānijas lauka.

Priekšdarbi mūsu laikraksta rēgulārai ieskaņošanai lentēs pavirzījušies jau tik tālu, ka drīzumā varēs iznākt pirmais laikraksta numurs skaņās.

Pateicoties tautiešu un organizāciju atsaucībai, laikrakstu skaņu lentē varēs saņemt ne tikai neredzīgie invalidi, bet arī ikviens, kam gadu vai slimības dēļ būtu nepieciešamība saņemt laikrakstu skaņās.

Lūgums organizācijām un individiem nekavējoties pieprasīt tuvāku informāciju un norādījumus, kam sūtīt.

Rakstīt ,,LA'' skaņās
125 Broadview Ave,
Toronto, Ont. M4M 2E9
tālrunis 465-7902 vai
vakaros 762-5254.

Valentīna Hermane

,,Nodevējs''

Ja bērni lielāko tiesu savas neizsīkstošās enerģijas izlieto nedarbu izdomāšanai un to reālizēšanai, tad dabiski, ka vecāki, savukārt, jau priekšlaikus apbruņojas ar ''gaišredzību, lai vismaz daļu no nākotnes ''ģeniju'' nodomiem it kā nolasītu no mūsu acīm un izjauktu to reālizēšanu.

Vecāki savus lolojumus apzīmē par dzīvsudrabu, nemiera garu, gudrinieku u.t.t., un nenoliedzami, ikvienā apzīmējumā ir sava daļa patiesības, un tikai tad, kad atvasīte (vienskaitlī vai daudzskaitlī) ir padevusies ''Miega mātes'' aijām, tad vecāki var ''atvilkt elpu'' un sakrāt enerģiju nākošai dienai.

Varbūt dažiem cilvēkiem liekas, ka ikviena diena ir iepriekšējās atkārtojums, bet tas varētu būt tikai tādā ikdienā, kur nav nākotnes nepieciešamās sastāvdaļas — bērnu, jo tur nekad un nekas neatkārtojas iepriekš noteiktā vai paredzētā kārtībā, izņemot dažus sīkumus un gala rezultātus...

Brīnumainā un nesaprotamā kārtā daba ir ačgārni sadalījusi enerģiju, apveltījot bērnus ar neizsīkstošu krājumu, turpretī vecākiem, kuŗiem tā būtu tieši nepieciešama, jācīnās ar nogurumu, ko mazie dzīvsudrabi nepazīst un neatzīst.

Toties vecāki ir apveltīti ar bērniem nesaprotamo priekšnojautu un paredzēšanas spējām, tikai tā nav viens no dabiskiem datumiem, bet gan attīstās vēlākās dzīves gaitās, vadoties no pieredzes un domu gājienu izpratnes, tātad — dzīves gudrība.

Jau no agrās bērnības dienām mums tiek mācītas dažādas dzīvē nepieciešamas gudrības, tikai, diemžēl, tas, kas lielajiem liekas svarīgs, mums izliekas tieši pretējs; mazo cilvēciņu gribas spēki atduŗas pret lielo autoritāti, un dabiski, ka uzvar tas, kas ir stiprāks, un tā, mums, mazajiem, gribot negribot bija un būs jāpadodas pieaugušo noteikšanai.

Tā kā bez cīņas nevar būt uzvaras, tad mēs, mazie, stipri vien pakalpojam lielajiem, ja dažkārt mūsu domas un darbi (pareizāk nedari) nesaskan ar viņu vēlmēm, un lai gan ar tīru sirdsapziņu nevarētu teikt, ka nedarbi tiek izgudroti un veikti tikai tādēļ, lai pieaugušo ikdiena nebūtu vienmuļa un gaŗlaicīga, tad tomēr, mūsu izdomas spējas un neizsīkstošā enerģija ir noteikti galvenais iemesls, kas vecākiem neļauj ieslīdēt ikdienas pelēcībā.

Droši vien vecāki pavada neskaitāmas stundas nopietnās pārdomās, mēģinot izprast un saprast, kur un kāpēc rodas palaidnības, bet nezinu, vai viņi maz apzinās, ka arī bērniem ir savas pārdomu stundas...tikai, ja vecāki parasti jautā — ''kāpēc'' tika izdarīts tas vai cits kas, tad bērni varētu jautāt: ''Kā tu zināji, ka tieši es to padarīju?'', jo nedarba atkāšana nav grūta lieta, bet nemaldīga vainīgā noteikšana gan!

Mūsu mājās šādi pārdomu brīži gadījās vai ik dienas, nedarbi ir bērnu neatņemamā pavadone, un protams, tie tika atklāti agrāk vai vēlāk, bet 'vainīgā'' atklāšana nemaz nemaz nebija tik vienkārša, jo izvēles bija četras. Kas mūs pārsteidza visvairāk, bija fakts, ka mātei vajadzēja tikai nostādīt mūs vienā rindā un pateikt: ''Parādīt mēles!'' un jau pēc dažām sekundēm vainīgais bija atrasts.

Gudrojām gan šā, gan tā, nereti apvainojot viens otru par nodevēju, bet pie patiesas atbildes netikām ilgi.

Mēle... vai uz mēles neredzamiem burtiem tika rakstīts vainīgais?! Ņēmām palīgā arī spoguli un jau priekšlaicīgi, paredzot autoritāro rīkojumu, ieskatījāmies savā mēlē, bet mūsu acis neredzēja nekā cita kā vienkārši mūsu pašu miesīgo mēli. Ieskatījāmies arī cits cita mēlē, un redzējums bija taisni tāds pats. Salikām savus prātus kopā, bet atbilde tomēr neradās, bet māte atbildi zināja, un viņas pirksts arvien vērsās uz patiesi vainīgo.

Kā viņa to varēja zināt? Šis jautājums nodarbināja mūsu prātus ne tikai dažas stundas, bet gadiem, līdz pilnīgi nejauši un negaidīti atbilde tika atrasta.

Atrisinājums bija tik vienkāršs, neticami vienkāršs, pašiem negribot mums bija jāpiekrīt, ka mātes atjautība bija nepārspējama, vismaz līdz mirklim, kad viens no mums nejauši bija kļuvis par kādas sarunas liecinieku...

Noslēpums paliek noslēpums tikai tik ilgi, līdz tas tiek atklāts kādam citam, un māte, vēloties izpalīdzēt kādai no savām draudzenēm, bija pastāstījusi savu gudrību, gan uz mirkli aizmirstot, ka dažkārt arī sienām ir ausis, un šādā veidā ''noslēpums'' tika atklāts arī mums.

Bērni nebūtu bērni, ja neizmantotu iegūtās zināšanas un galvenais, nepārliecinātos par to patiesīgumu.

Četri prāti tika salikti kopā, izgudrots jauns nedarbs un, protams, arī pastrādāts, lai ar lielāko nepacietību gaidītu pēdējā nedarba atklāšanu un — rezultātus. Jāatzīstas, ka gaidīšana nebija pārāk ilga, bet interesanta gan, jo bez liekas teikšanas mēs visi nostājāmies rindā un tikpat veikli, negaidot pazīstamo rīkojumu, atvērām mutes un rādījām līdzšinējo nodevēju, mēli.

Māte skatījās un brīnījās un skatījās atkal, bet šoreiz — visas mēles bija vienlīdz atklātas un neviena neslēpās no pētījošā skata, taču pārāk ilgi nedabūjām priecāties par savu jauno atklājumu, jo drīz vien viņa saprata savas neveiksmes iemeslus, jo arī draudzene, kuŗa bija izmēģinājusi mātes ieteikto līdzekli, nebija pieredzējusi gaidītos rezultātus... Tomēr jāsaka, ka mūsmājās nedarbi turpinājās, tāpat arī to atklāšana, tikai ar citiem līdzekļiem, bet līdzīgiem rezultātiem.

Lai nu kas, bet par vienmulību vai gaŗlaicību nesūdzējās neviens.

Ella Andersone

Sēru vītols

PASAKA

Zied ābeles. Tvano ievas. Mūža gadus cilvēkiem skaita dzēguze. Ku-kū! Neapnikusi. Te viņas ku-kū! skan ganību ozolā, te jau tas uzlēcis pakalnē augstākā bērza galotnē. Ku-kū! Zaļā sagšā ietinusies birzs izskatās ka svētnīca. Kā pašas Laimas miteklis.

Netālu no birzs, salmu jumta malas dziļi pāri mazajiem logiem pārkārusi, stāvēja māja. Tā izskatījās kā pazemīga lūdzēja. Viss ap to bija zems un pazemīgs. Sārtās mežrozītes. Pie dārza vārtiņiem dievkociņš. Gar sētmalu kā balta josta pīpenes, kuŗu dzeltenās acis, diena vai nakts, skatījās zilajās debesu tālēs. Māja izskatījās kā garu mūžu nodzīvojis cilvēks, kas nespēj galvu augstu gaisā sliet, kam kājas piekusušas mīt pasaules lielceļus.

Dēls, pieliecis galvu, iznāca pa zemajām durvīm sētā. Pār plecu pārsviesta balta nastiņa. Cepure rokā. Gaišajos, balinātiem liniem līdzīgajos matos iekrita vējš. Jauca un purināja. Bet dēls to nejuta. Izgājis laukā, dēls ievilka krūtīs pavasaŗa gaisu un paskatījās pār plecu. Durvīs stāvēja māte. Lakatiņš pār acīm pārvilkts. No lakata apakšas laukā izlīdušie sudrabu caurstīgotie mati plivinājās vējā. Plecos uzmesto sagšu saturēja pirksti, līki, mezglaini un sīksti kā kadiķu saknes. Pleci viņai drebēja, bet zilās, asaru izskalotās acis bija mierīgas. Māja un māte bija tik līdzīgas. Viņām pilnīgs pretstats bija dēls. Viņam skati nemiera pilni. Galva augstu izslieta. Vārdiem, kuŗus viņš pār lūpām laida, bija ieplīsuša stikla pieskaņa.

,,Jā, māt,'' dēls teica, pagriezās uz īsu mirkli un ieskatījās mātei acīs. ,,Man te par šauru. Šie griesti un šīs durvis man par zemām.''

,,Uzcirtīsim jaunu māju. Gaišiem logiem. Plašām durvīm. Augstiem griestiem.''

Māte centās dēlu pierunāt palikt un neiet pasaulē.

,,Te viss tik šaurs. Zems. Man liekas, ka pat debess virs mūsu mājas ir zemāka nekā citur. Te es nevaru ne īsti izslieties, ne apgriezties. Laime mani te nemeklēs. Arī viņai patīk plašums. Man jāiet pasaulē pašam laimi meklēt.''

Dēlu vilināja tāles.

,,Skaties savā sirdī, tur ir tava laime. Katram cilvēkam laime ir viņa paša sirdī,'' māte nopūtās.

,,Šaurumā dzīvojot, arī sirds kļūst šaura,'' dēls skatījās uz ceļu, kas aizvijās gar birzi. ,,Kaut tavas vēlmes piepildītos! Varbūt tad tu atgriezīsies pie manis. ,,Māte vēlēja dēlam labu. ,,Būsi laimīgs vai nelaimīgs, mātes sirds to izjutīs. Katram tavam laimes mirklim par piemiņu iesēšu zem tava loga vienu saules puķi. Tā ziedēs ziemu un vasaru, jo tava laime to sargās. Kad tevi vajās vilšanās, sērošu ar tevi.''

Tā runāja māte, bet dēls viņā neklausījās. Pāmetis balto nastiņu uz otra pleca, viņš aiz sevis aizvēra zemos vārtiņus. Māte pagājās līdz sētai, uzlika roku uz vārtiņiem tieši tanī vietā, kur pirms īsa mirkļa atradušies dēla pirksti. Tā viņa stāvēja un skatījās vēl tad, kad pat dēla matu cekuls vairs nebija saredzams. Sirdī māte cerēja, dēls atgriezīsies ar nākošā pavasaŗa vējiem.

Viņš atgriezās pavasarī, bet — pēc daudziem, daudziem gadiem. Tumšā naktī viņš vēra atkal zemās mājas vārtiņus un spēra soli vecajā tēva sētā. Māja bija klusa. Logi akli. Saules puķu neredzēja nekur. Nevienas. Bet pie vārtiņiem, kur kādreiz teicis mātei ardievas, stāvēja sēru vītols. Pat tumšā naktī tā lapas mirdzēja kā sudrabs, un tā zari dēlam likās kā mātes rokas. Tās māja, aicināja, sauca. Dēls paspēra soli uz priekšu un piespieda nogurušo pieri sēru vītolam. Un nu viņš skaidri dzirdēja mātes balsi.

,,Dēls! Mans dēls! Tu tomēr pārnāci!'' sēru vītols čukstēja.

,,Tava sirds patiešām juta, ka bērns nav atradis iekāroto laimi. Tavas skumjas bija tik dziļas, ka tu pārvērties sēru vītolā, bet tavas ilgas tik stipras, ka tās atveda mani atpakaļ mājā.''

Dēls palika daudzos ceļos līdzi iznēsāto nastiņu zem galvas un staipīja nogurušās kājas. Viņš gribēja atpūsties. Aizvēris acis, viņš jutās labi. Tik labi, kā kādreiz bērnībā, kad, mātei uz mūrīša sežot, iemiga viņas klēpī.

Jaunie autori!

Jūsu sacerējumus lietpratīgi sagatavo publicēšanai.

- **Izvērtē**
- **Novērš valodas kļūdas**
- **Rediģē**
- **Sagatavo salikumu**
- **Iekārto manuskriptu iespiešanai**
- **Palīdz aprēķināt publicēšanas izdevumus vai sagādā izdevēju**

Kvalificēti lietpratēji romānu, atmiņu, dzeju grāmatām, kā arī organizāciju periodiskiem izdevumiem.

Tuvāka informācija:
Latvian Publishing Consultants
38 Morningside Ave,
Toronto, Ontario
M6S 1C4

Lūdzu kārtojiet

LATVIJA AMERIKĀ

1984.g. abonementa maksas, kas paliek nemainītas. ASV un citu zemju abonenti, kas maksā ASV dolaros, lūgti maksājumu summu nesamazināt par kursa starpību, jo laikraksta sūtīšana ārpus Kanadas gadā maksā 15 dol. vairāk nekā Kanadā. Piezīmējam, ka sūtīšanas pasta nodeva ir augstāka tiem abonentiem, kas maksājumus nav nokārtojuši.

DR. EDGARS ANDERSONS

Kad Londona svaru kausos lika ieročus

Pagājuši jau divi gadi, kopš sākās viens no īpatnējākiem karļiem pasaules vēsturē par nelielu, visai nenozīmīgu salu grupu Atlantijas okeana dienvidu daļā, ko Argentīna mēģināja iekarot kā savu kādreizējo piederumu — Malvīnas, bet Lielbritanija aizstāvēja kā savu īpašumu — Falklandes.

Tā nebija pirmā reize, kad Falklandu iedzīvotāji piedzīvoja liela apjoma karļa darbību. 1914. gada 8. decembrī pie Falklandu salām pa ceļam uz dzimteni vācu Austrumāzijas eskadra — bruņu kreiseri *Gneisenau* un *Scharnhorst* un vieglie kreiseri *Dresden, Leipzig* un *Nurnberg* - adm. Maksimīliana fon Špē (Spee) vadībā uzdūrās britu eskadrai, kas bija ne tikai pārāka skaita ziņā, bet ietvēra arī lielos kaujas kreiseļus *Invincible* un *Inflexible,* adm. sera Frederika Čārlza Dovetona Sterdija (Sturdee) vadībā. Nevienādajā kaujā bojā gāja visi vācu karļakugi, atskaitot vieglo kreiseri *Dresden,* kas paguva aizbēgt. Bojā aizgāja arī adm. fon Špē ar abiem dēliem.

Kaujai uzmanīgi sekoja argentīnieši, kas Pirmajā Pasaules karļā vēl tobrīd bija neitrāli. Sevišķi uzmanīgi viņi sekoja vācu operācijām no 1917. gada 16. līdz 18. oktobrim, kas beidzās ar krievu padzīšanu no Igaunijas arhipelāga un Sāmsalas, Hīumā un citu igauņu salu pārņemšanu vācu kontrolē. 1932. gadā Argentīnas karļa ministrija pārtulkoja spāniski un laida klajā vācu gen. Ericha fon Čišvica (Tschischwitz) grāmatu par armijas un flotes sadarbību Baltijas salu ieņemšanā ar nosaukumu — *El Ejercito y la Armada en la Conquista de las Islas Balticas en Octubre de 1917.* Toreiz nevienam nebija skaidrs, kāda iemesla dēļ gan argentīnieši vēlējās studēt bezgala tālo Baltijas salu ieņemšanas operācijas. 50 gadus vēlāk tas atklājās.

No britu viedokļa par Falklandu karļu jau diezgan daudz rakstīts, bet līdz šim maz bija zināms par argentīniešu plāniem un operācijām. Gandrīz neaizsargātās Falklandu salas liels argentīniešu pārspēks ieņēma pārsteiguma operācijās un sagaidīja, ka britiem prātā nenāks mēģināt šīs salas atkal ieņemt. Briti tomēr uzņemās lielu risku, lai šīs salas atkaļotu. Viņi nezināja, ka argentīnieši bija daudz labāk apbruņoti un karļam sagatavoti nekā tas vispār bija pieņemts. Argentīnieši arī zināja zināmas britu vājības. Angļu moderno karļakugu konstukcijā ātrumu palielināšanai un izdevumu samazināšanai bija lielā mērā izmantots alumīnijs. Tiešā trāpījumā šie kugi pārvērtās degošās krāsnīs un uzsprāga gaisā. Argentīnas karļa flote arī karļā lietoja modernāku taktiku, un tomēr tā karļu pazaudēja. Kādēļ?

Flotes vēsturnieku uzmanību saista šādi faktori — Argentīnas flote operācijās iesaistīja lidmašīnu bazes kugus, ar pretkugu raķetēm bruņotas aviācijas vienības un izmantoja lidmašīnas arī tiešos uzbrukumos kugiem.

1982. gada 1. un 2. maijā britu flotei, kas bija izvietojusies austrumos no Falklandu salām, adm. Vudvorda (Woodward) vadībā, tuvojās lidmašīnu bazes kugu grupa no ziemeļiem un kreiseļu grupa no dienvidiem. Starp šīm grupām argentīniešu karļa flotes vadībā iesaistīja arī vairāku frigašu grupu. Divas britu atomu zemūdenes izsūtīja uz ziemeļiem un dienvidiem uzbrukt argentīniešu grupām un brīdināt britu flotes galvenos spēkus. Vienīgi dienvidos netālu no Ugunszemes nosūtītā britu atomu zemūdene *conqueror* pamanīja argentīniešu kreiseri *General Belgrano* un divus iznīcinātājus, kas to sargāja. Šī grupa bija ceļā uz Barvudes sēkļiem, kur britu zemūdenes nevarēja labi operēt un seklajā vietā varēja viegli kļūt argentīniešu upuri. Kaut gan kreiseris *General Belgrano* vēl joprojām atradās ārpus britu proklamētās 200 jūdžu drošības joslas, britu flotes vadībā nolēma kreiserim uzbrukt un to iznīcināt.

1. maija rītā argentīniešu lidmašīnu bazes kugis *Veinticino de Mayo* un tā pavadoņi nepamanīti bija nokļuvuši 200 jūdžu attālumā no britu lidmašīnu bažu grupas. Argentīnai piederēja tikai 5 uzbrucējas lidmašīnas (Skyhawk tipa), kas varēja operēt no lidmašīnu bazes. Katra no tām bija bruņota ar trim 500 mārciņu bumbām. Flotes vadība nolēma laist uzbrukumā visas astoņas lidmašīnas, paredzot, ka tikai trīs no tām nokļūs līdz mērķim un neviena nepārdzīvos uzbrukumu. Entuziastiskie argentīniešu lidotāji bija ar mieru upurēt savas dzīvības tēvijas labā.

Laika apstākļi tomēr uzbrukumam bija pavisam nelabvēlīgi. Lai varētu iedarbināt un palaist gaisā šīs lidmašīnas no lidmašīnu bazes, bija nepieciešams 35 jūdžu vējš stundā pāri bazes klājam. *Veinticinco de Mayo* spēja attīstīt tikai 22 jūdžu ātrumu. Vējam bija jārada pārējais spars. Normāli Dienvidatlantijas okeanā tā nebūtu problēma, bet tieši 1. maijā okeanā bija absolūts bezvēja stāvoklis. Lidmašīnu bumbu kravu samazināja uz vienu bumbu katrai, bet arī tas nelīdzēja. Argentīnas lidmašīnu baze bija vairs tikai 150 jūdžu no galvenajiem mērķiem — britu lidmašīnu bazēm *Hermes* un *Invincible,* bet nespēja neko tām padarīt. Argentīniešiem bija bažas arī par britu atomu zemūdenes varbūtēju parādīšanos un par varbūtēju ievilkšanu britu slazdā. Vakarā visas trīs argentīniešu flotes kaujas grupas atsauca ostās. 2. maijā britiem izdevās iznīcināt *General Belgrano* krietni ārpus pašu proklamētās drošības joslas, kursējot ziemeļrietumu virzienā, nevis ziemeļaustrumu virzienā, kā briti nepareizi ziņoja.

Nākamajās dienās astoņas argentīniešu Skyhawk lidmašīnas sāka operēt no zemes bazēm. Pēc tam kad Argentīna uzbrukumos bija zaudējusi trīs no šīm lidmašīnām, *Venticinco de Mayo* lietošana ar piecām atlikušajām lidmašīnām bija praktiski neiespējama. Jāpiezīmē, ka ļoti efektīvas bija argentīniešu astoņas Super Etendard uzbrukuma lidmašīnas un piecas Excocet AM-39 tipa pretkugu raķetes. Karam sākoties, *Venticinco de Mayo* vēl nebija sagatavota Super Etendard lidmašīnu lietošanai, un šīm lidmašīnām bija jāpaceļas no zemes bazēm. Kaut gan argentīniešu lidotāji vēl nebija guvuši pietiekamu treniņu šo lidmašīnu lietošanā un viņiem nebija pieejams franču padoms un dokumentācija, viņi tomēr veiksmīgi šīs lidmašīnas izlietoja.

Argentīnieši uzbruka britu karļa flotes eskadrai pavisam piecas reizes ar Escocet AM-39 raķetēm, bet tikai trijos gadījumos lidmašīnas spēja atrast savus mērķus. Pirmais uzbrukums notika 4. maijā, atriebjoties par *General Belgrano* nogremdēšanu. Uzbrukumā piedalījās divas Super Etendard lidmašīnas, lidojot virs okeana līmeņa tik zemu, ka tās nevarēja uztvert britu radari. Lidojuma laikā argentīniešu C-130 lidojošā baze papildināja tās ar degvielām. Neptune P2V izlūku lidmašīna atklāja britu flotes vienību atrašanās vietu un norādīja uzbrucējām lidmašīnām, kuŗā brīdī pacelties radara līmenī, lai tās ar saviem Agave radariem varētu pieslēgties mērķiem un noraidīt raķetes pareizā virzienā.

Šajā brīdī argentīniešu galvenais mērķis — ultrā modernais iznīcinātājs *Sheffield* bija pieslēdzies satelīta sakaru sistēmai virs zemeslodes un tādēļ bija spiests īsu laiku izslēgt savu radara sistēmu. Šī iemesla dēļ argentīniešiem izdevās britu kugi pārsteigt,pirms tas varēja iedarbināt raķešu aizvilināšanas ierīces. Exocet raķete trāpīja britu iznīcinātāju, bet tās eksploziju mēchanisms nedarbojās. Raķete ieurbās kugī, iznīcinot tā elektriskās strāvas, sakaru un ugunsgrēku apkaļošanas sistēmas. No raķetes izplūdušās degvielas uzliesmoja un pārvērta kugi degošā zārkā. Angļi dabūja kārtīgi ciest par savu pārliecīgo taupību karļa kugu būvē. Kaut gan slavenā un bezgala dārgā Exocet raķete neeksplodēja, kugis gāja bojā radītā ugunsgrēka dēļ.

Austrumfalklandes salā izvietotais argentīniešu TPS-43 radars bez grūtībām spēja atklāt britu lidmašīnu bažu *Hermes* un *Invincible* atrašanās vietas un izsekot no šīm bazēm pacēlušos Harrier lidmašīnu gaitām. 21. maijā britu karļaspēks izcēlās Portssankarlosā. Notika asas cīņas starp argentīniešu gaisa flotes vienībām un britu karļa floti. Argentīniešu zaudējumi bija tik smagi, ka viņi spēja atjaunot uzbrukumus tikai 23. maija pēcpusdienā. Šī pārtraukuma dēļ briti paspēja paveikt savas amfībiskās karļaspēka izcelšanās operācijas. Argentīniešu lidotājiem nelaimes sagādāja no amerikāņiem agrāk pirktās bumbas, kas pa lielai daļai bija bojātas un nesprāga. Viņiem par labu nenāca arī koncentrēšanās uzbrukt britu karļakugiem, nevis transporta kugiem.

25. maijā argentīnieši svinēja savus valstssvētkus. Varēja sagaidīt liela apjoma argentīniešu uzbrukumu britiem. Tas, protams, arī notiks. Argentīnieši raidīja uzbrukumā sešus Skyhawk lidaparātus, kuŗus uz mērķiem vadīja Learjet lidmašīna ar savu moderno navigācijas sistēmu, kādas nebija Skyhawk lidmašīnām. Mērķi bija Type 42 iznīcinātājs Coventry un Type 22 iznīcinātājs Broadsword, kas bija iesaistīti britu gaisa aizsardzības sistēmā pie ieejas Falklandu jūras šaurumā starp abām galvenajām salām. Uzbrukuma laikā britiem izdevās nošaut vairākas Skyhawk lidmašīnas, bet vairākas argentīniešu bumbas trāpīja *Coventry,* kas ātri nogrima jūras dzelmē. Britu iznīcinātāju Broadword trāpīja argentīniešu 1000 mārciņu bumba, kas izurbās cauri kugim un nogrima jūŗā nedetonējot.

Abi britu iznīcinātāji bija pamatīgi bruņoti pretaviācijas raķetēm un paspēja iznīcināt pirmās sešas argentīniešu lidmašīnas, bet nespēja iznīcināt sešas sekojošās uzbrucējas, kas iznīcināja vienu britu karļakugi un smagi sabojāja otru. Stundu vēlāk no Rio Grande lidmašīnu bazes pacēlās divas Etendard lidmašīnas ar Exocet raķetēm. Ceļā kāda C-130 baze papildināja tās ar degvielām. Tā kā Neptune P2V izlūku lidmašīna nebija lidojuma kārtībā, abas uzbrucējas vadīja vēl kāda C-130 baze. Argentīniešiem izdevās aplidot mērķiem un pietuvoties no austrumiem, ko briti noliedz.

Britu karļakugi palaida gaisā maldināšanas ierīces argentīniešu raķešu aizvilināšanai no mērķiem. Lielajam transporta kugim *Atlantic Conveyor* šādas ierīces nebija, un viena vai abas Exocet raķetes paspēja trāpīt kugi. Atkal notika tā pati nelaime, kas agrāk. Raķete vai abas raķetes neeksplodēja. Kugi tomēr radās ugunsgrēks, kas spieda komandu paglābties uz citiem kugiem. Kā lidojošais holandietis degošais kugis vairākas dienas klīda okeanā, kamēr beidzot nogrima. Abas Etendard lidmašīnas devās uz citu maldinošu bazi, ceļā atrodot C-130 degvielu lidmašīnu, kas papildināja to degvielu krājumus, radot iespējas šīm lidmašīnām atgriezties Rio Grande gaisa spēku bazē.

Argentīniešiem bija palikusi vairs tikai viena no dārgajām Etendard AM-39 raķetēm. Gaisa flotes vadība nolēma to izlietot pēdējā uzbrukuma misijā 30. maijā. Uzbrukumā devās divas lidmašīnas četru Skyhawk lidmašīnu aizsardzībā. Briti bija dabūjuši kārtīgu mācību un savu karļa flotes kaujas grupu bija izvietojuši daudz tālāk austrumos. Uzbrucējiem vajadzēja divas reizes gaisā papildināt savus degvielu krājumus, lai varētu uzbrukt britu vienībai no austrumiem. Mērķu atrašanai bija izraudzīta kāda C-130 lidmašīna. Britiem izdevās iznīcināt divas tuvojošās Skyhawk lidmašīnas, bet atlikušā Exocet raķete atrada savu mērķi — lielo britu lidmašīnu bazes kugi *Invincible.* Kugi trāpīja arī viena 500 mārciņu bumba, nodarot nopietnus zaudējumus, ko briti noliedza. Četras atlikušās argentīniešu lidmašīnas sasniedza savu zemes bazi, pa ceļam vēlreiz papildinot gaisā savus degvielu krājumus. No zemes izšautā MM-38 raķete gan sasniedza britu karļakugi *Glamorgan,* bet nesprāga.

Argentīniešu lidotāji parādīja neticamu varonību, cīnoties pret britu pārspēku — 200 lidmašīnām, ieskaitot ultramodernās 28 V/STOL Harrier uzbrucējas, līdz pat pēdējam brīdim operējot no smagi sabojātā Portstenlijas lidlauka Austrumfalklandē.

Nobeidzot jāsaka, ka karļā svarīgāks faktors bija britu labākās apmācības, ilga gatavošanās karļam un zibenīga rīcība. Britiem palīdzēja arī klimatiskie apstākļi. Amerikāņi un franči bija argentīniešus arī apgādājuši ar bojātiem ieročiem, kas atgādina stāvokli neatkarīgās Latvijas armijā, ko briti savukārt bija apgādājuši ar bojātām lidmašīnām, lielgabaliem un citiem ieročiem, par ko sabiedrībā, protams, nedebatēja. Argentīnieši parādīja lielu entuziasmu, drošsirdību un spējas veikli operēt, bet nespēja sacensties ar techniski pārāko pretinieku, kas bija gadiem labāk apmācīts.